

BINDING LIST AUG 15 1923.

LL
P7217miR

H

T. MACCI PLAVTI

MILES GLORIOSVS

EMENDABAT ADNOTABAT

OTTO RIBBECK.

EG

181107
6/6/23

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI.

MDCCCLXXXI.

3

102

AVDITORIBVS

BERNENSIBVS · BASILEENSIBVS

KILONIENSIBVS · HEIDELBERGENSIBVS

LIPSIENSIBVS

VETVS · PRAECEPTOR

PRAEFATIO

Noviens, si recte memini, vel octiens per quinque fere lustra in scholis publicis a me pertractatum Militem gloriosum iam e manibus emitto, non quasi nunc purum putum atque omni ex parte redintegratum Plautinae artis exemplar haberem, quod nulla umquam redipisci aetas poterit, sed quia, postquam satis diu huic potissimum fabulae emendandae ac restituendae operam dedi, iuvabat adsiduis multorum laboribus paullatim ita cultae ac politae, ut certe aliquanto commodius quam olim legi possit, imaginem plenam atque expressam proponere. Quae si luminibus quibusdam nitet propriis, eorum non minima pars Gustavi Loewii debetur oculis Lynceis, quorum acumine ex palimpsesto Ambrosiano nova optimae frugis messis collecta est. Qui si multa etiam nunc incerta atque in tenebris sepulta interim reliquit, monendum est primo quasi impetu reportatae necdum examine subtiliore castigatae praedae specimina quaedam hic proponi, altius mox indagandae confirmandae augendae spes atque consilium minime deposuisse acerrimum scrutatorem. Insigni autem et huius viri optimi et sociorum eius liberalitate contigit, ut integris copiis non apographi tantum illius, sed Veteris etiam, qui appellatur, codicis Vaticani uti liceret ab *Hugone Hinckio* mihi, priusquam ad plures abierit, pietate ac familiaritate coniuncto, Ritschelii causa ante aliquot annos diligentissime iterum excussi. His igitur auctoribus nititur quidquid de codicum A et B scripturis in adnotatione critica narratum invenies; utque Decurtati memoriam eadem fide repraesentare possem, ipse hunc quidem librum Heidelbergae comiter mihi trans-

missum sedulo perlustravi. Neque tamen horreis plenis effusis eorum laudem praeripere volui, qui incohata a Ritschelio operis perfectores ipsius viri immortalis auctoritate constituti sunt; sed de eis tantum locis adnotavi, ubi aut a vulgato qualis nunc fere in Brixii exemplaribus utilissimis circumfertur textu recedendum mihi esse putavissem aut ubi probata incognito adhuc sive accuratiore vetustae memoriae testimonio firmarentur. Neque aliorum virorum doctorum coniecturis, quamvis plerasque omnes in promptu haberem, onerare sarcinulas meas in animo fuit, qui satis habuerim vel iniuria, ut mihi quidem videbatur, ab aliis spretas vindicare vel si quae ex novissimis sive ex veteribus quacumque de causa memorabiles viderentur, exhibere. Meas ipse suspiciones partim in Musei Rhenani voluminibus XII. XXIX. XXXVI aliisque locis defendere studui partim brevissime quidem in huius editionis marginibus enarravi. Nam commentarii instar interpretatio vernacula, plus semel ab auditoribus ut publici iuris fieret efflagitata, e seriniis propediem prodibit, commentatiuncula de fabulae personis et compositione, si di volent, praemunita. Tanta nimirum difficile est vale dicere veteri amico.

Dabam Lipsiae die natali a. CIOIÖCCCLXXXI.

T · MACCI · PLAVTI
MILES · GLORIOSVS
GRAECA · ALAZON

Sigla *A* = Codex Ambrosianus rescriptus
B = Vetus Camerarii
C = Decurtatus
D = Ursinianus
F = Lipsiensis
Z = ed. princeps
 ω = libri omnes praeter *A*
 φ = reliqui
a, b, c = m. 1, 2, 3.
R = editoris nomen.

ARGUMENTVM I

Meretricem Athenis Éphesum miles áuehit.
 Id dúm ero amanti séruos nuntiáre uolt
 Legáto peregre, ípsus captus ín mari
 Et éidem illi míliti donó datust.
 Suom arcéssit *seruos* érum *ab* Athenis ét forat . 5
 Geminís commuém scítus parietem aédibus,
 Licére ut quiret cónuenire amántibus.
 Obérrans custos hós uidet de tégulis,
 Ridícule is autem, quási sit alia, híditur.
 Itémque inpellit mílitem Palaéstrio 10
 Omíssam faciat cóncubinam, quándo eei
 Senís uicini cúpiat uxor núbere.
 Vltro ábeat orat, dónat multa. ipse ín domo
 Senís prehensus poénas pro moechó luit.

ADNOTATIONES. ARGUM. I 3. peregre? 5. seruos *addidit*

Ritschelius, om. ω ab om. ω 6. scitus *vel* sollers *R* sciē^am (*ortum*
ex sciē^a) *C* clam *B* suam *FZ* 7. licere *P*ius *liceret* (*c* *suprascr.*
m. 1 in C) ω : licere ut quiret conuenire *defenditur exemplis tam graeci*
quam latini sermonis similibus quae conegit Io. Valen in disputatione
de Taciti dialogo inserta inter commentationes ab amicis Th. Mommseni
collectas p. 5: proxime accedunt Plutonis ἱκανοὶ . . . δύνασθαι . . . ἀρέ-
σκειν, et Ciceronis 'permissum est ut impune nobis liceat . . tradere'.

9. ridicule is *Seyffertus Philol. XXV 439; cf. Ritscheliū opusc. II 412.*
 ridiculif *BC* ridiculuf φ 11. eei *Buechelcrus de lut. decl. p. 61, pro-*
batuit Ritschelius l. l., atque in trium litterarum litura positum ei B
praebet. celi C

ARGVMENTVM II

Meretrícem ingenuam déperibat mútuo
Athéniensis iúuenis. Naupactum ís domo
Legátus abiit: míles in eandem ícidit,
Depórtat Ephesum inuítam. seruos Áttici
Vt nún-tiaret dóm-ino factum náu-igat: 5
Capitúr, donatur ílli captus míliti.
Ad erum út ueniret Éphesum scribit. áduolat
Aduléscens atque in próx-umo deuórtitur
Apud hóp-item patérnum. médium párietem
Perfódit seruos, cóm-meatus clánculum 10
Qua fóret amantum: géminam fingit múlieris
Sorórem adesse. móx ei dominus aédium
Suám clientam ad sóllicitandum mílitem
Subórnat. capitur ílle: sperat núptias,
Dimít-tit concubínam et moechus uá-pulat. 15

PERSONAE

PYRGOPOLINICES MILES
ARTOTROGVS PARASITVS
PALAESTRIO SERVOS
PERIPLECOMENVS SENEX
SCELEDRVS SERVOS
PHILOCOMASIVM MYLIER
PLEVSICLES ADVLESCENS
LVRCIO PVER
MILPHIDIPIA ANCILLA
ACROTELEVTIVM MERETRIX
SERVI
PVER
CARIO COCVS
LORARIJ
CANTOR

ACTVS I

PYRGOPOLINICES (CVM SATELLITIBVS). ARTOTROGVS

PYRGOPOLINICES

Curáte ut splendor meó sit clupearo elárior
 Quam sólis radii esse ólim quom sudúmst solent,
 Vt, ubi úsus ueniat, cóntro consertá manu
 Praestríngat oculorum ín acied aciem hóstibus.
 Nam ego hánc machaeram míhi consolarí uolo, 5
 Ne lámentetur néue animum despóndeat,
 Quia sé iam pridem fériatam géstitem,
 Quae mísera gestit strágem facere ex hóstibus.
 Sed ubi Ártotrogus híe est?

ARTOTROGVS

Stat proptér uirum

Fortem átque fortunátum et forma régia. 10
 Tam béllatorem Márs se haud ausit dícere
 Neque aéquiperare suás uirtutes ad tuas.

PYRGOPOLINICES

Quemue égo seruauí in cámpis Curriculóniis,
 Vbi Búmbomachides Clútomestoridysárechides
 Erat ímperator súmmus, Neptuní nepos? 15

ARTOTROGVS

Memíní: nempe illum díeis cum armis aúreis,
 Quoíus tú legiones dífflauísti spírítu
 Quasi uéntus folia aut pániculum tectórium.

4. in acied aciem *R* aciem in acie ω , ítem *Nonii* p. 34. 373, *Prisciani* p. 1323 *P. ex.*, *Pseudoasconius* p. 117 *Or.* 13. curcuf líf donif *B* curcufeli donif *C* curriculis donis *Z*, in quibus latere suspicor vel curriculoniis *h. e. fuga hostium insignibus, vel crusculidoniis quasi crurum ossuumque plenis*

PYRGOPOLINICES

Istíe quidem edepol níhil est.

ARTOTROGV5

Nihil hercle hóc quidemst,

Prae ut ália dicam, — quae tu nunquam féceris. 20

Periúriorem hoc hóminem siquis uiderit

Aut glóriarum pléniozem quam íllie est,

Me síbi is habetod, égo me mancupió dabo:

Nisi únun epityrum illi éstur insanúm bene.

PYRGOPOLINICES

Vbi tu és?

ARTOTROGV5

Eccum. edepol uél elephanto in Índia 25

Quo pácto pugno praéfregisti bráechium!

PYRGOPOLINICES

Quid, bráechium?

ARTOTROGV5

Illud, féminur uolui dícere.

PYRGOPOLINICES

At indíligenter íceram.

ARTOTROGV5

Pol sí quidem

20. . . AETU A tu quae φ 21 sq. Proxime ad huius locutionis abundantiam, quae duplici membro plane excusatur, accedit Asinariae v. 435: scio mihi vicarium esse Neque eo esse servom in aedibus eri qui sit plaris quam illest. Illa dum loquitur parusitus paullatim a milite recedere cogitandus est, ut ubi illic pronomine designat quem modo hoc monstrabat, iam paullo longius ab eo abesse videatur. nam simili modo aliu quoque mutati pronominis exempla vclut Capt. 544 sqq. explicanda sunt. 23. is om. ω HABETO A habetod Ba, quam scripturam eodem modo interpretor ut sacpius met tet formae interpretandae sunt. habeto et φ 26. pacto] PACTOE (E an r legendum sit dubium, sequebatur littera qualis l) A: in quibus aut pactod scriptura (cf. v. 23, r. 36 quod in B correctum ex quoe. cf. ad v. 517 monita) aut ut Loecio visum pacto ei latere potest. 27. Ferri non posse traditam memoriam illud dicere uolui femur, immo necessarium hunc esse ordinem illud f. nolui dicere inuictis argumentis demonstrat Ritschelinus opusc. II 437 sqq., quorum vim frustra infringere conantur qui dissimillimorum exemplorum nube creticum dicere huic loco vindicare student. Inauditam sane feminar formam qui expavescent, eis leniorem medelam femora propono, quamquam singularem numerum propter brachium multo aptiorem esse sentio. Quis autem scit num forte ipsam vocabuli insolentiam ridere voluerit poeta?

Conísus esses, pér corium, per uíscera
Perque ós elephanti tránsmineret brácchium. 30

PYRGOPOLINICES

Nolo ístae hie nunc.

ARTOTROGVS

Ne hércle operae pretiúm quidemst
Mihí té narrare, tuás qui uirtutés sciam.

Ventér creat omnis hásee aerumnas: aúribus
Perhaúrienda súnť, ne dentes déntiant,
Et ádsentandumst quícquid hie mentíbitur. 35

PYRGOPOLINICES

Quid illúe quod dico?

ARTOTROGVS

Ehem, scío iam quid uis dícere:
Factum hérclest, memini fíeri.

PYRGOPOLINICES

Quid id est?

ARTOTROGVS

Quícquid est.

PYRGOPOLINICES

Habés —?

ARTOTROGVS

Tabellas uís rogare? habeo, ét stilum.

PYRGOPOLINICES

Facéte aduortis tíom animum ad animúm meum.

ARTOTROGVS

Nouísse mores tuós me meditaté decet 40
Curámque adhibere, ut praéolat mihi quod tú uelis.

PYRGOPOLINICES

Ecquíd meministi?

ARTOTROGVS

Mémini: centum in Cílicia

33. HASCE A haf φ 38. *Secutus sum Ambrosianum, de quo lo-
cuples testis Locvius extitit, nisi quod LABELLAS et ROGARI potius quam
ROGARE dispicere hic sibi visus est. Miris autem modis Brixius in hac
memoria offendit, neque quam lepide vel uno verbo uudito praecolat para-
sito quid velit miles perspicere neque verborum uis rogare in interrupto
sermone sentiens acumen.* 39. ANIMUMTUUM A, quod ipsum quo-
que ferri potest.

Et quínquaginta, céntum in Scytholatrónia,
 Trigínta Sardeis, séxaginta Mácedones
 Sunt ómnes quos tu occídisti una unó die.

45

PYRGOPOLINICES

Quanta ístae hominum súm mast?

ARTOTROGV5

Septem mília.

PYRGOPOLINICES

Tantum ésse oportet: récte rationém tenes.

ARTOTROGV5

At níllos habeo scríptos: sic meminí tamen.

PYRGOPOLINICES

Edepól memoria's óptuma.

ARTOTROGV5

Offae mé monent.

PYRGOPOLINICES

Dum tále facies quále adhuc, adsíduo edes:
 Commúnicabo sémper te mensá mea.

50

ARTOTROGV5

Quid ín Cappadocia, úbi tu quingentós simul,
 Ni hebés machaera fóret, uno ictu occíderas?

PYRGOPOLINICES

At péditastelli quía erant, siui úuerent.

ARTOTROGV5

Quid tíbi ego dicam, quód omnes mortalés sciunt,
 Pyrgópolicem te únium in terra úuere
 Virtúte et forma et fáctis inuictíssumis?

55

43. SCYTHALATRONIAM A (adnotavit Loewius prope certum esse A primam nec videri O fuisse) fycholatroniae Ba fycholatronef Bc fycholatronic C 49. me Veteris corrector (offa^memonet Bc offaemonet Ba) intulit, pluralem OFFAEMONENT tuetur A; offemonet C: offae me monent etiam Bentleyus probavit. 56. PYRGOPOLYNICEM A. Graecanicam terminationem Pyrgopolinicen tuentur BCD, qua servata cave credas Graeci nominis splendorem integrum reddere voluisse adulatorem; nam sine tali causa Periphanen praebent BI in Epidico v. 448, Stratopanem C in Truculento II 6, 33, Stratippoclen in Epidico 126. 245 BI, 663 I, Apociden in eadem 186 B, Calliclen in Trin. 874 et cum leni corruptela BCD in Truculento IV 2, 57, cum ceteris locis Callielem constanter Trinummi exemplaria servare videantur. cf. Ritscheli praef. p. LXVIII ad Trin.² 57. Servavi librorum scripturam inuictissumis (nisi quod inuictif sumuf Ba INUICTISSIMIS A praebent).

Amánt ted omnes mülíeres, neque iniúria,
 Qui sís tam pulcher. uél illae quae herei pállio
 Me réprehenderunt . .

PYRGOPOLINICES

Quíd eae dixerúnt tibi? 60

ARTOTROGVS

Rogitábant: ‘hicine Achílles est?’ inquit mihi.
 ‘Immo éius frater’ ínquam ‘est’. ibi illarum áltera
 ‘Ergó mecastor púlcher est’ inquit mihi
 ‘Et líberalis: uíde caesaries quám decet.
 Ne illaé sunt fortunátae quae cum illó cubant!’ 65

PYRGOPOLINICES

Itaue aíbant tandem?

ARTOTROGVS

Quaé me ambae obsecráuerint,
 Vt te hódie quasi pompam íllac praeterdúcerem.

PYRGOPOLINICES

Nimiást miseria nímis pulchrum esse.

ARTOTROGVS

Míhi quidem

Moléstiae sunt: órant ambiunt óbsecrant,
 Vidére ut liceat; ád sese arcessí iubent; 70
 Vt tuó non liceat dáre operam negótio.

59. herei forma in hercle librorum BCD scriptura latere videtur, nec fugit Buechelerum de lat. decl. 62. HERE AN HERI in A extet dubitat Loewius. 60. EAE quod coniecerat Ritschellius Loewio A exhibere magis visus est quam quod BCD habent ere. 61. Sana omnia et plane ad Italorum etiam nostrae aetatis morem conformata, qui in sermonibus narrandis dice usquequaque inferciunt. cf. 178 62. IBI (minus probabiliter IUI) ILLARUM A, neque aliud quidquam latet in scriptura inuit BaC quam ibi, ut v. 104 interibi in BCD interiuit exaratum est. 66. Pluralem AIEBANT in A agnovit Loewius, itaque recte aibant Ritschellius. aiebat in altera recensione extitit. 68. nimis pulchrum esse hominem sic in libris praeter A finitur versiculus, sed in hoc post HOMINEM mutatae personae signum et in eadem linea duae litterae, fortasse ME vel MI et in sequenti quinque fere vel plures secuntur, admodum illae quidem obscurae: nam prima Loewio visa est sive A sive X, minus probabiliter K (h. e. H), secunda I vel E, tertia O vel C vel G, quarta I, quinta E vel T vel C, reliquarum vaga tantum umbru apparebat. Probabile igitur est, hominem vetus glossema esse, id quod Loewius quoque perspexit, genuinum autem versus exitum mihi quidem in altera textus recensione excidisse. operam dare Camerarius

PYRGOPOLINICES

Vidétur tempus ésse ut eamus ád forum,
 Vt ín tabellis quós consignauí ínterim
 Latrónes, íbus dínumerem stipéndium.
 Nam réx Seleucus me ópere orauit máxumo, 75
 Vt síbi latrones cógerem et conseríberem:
 Regi húnc diem mihi óperam decretúmst dare.

ARTOTROGVS

Age eámus ergo.

PYRGOPOLINICES

Séquimini, satéllites.

73. *Rectissime* interim *Ritschelius* elicit ex *Pulatinorum* scriptura hic aeri: in *Ambrosiano* HICERÍ legit *Loewius*, sed *ERI* confidentius quam *HIC*. Sic autem procedunt sermones, ut miles postquam iam v. 31 et 36 negotií se meminisse frustra significavit, v. 38 apertius, sed ut statim in mentem eius inuolet parasitus, tabellas roget, quibus cum stilo acceptis statim consignare incipit latronum a se conscriptorum numerum: cum in memoriam sibi revocaturus quaerit v. 42: ecquid meministi? sed ridiculas adulatoris gloriaciones facile tolerans tacite pergit tabellis notatis implere. 77. Regi *D* Rei *BC*: etiam in *Pseuduli* v. 532 rei *agathoeli* *BCD* habent. Repetit autem cum emphasi miles regis, cui scilicet gratificatur, mentionem; ítem 943 sq. *Seleuci* nomine delectatur.

ACTVS II

PALAESTRIO

Mihi ad énarrandum hoc árgumentumst cómitas,
 Si ad aúscultandum uóstra erit benignitas. 80
 Qui autem aúscultare nólet, exurgát foras,
 Vt sít ubi sedeat ille qui auscultáre uolt.
 Nunc qua ádsedistis caúsa in festiuó loco,
 Comoédiai quám modo acturí sumus
 Et árgumentum et nómen uobis éloquar. 85
 Alázon Graece huic nómen est comoédiae:
 Id nós Latine glóriosum dícimus.
 Hoc óppidum Ephesumst: índe est miles méus erus,
 Qui hinc ád forum abiit, glóriosus ínpudens
 Stercóreus, plenus périuri atque adúlteri. 90
 Is dérídicolost, quáqua incedit, ómnibus: 92
 Ait sése ultro omnis múlieres sectárier. 91
 Itaque híc meretricis, lábiis dum ductánt eum,

79—155: totum quae prologi instar est orationem nova recensione saeculo u. c. séptimo ita depravatam atque interpolatam esse arbitror, ut vere a Plauto relicto non audeam a noviciis secernere, quamquam postrema pars índe a v. fere 136 magis veterem redolet poetum. Post v. 87 unum vel duos versiculos excidisse suspicatus est Ritschelius. 88. epellū ē BCD, quod non magis obliterandum quam Abydum Lampsacum Cyzicum Epidamnum Orchomenum Epidaurum Corintum alia neutra. Aspiratio Graecorum vocabulorum, quam a Plautina actate alienam fuisse constat, deest etiam in argum. II 4: epellū Ba. Item v. 14 Bumbomacides, 122 Atenis, 461 Pilocomasio, 773 moecus, 1433 moecis et moecorum, 852 baccabatur, 984 pitecium, 1059 tensauros, 1134 arcitecte, 1420 clamyde et macaera reliquerunt librarii. índe est Lipsius, cui frustra adversatur O. Seyffert in commentatione schol. a. 1874 p. 19. idē B, om. φ 91 sq. transposui, ne singulae inter se hient sententiae: nam interpunctionis, qua Brixius usus, vanum est remedium.

Maiórem partem uídeas ualgis sáuiis.	94
* * * * *	
Id uólo uos scire, quó modo ad hunc deuénerim	96
In séruitutem ab eó, cui seruiuí prius:	
Nam ego haú diu apud hunc séruitutem séruio.	95
Date óperam: nam nunc árgumentum exórdiar.	98
Erat érus Athenis míhi adulescens óptumus.	
Is amábat meretricem áltam Athenis Átticis	109
Et illa íllum contra; quíst amor culta óptumus.	
Is públice legátus Naupactúm fuit	
Magnái rei públicai grátia.	
Intéribi hic miles fóрте Athenas áduenit:	
Insínuat sese <i>abséntis</i> ad illam amícam eri;	105
Oceépit eius mátri subpalpárier	
Vino, órnamētis ópiparisque obsóniis;	
Itaque íntimum ibi se míles apud lenám facit.	
Vbi prímu euenit míliti huic occásio,	
Sublínit os illis lénae matri múlueris,	110
Quam erus méus amabat. nám is illius fíliam	
Coniécit in nauem míles clam matrém suam	
Eamque húc inuitam múlierem in Ephesum áduchit.	
Vbi amícam erilem Athénis auetám scio,	
Ego quántum tutus póssum mihi nauém paro:	115
Inscéndo, ut eam rem Naúpactum ad erum núnctiem.	
Vbi súmus prouecti in áltum (fit quod dí uolunt),	
Capiúnt praedones náuem illam ubi uectús fui:	
Prius péríi quam ad erum uéni, quo ire oceéperam.	

Lucunam post v. 94 indicari cum Ritschelio praef. XIII. 105. *absentis inserui, ut et numeris et sententiae succurrerem.* 108. *milis BCD, item 112. 249, ut hospis v. 739. 750: vulgares formas in textum uolbam recipere.* 109. *Et hiat et manca est narratio: nam minus gratum puellae quam lenue militem fuisse debbat addere Palaestrio.* 110. *illif (h. e. illius) Be CD illof Bu. Structura haec est: illius mulieris matri lenae, ut adiectivi uice fungatur lenae.* 112. *coniicit praesentis forma latet in scriptura contigit CD: contigit, h. e. coniicit B* 113. *aduehit Be aduenit Ba CD* 114. *ubi ω, etiam B teste Hinckio.* 115. *tutus R uiuif ω, suprascr. citiuf Be* 117. *fit quod di uolunt] cf. Petronius 76: 'cito fit quod di uolunt'; 61 'ibi quomodo di uolunt amare coepi uxorem Terentii coponis'. Post v. 119 narrare debebat, se in Ephesum a piratis delatum esse.*

Ille *quí* me cepit dát me huic dono míliti. 120
 Hic pósquam in aedis me ád se deduxít domum,
 Video íllam, amícam erílem, Athenis quaé fuit.
 Vbi cóntra aspexit me, úculis mihi signúm dedit,
 Ne se áppellarem. deínde, posquam oceásiost,
 Conquérítur mecum múlier fortunás suas. 125
 Ait sése Athenas fúgere cupere ex hác domu:
 Sese íllum amare, méum erum, Athenis quá fuit,
 Neque péius quemquam odísse quam istum mílitem.
 Ego quóniam inspexi múlieris senténtiam,
 Cepí tabellas, cónsignauí clánculum, 130
 Dedi mércatori cuídám, qui ad illum déferat,
 Meum erúm, qui Athenis fíerat, qui hanc amáuerat,
 Vt is húc ueniret. ís non spreuit nóntium:
 Nam et uénit is et in próxumo hic deuórtitur
 Apúd paternum suom hóspitem, lepidúm senem. 135
 Isque ílli amanti suo hóspiti morém gerit
 Nosque ópera consilióque adhortatúr iuuat.
 Itaque égo parauí hic íntus magnas máchinas,
 Quí amántis una intér se facerem cónuenas.
 Nam unúm conclaue cóncubinae quód dedit 140
 Milés, quo nemo nísi eapse inferrét pedem,
 In eó conclauíd égo perfodi párietem,
 Qua cómmeatus clám esset hinc huc múlieri.
 Et séne sciente hoc féci: is consiliúm dedit.
 Nam méus conseruos ést homo haut magní preti, 145
 Quem cóncubinae míles custodem áddidit.
 Ei nós facetis fábricis et doctís dolis
 Glaucúmam ob oculos óbiciemus eúmque ita

121. p'quam *B*, i. e. posquam, ut 124 *CD* habent 132 in tam loquaci inepti et repetitiones minime vitantis poetae narratione cum *Gueto* delere non ausim, qui in *Plauto* neque haec neque alia tolerarem.

133. nóntium *D* nuntium φ 134. uenit is et *R* uenit et is *BcD*, cuius collocationis idonea exempla desidero. uenietil *Ba* uenit eiuf *C*

136. Isque inter alia proposuit *Muellerus* *prosod.* 327. Itaque ω: aberravit librarius ad v. 138. 147. doctis] *F* . . . *SA*: post *F* *Loewius* *RI* dignoscere quasi per tenebras sibi visus est sequentibus duabus litteris plane obductis, ceterum fictis minus bene quadrare videbatur: doctis adlitteratione defenditur.

Faciémus ut quod uiderit ne uiderit.

Et móx ne erretis, haéc duarum hodié uicem 150

Et húne et illinc múlier feret imáginem,

Atque éadem erit, uerum ália esse adsimulábitur:

Ita súblinetur ós custodi múlieris.

Sed fóris concrepuit húne a uicinó sene.

Ipse éxit: hic illest lépidus quem dixí senex. 155

PERIPLECOMENVS. PALAESTRIO

PERIPLECOMENVS

Ni hércle diffregéritis talos pósthac quemque in tégolis

Víderitis aliénum, nostra ego fáciam latera lórea.

Mi équidem iam arbitrei uicini súnt, meae quid fiát domi:

Ita per impluuium íntro spectant. núnc adeo edico ómnibus:

Quémque a milite hóc uideritis hómínem in nostris tégulis

Éxtra unum Palaéstrionem, huc déturbatote ín uiam. 161

Quód ille gallinam aut columbam sé sectari aut símiam

Dícat: disperístis, ni usque ad mórtem male muleássitis.

Átque adeo, ut nec légi fraudem fáciant aleáriae,

Ádeuratote út sine talcis dómi agitent conuúuium. 165

150. UICEM *A* φ , non in uicem, quod ne *Plautinum quidem est*. 156. diffregeritis *R*: cf. *Coroll. com.* LVI; ítem 720. DEFREGERITIS *ABC* defriggerit íf *BaD* defrieret íf *C* QUEMQUE *A*, etiam *r*. 160, ut legit *Bentleius ad Ter. eun.* V 8, 34: ítem ante uocalem *Men.* 717 *Truc.* II 1, 17, ante consonantem *Most.* 831 *Aulul.* 196 *Ter. hec.* 65; sed quemque 460 quaeque 1387: cf. *Capt.* 798 *Merc.* 20 *Asin.* 404 TEGOLIS *A*, quamquam *O an U* extet, non plane certum. tegulif φ : 160 teculif *C* 173 tequilif *C* tectulif *Da*: cf. 210 apace *BCD* 250 concilii *Ba* concilii *CD* 157. UESTRAEGO *A* ego uostra (urã *C* uestra *FZ*) φ 158. MIHIQUIDEM *A*, et mi equidem exprimi iussit *Ed. Becker de syntaxi interr. obl. in Studemundi Studiis* I 246. mihi quidem φ

?????

arbitrei] arbitriet *B* arbitriae *C* 161. DECURBATE *A*: quod si DECU certum est, deculcatote conicias, quamquam deturbatote defenditur *Merc.* 115 *Rud.* 87. 164. nec legi *DbFZ*: cf. *Kochius mus. Rhen.* XXV 621 et *r.* 343. 1320. negligi *C* NELEGI *AB* 165. sine tali////f (in rasura i fait) *Bc* finet aliif *D* finet alii *C* SINE TALIS *A*

PALAESTRIO

Néscio quid male fáctum a nostra hic fámiliast, quantum
aúdió:

Íta hic senex talós elidi iússit conserueís meeis.
Séd me exceptit: níhili facio quíd illis faciat céteris.
Ádgređiar hominem.

PERIPLECOMENVS

Éstne aduorsum hic quí uenit Palaéstrio?

PALAESTRIO

Quíd agis, Periplecómene?

PERIPLECOMENVS

Hau multos hómínes, si optandúm
foret, 170

Núnc uidere et cónuenire quám te mauellém.

PALAESTRIO

Quíd est?

Quíd tumultuás cum nostra fámilia?

PERIPLECOMENVS

Occisí sumus.

PALAESTRIO

Quíd negotist?

PERIPLECOMENVS

Rés palamst.

PALAESTRIO

Quae rés palamst?

PERIPLECOMENVS

De tégulis

Módo nescio quis ínspectauit uéstrum familiárium
Pér nostrum impluuium íntus apud nos Phílocomasium atque
hóspitem 175

Ósculantis.

PALAESTRIO

Quís homo id uidit?

167. conseruuf meuf *BaCD* CONSERUISMELS *ABb* 170. HAU *A*
(confirmatur eadem forma librorum auctoritate *v.* 95 *CDa*, 293 *Ba*, 381
et 1009 *A*, corruptelis prodi videtur *v.* 1018. 1067) hand *B* hant *CDa*.

PERIPLECOMENVS

Túos conseruos.

PALAESTRIO

Quís is homost?

PERIPLECOMENVS

Néscio: ita abripuit repente sése subito.

PALAESTRIO

Súspicor

Mé perisse.

PERIPLECOMENVS

Vbi abít, conclamo: 'heus, quíd ágis tu' inquam
'in tégulis?'

Ille mihi abiens ita respondit, sé sectari símiam.

PALAESTRIO

Vaé mihi misero, quóí pereundumst própter nihili béstiam! 180
Séd Philocomasium hícine etiam núnc est?

PERIPLECOMENVS

Quom exhibam, híc erat.

PALAESTRIO

Si ístist, iube transíre huc quantum póssit, se ut uideánt domi
Fámiliares: nísi quidem illa nós uolt, qui seruí sumus,
Própter amorem suom ómnis crucibus cóntubernalís dari.

PERIPLECOMENVS

Díxi ego istuc: nísi quid aliud uís.

PALAESTRIO

Volo. hoc ei dícito: 185

Fácito ut ne quoquám de ingenio dégrediatur múliebri,
Eárumque artem et dísciplinam optíneat colere.

PERIPLECOMENVS

Quem ádmodum?

PALAESTRIO

Vt eum qui se hic uídit uerbis uíneat ne is se uíderit:
Sí quidem centiéns hic uisa sít, tamen infitiás eat;177. repente abripuit *Luchs Herm.* VI 270182. si istist *Lorenzius*fif *BCD* *ISTDS A*, sed in perforata ante S charta quid olim fuerit incertissimum: fortasse reliquerat *Plautus* ita sist. 186. facito *R* PRO-FECTO *A*, qui solus hunc versum seruauit.

Qui árguat se, eum cóntra uineat iúre iurandó suo. 190
 Ós habet, linguám, perfídiam, málitiam atque audáciam.
 Nám mulier hólitorí numquam súpplícat, si quást mala:
 Dómi habet hortum et cóndimenta ad ómnis colis málicos,
 Dómi dolos, domi délenifica fácta, domi fallácias.

PERIPLECOMENVS

Égo istae, si erit hic, nuntiabo. séd quid est, Palaéstrío, 195
 Quód uoluntas túte tecum in córde?

PALAESTRIO

Paulispér tace,

Dúm ego mihi consília in animum cónuoco et dum cónsulo,
 Quíd agam, quem dolúm doloso cóntra conseruó parem,
 Qui íllam hic uidit ósculantem, id uísium ne uisúm siet.

PERIPLECOMENVS

Quaére: ego hinc abscéssero abs te huc ínterim. illuc sís
 uide, 200

Quem ádmodum adstitít seuro frónte curans cógítans.
 Péctus digitis púltat: cor credo éuocaturíst foras.
 Écce auortit: níxus laeuo in fémine habet laeuám manum.
 Déxtera digitís rationem cómputat: ferit ém femur
 Déxterum: ita ueménter eicit: quód agat aegre súppetit. 205
 Cóncrepuít digitís: laborat, crébros commutát status.
 Éccere autem cápíte nutat: nóu placet quod répperit.
 Quídquid est, incóctum non exprómet, bene coctúm dabit.
 Écce autem aedificát: columnam ménto suffigít suo.
 Ápage, non placét profecto míhi illaec aedificátio: 210
 Nam ós columnatúm poetae esse índauidi bárbaro,

190—194 *hoc ordine*: 191. 190. 194. 192. 193 *libri habent*. *Ortae sunt turbae interpolamentis, uno post 191 (confidentiam confirmatam fraudulentiam), altero, quo caret A, post 190 (domi habet animum falsilocum falsificum falsiurium): utrumque expulit Ritschelius.* 193. colis *Fritschius ind. Rost. 1850.* MORES *A* molif φ MALEFICOS *A* malificof *Ba* milificof *CD* 201. curaf cogital *BaCD*: cf. 268 odoraf *B* 272 dormief *Ba* 203. NIXUS *A* nifuf φ 204. ferit em *R* FERIT *A* ferief *BCD* ferief *FZ*. *Participium vel ideo ferri nequit, quod singula deinceps agere cogitandus est seruus: ferrens uitem femur (sic enim feruit scribi iussit Studemundus Stud. I 51) quomodo tandem videre Scelerus potuisset?* 205. DEXTERUMITA *A* φ UHEHEMENTER *A* φ EICIT *A* (ICIT teste *Studem.*), om. φ 206. CREBROS *A* crebro φ

Cuí bini custódes semper tótiſ horiſ ócubant.

Eúge, euscheme hercle ástetisti et dúlice et comoédice. 213

Hábet, opinor. áge siquid agis: uígila, ne somnó stude, 215

Nísi quidem hic agitáre mauis uárius uirgis uígiliaſ.

X Tíbi dico: heus, canthérie, ἀκούεις? te ádloquor, Palaéstrió.

Vígila inquam, expergíscere inquam: lícet hoc inquam.

PALAESTRIO

Aúdio.

PERIPLECOMENVS

Víden hostis tibi adéſſe tuoque térgo obſidiúm? cóſuſe,

Árripe opem auxiliúmque ad hanc rem: própere hoc, non
placidé decet. 220

Ánte ueni aliqua, áliquo saltu círcumduce exércítum.

Cóge in obſidiúm perduellis, nóſtris praesidiúm para.

Íntercluide inimícis itiner, caúte tibi muní uiam,

Quá cibatus cómmeatusque ád te et legionís tuas

Túto poſſit péruenire. hanc rém age: res ſubitáriast. 225

Réperi, commiſcere, cedo cálidum conſiliúm cito,

Quae híc ſunt uiſa ut uiſa ne ſint, fácta ut facta né ſient.

Túte unus ſi récipere hoc ad te dícis, confidéntiaſt 229

Nós inimicoſ próffigare póſſe.

PALAESTRIO

Dico et récipio, 230

Ét ego me imperáre dico, id quód petiſ.

Númquám hodie quiéſcet prius quam id quód petiſ perfécerit. 214

Mágnam illic homo rem incipiſſit, mágna moenit moénia. 228

213. astetisti et *Festus s. v. comoedice p. 61 M.: cf. 1248.* astitif et *CD* aſtitiffet *B* aſcitif et *F* aſtitit et *Z* 214 *dittographia est versus 208.*

217. tibi dico *Hauptius opuse.* II 138 tibi ego dico ω heus, cantherie, ἀκούεις? te adloquor *R* anheriatul ueſtiſ heuſ te adloqui ω : cantherie *Hauptio praeverat Salmasius.* 219. uident *BaCDa*, ut lateat fortasse: uiden tu 223. intercluide *FZ* intercludite φ , in quo intercluide iter lateat *vidit Lorenzius.* itiner, caute *R* commeatum ω , ex sequenti *v. inlatum.*

228 *ab hoc certe loco alienus vel post v. 201 vel post 212, at non post v. 213 inseri potest.* incipiſſit *Salmasius* incipif sed ω munit *Salmasius* munitif ω 229: *verborum ordinem traditum restitui.* 231 *continuant Palaestrioni DFZ, Periplecomeno tribuit B: in C omnis personae nota huc in parte desideratur. Praemittitur ceteris At me in C* ego me imperare *R* egom inpetraré *BaCD* (nisi quod imp. *Ba*)

ego me impetrare *Bc* egon (ego *Z*) imperatorem *FZ*

PERIPLECOMENVS

At te Iúppiter

Béne amet! auden párticipare mé quod commentú's?

PALAESTRIO

Tace,

Dum ín regionem astútiarum meárum te induco, út scias
lúxta mecum méa consilia.

PERIPLECOMENVS

Sálua sumes índidem.

PALAESTRIO

Érus meus elephánti corio círcumtentust, nón suo, 235
Néque habet plus sapiéntiae quam lápis *habet*.

PERIPLECOMENVS

Ego istúe scio.

PALAESTRIO

Núnc sic rationem íncipisso, hánc instituam astútiám,
Út Philocomasio hánc sororem géminam germanam álteram
Dícam Athenis áduenisse cúm amatore aliquó suo,
Tám similem quam lácte lactist: ápud te eos hic de-
uórtier 240

Dícam hospítio.

PERIPLECOMENVS

Euge eúge, lepide: laúdo commentúm tuom.

PALAESTRIO

Út, si illic conerímínatus sít aduorsum mílitem
Méus conseruos, *se* eám uidisse hic cum álieno osculárier,
Árguam hanc uidísse apud te cóntra conseruóm meum
Cúm suo amatore ámplexantem atque ósculantem.

Periplecomeno quae dedi at te . . amet in libris Palaestronis sunt, nisi quod eius notam om. CD; item in v. 232 post amet om. CD Periplecomeni notam, quae in ceteris libris additur. 236. habet post lapis addidi, om. ω. cf. Rud. 227 nec magis solae terrae solae sunt quam haec sunt loca atque hae regiones. ego istue scio FZ aegomi stue scio Ba aego mist uescio CD egomet istue scio Be: egom eodem errore quod talem — qualem v. 50 B, colerem 186 C, atquem 245 Ba, amatorē 245 BaCD, frustram 1016 BCD, Philocomasium 238 BCD, incipissom 237 BaC, ubi incipit cum ras. D incipio FZ: cf. ad v. 1323. Neque quae Palaestrio v. 242—245. 247 sq. neque quae Periplecomenus v. 246 249 sqq. futura stutuit, reuera in fabula nostru eveniunt.

PERIPLECOMENVS

Immo óptime. 245

Ídem ego dicam, si *ex* me exquiret míles.

PALAESTRIO

Sed simíllimas

Dícto esse; et Phílocomasio id praécipiendumst út sciat,
Né titubet, si exquiret ex ea míles.

PERIPLECOMENVS

Nimis doctúm dolum.

Séd si ambas uidére in uno míles concilió uolet,
Quíd agimus?

PALAESTRIO

Facilést. trecentae póssunt causae cónligi: 250
'Nón domist, abít ámbulatum, dórmit ornatúr lauat
Prándet potat ócupatast, óperae non est, nón potest',
Quántum uis prolátionis: dúm modo hunc primá uia
Índueamus, uéra ut esse crédat quae mentíbimur.

PERIPLECOMENVS

Pláacet ut dicis.

PALAESTRIO

Íntro abi ergo et si ístist mulier, eám iube 255
Cíto domum transíre: atque haec ei díce monstra praécipe,
Vt teneat consília nostra, quem ádmodum exorsí sumus,
Dé gemina soróre.

PERIPLECOMENVS

Docte tíbi illam perdoctám dabo.

Númquid aliud?

PALAESTRIO

Íntro ut abeas.

PERIPLECOMENVS

Ábeo.

PALAESTRIO

Et quidem ego ibó domum
Átque hominem inuestígando operam hunc díssimulabilitér dabo,
Quí fuerit conséruos, qui hodie sít sectatus símiam. 261

251. ABIT A, nisi quod I etiam E esse potest. abiit φ 253. PRO-
LATIONIS A, ut vid. prolotionum φ: an prolotiones? 260. HUIE Aφ,
quod frustra tuctur Brivius.

Nam ille non potuit quum sermone suo aliquem familiarium
 Participauerit de amica erili, se uidisse eam
 Hic in proximo osculantem cum alieno adulescentulo.
 Noui morem egomet: 'tacere nequeo solus quod scio'. 265
 Si inuenio qui dixit, ad eum uineam pluteosque agam.
 Res paratast: ut pugnandod hominem caperest certa res.
 Si ita non reperio, ibo odorans quasi canis uenaticus
 Usque donec persecutus uolpem ero uestigiis.
 Sed fores crepuerunt nostrae: ego uoci moderabor meae. 270
 Nam illic est Philocomasio custos, meus conseruos, qui it foras.

SCELEDRVS. PALAESTRIO

SCELEDRVS

Nisi quidem ego hodie ambulau dormiens in tegulis,
 Certo edepol scio me uidisse hic proxumae uiciniae
 Philocomasium erilem amicam sibi malam rem quaerere.

PALAESTRIO

Hic illam uidit osculantem, quantum hunc audiui loqui. 275

SCELEDRVS

Quis hic est?

PALAESTRIO

Tuos conseruos. quid agis, Scéledre?

SCELEDRVS

Te, Palaestrio,

Volup est conuenisse.

PALAESTRIO

Quid iam? aut quid negotist? fac sciam.

SCELEDRVS

Métuo . .

PALAESTRIO

Quid metuís?

263. erili se *Ritschclius in scholis Bonnensibus* efinf e, m. ead. eri//fe B
 eri qui CD ERISESE A 266. DIXIT A uidit φ 267. pugnandod
Fleckeisenus annulibus suis 1873 p. 502. PUGNANDOQ. A pugnandoque φ

277. QUIDIAMNEGOTIEST A, ut iam, quod in ceteris libris deest.
 errore ex antecedentibus videtur inlutum esse. cf. Ed. Loeh de genetiui
 apud priscos scriptores Lat. usu p. 14 sqq.

SCELEDRVS

Ne hercle hodie, quántum hic familiáriumst,
Máximum in malúm cruciatum ínsuliamus.

PALAESTRIO

Tú salí

Sólus: nam ego istam ínsulturam et désulturam níl moror. 280

SCELEDRVS

Néscis tu fortásse apud nos fácinus quod natúmst nouom.

PALAESTRIO

Quód id est facinus?

SCELEDRVS

Ínpudicum.

PALAESTRIO

Túte scias solí tibi:

Míhi ne dixis; scíre nolo.

SCELEDRVS

Nón enim faciam quín scias.

Símiam hodie súm sectatus nóstram in horum tégulis . . .

PALAESTRIO

Édepol, Sceledre, homó sectatu's níhíli nequam béstiam. 285

SCELEDRVS

Dí te perdant.

PALAESTRIO

Té istuc aequomst, quóniam ocepisti, — éloqui.

SCELEDRVS

Fórte fortuná per impluuium húe despexi in próximum:
Átque ego illi aspicio ósculantem Phílocomasium cum áltero
Néscio quo adulescénte.

PALAESTRIO

Quod ego, Scéledre, scelus ex te aúdio?

SCELEDRVS

Édepol uidi.

PALAESTRIO

Tútin'?

SCELEDRVS

Egomet, duóbus hisce oculís meis. 290

PALAESTRIO

Ábi, non uerisímile dicis néque uidisti.

279. *Hiatum gestu et pausa explebat Sceledrus.* 285. *sectatust Luchs Herm. XIII 500* 290. *edepol R profecto ω: cf. 186*

SCELEDRVS

Núm tibi

Líppus uideor?

PALAESTRIO

Médicem istuc tibi méliust percontárier.

Vérum enim tu istam, sí te di ament, témere hau tollas
fábulam.

Tuís nunc eruribús scapulisque fráudem capitalem hinc creas:
Nám tibi iam ut pereás paratumst dúpliciter, nisi súp-
primis 295

Tuóm stultiloquiúm.

SCELEDRVS

Qui uero dúpliciter?

PALAESTRIO

Dicám tibi.

Prímum dum, si fálsó insimulas Phílocomasium, hoc périeris:
Íterum, si il uerúmst, tu ei cústos additus *bis* périeris.

SCELEDRVS

Quíd fuat me néscio: hoc me uídísse ego certó scio.

PALAESTRIO

Pérgin, infelíx?

SCELEDRVS

Quid tibi uis dicam, nisi quod uíderim? 300

Quím etiam nunc íntus hic in próxumost.

PALAESTRIO

Eho an nóu domíst?

SCELEDRVS

Víse, abi intro túte: nam ego iam míhi nil credi póstulo.

PALAESTRIO

Cértumst facere.

SCELEDRVS

Et híc te opperiar: eádem illi insidiás dabo,

Quám mox horsum ad stábulum iuuenix récipiat se a pábulo.

Quíd ego nunc faciám? custodem mé illi miles áddidit: 305

Núnc si indicium fácio, interii; sí taceo, *interii* tamen,

Si hóc palam fuerít. quid peius múliere aut audácius?

294. scapulis *Acidalius* capiti ω 298. bis *addidi*, om. ω 303. facere.
sc. et *R* faceret *Ba* facere φ 307. peiul ω , quod in exclamacione fortasse
servandum. peiust *Ritschelius*.

Dúm ego in tegulís sum, illa ec suo séd hospítio edít foras.
Édepol facinus fécit audax. hóeine si milés sciat,
Crédo herele hasce aedís sustollat tótas atque hunc ín
cruccem. 310

Quídquid herele est, míssitabo pótius quam intereám male:
Nón ego possum quae ípsa sese uénditat tutárier.

PALAESTRIO

Scéledre Sceledre, quís homo in terra te álter est audácior?
Quís magis deis inimícis natus quám tu atque iratís?

SCELEDRVS

Quid est?

PALAESTRIO

líben tibi oculos éxfodiri, quíbus id quod nusquámst
uides? 315

SCELEDRVS

Quíd, nusquam?

PALAESTRIO

Non égo tuam empsim uítam uitiosá nuce.

SCELEDRVS

Quíd negotist?

PALAESTRIO

Quíd negoti sít rogas?

SCELEDRVS

Cur nón rogem?

PALAESTRIO

Nón tu tibi istam praétruncari línguam largiloquám iubes?

SCELEDRVS

Quam óbrem iubeam?

PALAESTRIO

Phílocomasium éccam domi, quam in próxumo
Vídisse aibas te ósculantem atque ámplexantem cum áltero.

308. illa ec suo sed *R*: cf. 1270. illac hec fumnt *D* illac hec (haec *C*) fum
BaC illacc fe *Bc*: cf. *Rüschelius* *nor. ecc. Plaut.* I 51. 68. 309. hocine
BD hoeme *C* hoccine *FZ*. Cf. 564. 931. 439. *Vindicavit adfirmat-*
tiram encliticae ne vim et usum Minton Warren in The American Journal
of Philology ed. by *Basil L. Gildersleeve* II 5 (1881) p. 50 sqq.

311. quidquid herele est *CFW* *Mueller* *pros.* 307 herele quicquid est *o*
herele quid id est *Brixius* *annal. philol.* 1877 p. 337, quod non satis
intellego

SCELEDRVS

Mírūmst lolio uítitare té tam uili trítico. 321

PALAESTRIO

Quíd iam?

SCELEDRVS

Quia luscítiosu's.

PALAESTRIO

Vérbero, edepol tú quidem

Caécu's, non luscítiosus: nam íllam quidem uidí domi.

SCELEDRVS

Quíd, domi?

PALAESTRIO

Domi hércle uero.

SCELEDRVS

Abi lúdis me, Palaéstrio.

PALAESTRIO

Tám mihi sunt manus ínquinatae.

SCELEDRVS

Quídum?

PALAESTRIO

Quia ludó luto.

SCELEDRVS

Vaé capiti tuó.

PALAESTRIO

Tuo istuc, Scéledre, promittó fore, 326

Nísi oculos orátionemque ália commutás tibi.

Séd fores concrepuérunt nostrae.

SCELEDRVS

At égo illic obseruó foris: 328

Nám nihil est qua hinc húc transire ea póssit nisi recto óstio.

PALAESTRIO

Quím domi eecam: néscio quae te, Scéledre, scelera súscitant.

323. illam quidem uidi *FZ* illam quidem illa *BCD* 325. Tam *Ba CD* Tum *Be*. *Sententia est: inde fit ut tam sint inquinatae: cf. Bacch. 820 328—330 recte inclusit Lauecius Philol. XVII 257: sed et hinc aliena neque alibi recte inseruntur. Versus 329 quidem factus ex 377. 418; 330 ad v. 289 exemplum; v. 328 at ego . . foris praeoccupant v. 333 et 342. 328. illic obseruo R ilico obferui Ba (supraser. illaf et ua Be) illa obseruif CD illaf obferuo FZ*

SCELEDRVS

Míhi ego uideo, míhi ego sapio, *míhi* ego credo plúrumum: 331
 Mé homo nemo déterrebit quín ea sit in hisce aédibus.
 Híc obsistam, ne ímprudenti huc éa se subrepsít mihi.

PALAESTRIO

Méus illie homost: déurbabo iam égo illum de pugnáculis.
 Vín iam faciam ut *té* stultiuidum títe fateare?

SCELEDRVS

Áge face. 335

PALAESTRIO

Néque te quicquam sápere corde néque oculis utí?

SCELEDRVS

Volo.

PALAESTRIO

Némpe tu istie ais ésse erilem cóncubinam?

SCELEDRVS

Atque árguo

Eám me uidisse ósculantem hic íntus cum alienó uiro.

PALAESTRIO

Seín tu nullum cómmeatum hinc *húc* esse a nobís?

SCELEDRVS

Seio.

PALAESTRIO

Néque solariúm neque hortum nísi per impluuiúm?

SCELEDRVS

Seio. 340

PALAESTRIO

Quíd nunc? si ea domíst: si eam facio ut éxire hinc uideás
 domo,

Dígnun es uerbéribus multis?

SCELEDRVS

Dígnus.

PALAESTRIO

Serua istás foris,

Né tibi clam se súbterducat ístine atque huc tránseat.

SCELEDRVS

Cónsiliumst ita fácere.

334. pugnaculis *cui displicebit*, scribat deturbabo eum iam de propugnaculis. 343. nec *B*: cf. 164

PALAESTRIO

Pede ego iam illam huc tibi sistam in uiam.

SCELEDRVS

Agendum ergo face. uolo scire, utrum egon id quod uidi
uiderim, 345

An illic faciat quod facturum dicit, ut ea sit domi.

Nam ego quidem meos oculos habeo nec rogo utendos foris.

Sed hic illi suppurasitatur semper, hic eae proximumst:

Primum ad cibum uocatur, primo pulmentum datur.

Nam illic noster est fortasse circiter trimenium: 350

Nec cuiquam alii quam illi in nostra meliust famulo familia.

Sed ego hoc quod ago, id me agere oportet, hoc obseruare
ostium.

Sic obsistam: hac quidem pol certo uerba mihi nunquam dabunt

PALAESTRIO. PHILOCOMASIVM. SCELEDRVS

PALAESTRIO

Praecepta facito ut memineris.

PHILOCOMASIVM

Totiens monere mirumst.

PALAESTRIO

At metuo ut satis sis subdola.

PHILOCOMASIVM

Cedo uel decem, edocebo 355

Minime malas ut sint malae: mihi solaest quod superfit.

Age nunc iam insiste in dolos: ego abs te procul recedam.

PALAESTRIO

Quid ais tu, Sceledre?

SCELEDRVS

Hanc rem gero: habeo auris, loquere: quid uis?

350. trimenium *Guëtus* TRIENNIUM *A* φ 351. alii *Ritscheli*us, om. *A* φ
353. sic *AB* hic φ 357. Recte *Ritscheli*us *Philocomasio* continuauit
quem *Palaestri*oni tribuunt codices praeter *A*: nam illum, ut ipsis libris
indicatur, par est v. sequenti adloqui *Sceledrum*, qui si *Philocomasi*i uocem
audirisset, aliter profecto respondisset; sed illa paululum recessit, ne
statim illius oculi in se incidere.

PALAESTRIO

Credo égo istoc exempló tibi esse péreundum extra pórtam,
Dispéssis manibus pátibulum quom habitábis.

SCELEDRVS

O quamnam óbrem? 360

PALAESTRIO

Respícedum ad laeuam: illaée quis est muliér?

SCELEDRVS

Pro di immortáles,

Eri cóncubinast haéc quidem.

PALAESTRIO

Mihi quoque pol ita uidétur.

Age múne iam, quandó lubet.

SCELEDRVS

Quid agám?

PALAESTRIO

Perire própera.

PHILOCOMASIVM

Vbi istést bonus seruos, quí probri me máxumi innocéntem
Falso ínsimulauit?

PALAESTRIO

Ém tibi, hic mi id díxit.

PHILOCOMASIVM

Tibin, hem, díxit? 365

Tun mé uidisse in próximo hic, seeléste, ais osculántem?

PALAESTRIO

Atque cum álieno adulescéntulo díxít.

SCELEDRVS

Dixi herele uéro.

PHILOCOMASIVM

Tun mé uidisti?

360. habitabis *R* habetuiſ *Ba* habetif *Bc* habebif *CD* UIDETIS *A*
o om. Aq 361. alleuā (*i. e. al laeuam*) *Ba*: *cf. Bergkiius ind. Hal. 1858/9.*
Fallitur qui his v. 1210 aduersari monuit. 363. PERIRE PROPERA *A*
peripe propero *Ba* peri perpropere φ 365. *Personas ordinari*
Ritschélius. 365. EM *AB* hem φ hic mi (*mih* *B*) id dixit *BCD*

??
NEMINHDIXITID (*valde incertum* *id*) *A* tibin, hem, dixit? *R* tibi
quem dixit (*dixit Ba*) *BCD* QUAE DIXI (*fort. DIXIT*) *A* 366. tun me
R TUNE *A* tute me φ : *cf. 368* AIS *A*, *om. q* 367. ATQUE *ctiam A*
368. TUNE *A* ut 366. tun me φ

SCELEDRVS

Atque hís quídem herele oculís.

PHILOCOMASIVM

Carebis crédo

Qui plús uident quam quód uident.

SCELEDRVS

Numquam hércle deterrébor,

Quin uíderim id quod uíderim.

PHILOCOMASIVM

Ego stúlta et mora múltum, 370

Quae cum hóc insano fábuler, quem pól ego capitis pérdam.

SCELEDRVS

Nolí minitari: scío crucem futúram mihi sepúlerum.

Ibi meí sunt maiorés siti, patér auos proauos ábanos.

Non póssunt mihi minís tuis hisee óculis exfodíri.

Sed paúcis uerbis té uolo, Palaéstrio: obsecró te, 375

Vnde éxit haec?

PALAESTRIO

Vnde nísi domo?

SCELEDRVS

Domo?

PALAESTRIO

Mé uiden?

SCELEDRVS

Te uideo:

Nisi mírumst facinus, quó modo haec hinc húc transire pótuit.

Nam cértó neque soláriumst apud nós neque hortus úllus

Neque fénstra nisi elatráta: nam certe égo te hic intus uídi.

PALAESTRIO

Pergín, sceleste, inténdere hanc argúere?

PHILOCOMASIVM

Ecastor érgo 380

Mi hau fálsum euenit sómnum quod nóctu hac somniáui.

PALAESTRIO

Quid sómniauisti?

PHILOCOMASIVM

Éloquar: sed amábo aduortito ánimum.

HERCLE *A*, *om.* φ CREBRO *A* 370. ET MORA *ABa* moror *BcUD*
382. ADUORTITE *A*, *quod potest verum esse.*

Hac nocte in somnis mea soror geminast germana uisa
 Venisse Athenis in Ephesum cum suo amatore quodam.
 Ei ambo hospitio huc in proximum deuorti mihi sunt uisi.

PALAESTRIO

Palaestrionis somnium narratur. perge porro. 386

PHILOCOMASIVM

Ego laeta uisa, quia soror nenisset, propter eandem
 Suspicionem maximam sum uisa sustinere.
 Nam arguere in somnis me meus mihi familiaris uisust,
 Me cum alieno adulescentulo, quasi nunc tu, esse aus-
 culatam, 390

Quom illa ausculata mea soror gemina esset suapte amicum.
 Id me insimulatam perperam falsum esse somniaui.

PALAESTRIO

Satin eadem uigilanti expetunt, quae in somnis uisa memoras?
 Eu, herele praesens somnium: abi intro et conprecare.
 Narrandum ego istuc militi censebo.

PHILOCOMASIVM

Facere certumst: 395

Neque me quidem patiari probri falso impune insimulatam.

SCELEDRVS

Timeo quid rerum gesserim: ita dorsus totus prurit.

PALAESTRIO

Scin te perisse?

SCELEDRVS

Nunc quidem domi certost: certa res est
 Nunc nostrum obseruare ostium, ubi ubist.

PALAESTRIO

At, Sceledre, quaeso,

Vt ad id exemplum somnium quam simile somniauit, 400
 Aequae ut tu suspicatu's eam uidisse te osculantem.

390 sq. ausculatam et ausculata formae quod hic tantum in parte saltem
 librorum seruantur, fortasse Philocomasium paullo elegantiore pronun-
 tiatione uti uoluit poeta. 392. ID A Itē Ba Ita φ perperam falsum
 locutionem graviter auctam nolui oblitare: cf. 435 394. EU A,
 Ritschelius Henf φ 399. UBIUBIST, ut correxit Bothius, A (quamvis
 per nebulas quasi dirinatum). ubi illet (uluffet Ba) φ 400. QUAM
 SIMILE A, Cumerarius quasi (quia Ba) simile φ 401. aeque Fahr-
 mannus *annal. philol.* 1868 p. 845. ATQ. Aφ eam uidisse te

SCELEDRVS

Nescío quid credam egomet mihi iam: ita quód uidisse crédo,
Me id iam non uidisse árbitor.

PALAESTRIO

Ne tu hércle sero, opínor,
Resipísces. si ad erum uénerit haec rés, peribis púlchre.

SCELEDRVS

Nunc démum experior mi ób oculos caliginem obstitísse. 405

PALAESTRIO

Dudum édepol planumst íd quidem: quae hic úsque fuerit íntus.

SCELEDRVS

Nihil hábeo certi quíd loquar: non uídi eam, etsi uídi.

PALAESTRIO

Ne tu édepol stultitiá tua nos paéne perdidísti:

Dum té fidelem fácere ero uoluísti, absumptu's paéne.

Sed fóres uicini próxumi crepuérunt: conticísca. 410

PHILOCOMASIVM. PALAESTRIO. SCELEDRVS

PHILOCOMASIVM

Inde ígnem in aram, ut Éphesiae Diánae laeta laúdes
Grátisque agam eique ut Árabio fumíficem odore amoéne:
Quae me ín locis Neptúniis templisque turbuléntis
Seruáuit, saeuis flúctibus ubi sum ádflictata múltum.

SCELEDRVS

Palaéstrio, eho Palaéstrio!

PALAESTRIO

Eho Scéledre Sceledre, quíd uis? 415

SCELEDRVS

Haec múlier, quae hinc exít modo, estne erílis concubína
Philocómasium an non ést ea?

PALAESTRIO

Hércle opínor, ea uidétur.

??

Camerarius ESAMUIDISSE *A* ef (*f e corr.*) eam uidiffet *Ba* ef eam uidiffe φ 406. PLANUM EST ID *A* planum hic φ

SCELEDRVS

Sed fácinus mirumst, quó modo haec hinc húc transire pótuit.

PALAESTRIO

Si quídem east.

SCELEDRVS

An dubium íd tibist eam ésse hanc?

PALAESTRIO

Ea uidétur.

SCELEDRVS

Adeámus, appellémus. heus, quid istúe est, Philocomásium? 420
 Quid tibi istie hisce in aédibus debétur? quid negótist?
 Quid núnc taces? tecúm loquor.

PALAESTRIO

Immo édepol tute técum:

Nam haec níl respondet.

SCELEDRVS

Te ádloquor, uití probrique pléna,

Quae círcum uicinós uagas.

PHILOCOMASIVM

Quicúm tu fabuláre?

SCELEDRVS

Quicúm nisi tecum?

PHILOCOMASIVM

Quís tu homo's? aut mécum quid est negóti? 425

SCELEDRVS

Mé rogas, homo quí sim?

PHILOCOMASIVM

Quin ego hóc rogem quod nésciam?

PALAESTRIO

Quís ego sum igitur, si húnce ignoras?

PHILOCOMASIVM

Míhi odiosu's, quísqvis es,

Ét tu et hic.

PALAESTRIO

Non nós nouísti?

418 sq. sed . . . east Palaestrioni in libris continuantur; 418 adsignavi
 Scledro. 428—433. inverte Scledri et Palaestrionis personas et con-

PHILOCOMASIVM

Neútram.

PALAESTRIO

Metuo máxume . .

SCELEDRVS

Quíd metuis?

PALAESTRIO

Enim né nos nosmet pérdiderimus úspiam:

Nám nec te neque mé nouisse ait haéc. perscrutari hóc uolo,
 Scéledre, nos nostri án alieni símus: ne clam quíspiam 431
 Nós uicinorum ínprudéntis áliquis inmutáuerit.
 Cérte equidem nostér sum.

SCELEDRVS

Et pol ego.

PALAESTRIO

Quaéris tu, muliér, malum.

Tíbi ego dico: heus, Philocomasium.

PHILOCOMASIVM

Quaé te intemperiaé tenent,

Quí me perperám perplexo nómine appellés?

PALAESTRIO

Eho, 435

Quís igitur uocáre?

PHILOCOMASIVM

Glyceræ nómen est.

SCELEDRVS

Iniúria's:

Fálsum nomen póssidere, Philocomasium, póstulas.

Á! Glycerá es tu? nó n glyca's, sed méo ero facis iniúriam.

timari v. 429 (enim ne) —433 (noster sum) Palaestrióni, cui in libris haec tantum 430 (perscrutari) —432 tribuuntur; recte Palaestrióni inscribuntur in codicibus 433 sq (quaeris e. g. s.), sed falso coniuncta cum antecedentibus et pol ego. 435 sq. eho . . nocare Palaestrióni cum libris reddidi, Sceledro adscripserat Ritschelius. 438. Domare monstra codicum conatus sum. Adice teftu non (ñ CD) dicat ei et meo ero (aero B) non (ñ CD) facit iniuriá (iniuria Ba) BCD at istuc non decet et meo hero facit iniuriam FZ Ut hic Glycerá es et glyca corruptelis dicetel et dica sepulta sunt, sic 436 Glyceræ nomen Pareus ex dicere, 808 Glyceram Lipsius ex diceam scriptura elicuit. Omnino nil in Plautinis Plauti codicibus usitatus quam litterarum cl et d (velut in Pleusicles Callicles aliisque uocabulis quibusris) permutatio.

Égone?

PHILOCOMASIVM

SCELEDRVŠ

Tunc.

PHILOCOMASIVM

Quaé heri Athenis Éphesum adueni uésperi
Cúm meo amatore, ádulescente Athéniensi?

SCELEDRVŠ

Díc mihi, 440

Quíd hic tibi in Epheso ést negoti?

PHILOCOMASIVM

Géminam germanám meam
Híc sororem esse índaudiui: eam uéni quaesitúm.

SCELEDRVŠ

Mala's.

PHILOCOMASIVM

Ímmo ecastor stúlta multum, quaé uobiscum fábuler.
Ábeo.

SCELEDRVŠ

Abire nón sinam te.

PHILOCOMASIVM

Mítte.

SCELEDRVŠ

Manifestária's:

Nón omitto.

PHILOCOMASIVM

At iám crepabunt míhi manus, malaé tibi, 445
Nísi me omittis.

SCELEDRVŠ

Quíd, malum, astas? quín retines altrímsecus?

PALAESTRIO

Níl moror negótiosum míhi esse tergum. quí scio
Án ista non sit Philocomasium atque ália eius consimilis siet?

PHILOCOMASIVM

Mítin me an non míttis?

SCELEDRVŠ

Immo ui átque inuitam ingrátis,
Nísi uoluntate íbis, rapiam té domum.

PHILOCOMASIVM

Hosticium hóc mihi 450

Ést domicílium, Athénis domus est.

SCELEDRVS

Át erus *hic*.

PHILOCOMASIVM

Ego istám domum

Néque moror neque uós quis homines sítis noui néque scio.

SCELEDRVS

Lége agito: te núsquam mittam, nísí das firmatám fidem,
Te húc, si omiseró, íntro ituram.

PHILOCOMASIVM

Ví me cogis, quísquis es.

Dó fidem, si omíttis, isto me íntro ituram, quó iubes. 455

SCELEDRVS

Écce omitto.

PHILOCOMASIVM

At ego ábeo missa.

SCELEDRVS

Múliebri festí fide.

PALAESTRIO

Scéledre, *e* manibus ámisisti praédam: tam east quám potis
Nóstra erilis cóncubina. uíni tu facere hoc strénue?

SCELEDRVS

Quíd faciam?

PALAESTRIO

Ecfer míhi machaeram huc íntus.

SCELEDRVS

Quid faciés ea?

PALAESTRIO

Íntro rumpam récta in aedis: quémque hie intus uídero 460
Cúm Philocomasio ósculantem, eum ego óbtruncabo extémpulo.

SCELEDRVS

Vísanest ea ésse?

451. domicilium est *B* 452. quis homines sitis *proposui a. 1857 mus. Rhen. XII 596, repetiit (nisi quod ques praetulit) a. 1870 Bergkiius Beitr. z. lat. Gr. 98. qui homines (homini Ba) sitif ω 456. fecisti commendaui in annal. philol. 1862 p. 372, idem margini ulscrispisse Bentleium nuper compertum est. feci Ba fecisti φ*

PALAESTRIO

Immo edepol pláne east.

SCELEDRVS

Sed quó modo

Díssimulabat!

PALAESTRIO

Ábi, machaeram huc écer.

SCELEDRVS

Iam faxo híc erit.

PALAESTRIO

Néque eques neque pedés profectost quisquam tanta audácia,
Qui aéque faciat cónfidenter quécquam quam *quae* múlíeres.

Vt utrobique orátionem dócte diuisít suam, 466

Vt sublinitur ós custodi caúto, conseruó meo!

Nímis beat, quod cómmeatus tránstinet trans párietem.

SCELEDRVS

Heús, Palaestrió, machaera níhil opust.

PALAESTRIO

Quid iam? aut quid est?

SCELEDRVS

Dómi eccam erilem cóncubinam.

PALAESTRIO

Quíd? domi?

SCELEDRVS

In lectó cubat. 470

PALAESTRIO

Édepol ne tu tíbi malam rem répperisti, ut praé dicas.

SCELEDRVS

Quíd iam?

PALAESTRIO

Quia hanc attíngere ausu's múlíerem hinc e próximo.

SCELEDRVS

Mágis hercle metnú. sed numquam quisquam faciet quín soror
Ístae sit gemina húius.

469. quid iam? aut quid est? *Ritschellius*. QUITIAMAUTQU · · ST (ut
 duae ante s litterae, quales vel E vel I vel T, fuisse videantur) A quid iam
 haud (aut FZ) quid opus est φ: contulit *Epid.* I 1, 54 *Fleckeisenus annal.*
philol. 1870 p. 78 472. QUIAHANC etiam A cum φ correpto hanc pro-
 nomine: cf. 768. 1003. 474. ISTAEC SIT GEMINA A ista fit germana φ

PALAESTRIO

Eam pol tu ósculantem hic uíderas.

SCELEDRVS

Íd quidem palámst eam esse ut dícis. Quid propiús fuit 475
Quam út perirem, si élocutus éssem ero?

PALAESTRIO

Ergo sí sapis,

Mússitabis. plús oportet scíre seruom quám loquei.
Égo abeo a te, néquid tecum cónsili commúseam,
Átque ad hunc ibó uicinum. tuae míhi turbac nón placent.
Érus si ueniet, sí me quaeret, híc ero: hinc me arcéssito. 480

SCELEDRVS. PERIPLECOMENVS

SCELEDRVS

Satin ábiit ille? néc eri sui negótium
Plus cúrat quasi non séruitutem séruiat.
Certo ílla quidem hic nunc íntus est in aédibus:
Nam egomé t cubantem módo eam offendebám domi.
Certum óbseruationíst nunc operám dare. 485

PERIPLECOMENVS

Non hércle hisce homines mé mare m, sed féminam
Vicíni rentur ésse seruí mílitis:
Ita mé ludificant. meámne hic in uia hóspitam,
Quae heri híc Athenis cum hóspite aduenít meo,
Tractátam et ludificátam, ingenuam et líberam! 490

SCELEDRVS

Perii hércle: hic ad me récta habet rectám uiam.
Metuo íllaec míhi res né malo magnó fuat,
Quantum húnc audiui fácere uerborúm senem.

475. 1D A Et φ *Personae nota ante quid caret A, Sceledrus inde loquitur in φ : huic igitur etiam priorem versus partem, quae Palaestriionis esse solet, reddidi.* 476. si elocutus *Muellerus Add. p. 3*

SEILOCUTUS A si locutus φ 477. LOQUEI, *ut vid.*, A loqui φ 479. ad *Bothius APUD A φ 130 A, Bothius: om. φ Iniuria expulit hunc c. Brivius.* 481. eri sui R ERILE (herile B) A φ 484. modo eam

R EAMMODO A ea domo φ offendebam R OFFENDAM A offendi (oftendi Ba) φ

PERIPLECOMENVS

Accédam ad hominem. tún Sceledre hic, scelerúm caput,
Meam lúdícauisti hóspítam ante aedís modo? 495

SCELEDRVS

Vicíne, ausculta quaéso.

PERIPLECOMENVS

Ego auscultém tibi?

SCELEDRVS

Expúrigare uólo me.

PERIPLECOMENVS

Tun te expúriges,

Qui fácinus tantum támque indignum féceris?

An quía latrocinámini, arbitrámíni

Quiduís licere fácere uobis, uérbero? 500

SCELEDRVS

Licétne?

PERIPLECOMENVS

At ita me dí deaeque omnés ament,

Nisi míhi supplicium úrگارum de té datur

Longúm diutinúmque a mane ad uésperum,

Quod meás confregisti ímbricis et tégulas,

Ibi dúm condignam té sectarus símiam; 505

Quodque índé inspectauísti meum apud me hóspítam,

Ampléxam amicam quom ósculabatúr suam;

Quod cóncubinam erílem ínsimulare aúsus es

Probrí pudicam méque summi flágití;

Tum quód tractauísti hóspítam ante aedís meas: 510

Nisi míhi supplicium stímuleum de té datur,

Dedécoris pleniórem erum faciám tuom,

Quam mágno uento plénumst undarúm mare.

SCELEDRVS

Ita súm coactus, Péríplecomene, ut nésciam,

Vtrúm me expostuláre tecum aequóm siet, 515

An, si ístaec non est haéc neque haec uisást mihi,

Med éxpurgare haec tibi uidetur aéquius.

504. imbricif (inbr. B) BCD

505. sectarus R sectatuf (sectat' C)

BCD sectarif FZ, Scruis ad ge. IV 296 517. med Fleckeisenus mea

Ba: cf. 26. 552. me q. Similia formarum in d exeuntium restigia e codi-

Sicut etiam nunc nescio quid uiderim:
Ita istae huius similis est nostrae tua,
Siquidem non eademst.

PERIPLECOMENVS

Vise ad me intro: iam scies. 520

SCELEDRVS

Licetne?

PERIPLECOMENVS

Quin te iubeo: ei, placide noscitur.

SCELEDRVS

Ita facere certumst.

PERIPLECOMENVS

Heus, Philocomasium, cito

Transcurrere curriculo ad nos: ita negotiumst.

Post, quando exierit Sceledrus a nobis, cito

Transcurre ad uos rusum curriculo domum. 525

Nunc pro ego metuo nequid infuscauerit.

Si hic non uidebit mulierem — aperitur foris.

SCELEDRVS

Pro di immortales, similiorem mulierem

Magisque eandem, ut pote quam non sit eadem, non reor

Deos facere posse.

PERIPLECOMENVS

Quid nunc?

SCELEDRVS

Conmerui malum. 530

PERIPLECOMENVS

Quid igitur? eanest?

SCELEDRVS

Etsi east, non est ea.

PERIPLECOMENVS

Vidistin istam?

cibus collegit Muellerus Add. pros. 112 sq., qui tamen perversa usus ratione inde quod etiam ante consonantes et cum numerorum damno posita (e. c. 653 ex mea BaCD) illa reperiuntur, nil omnino eis credendum esse contendit. Immo noti nec infrequentis usus indicia ipsa veterum correctorum prava libidine produuntur. 527. Interrumpit se ipsum senex, neque quidquam desidero, quiu quam reticet ille apolosin facillime quivis supplet.

SCELEDRVS

Vídí et illam et hóspitem

Compléxum atque osculántem.

PERIPLECOMENVS

Eanest?

SCELEDRVS

Néscio.

PERIPLECOMENVS

Vin scíre plane?

SCELEDRVS

Cúpio.

PERIPLECOMENVS

Abi intro ad uós domum

Contínuo: uide situe ístae uostra intús.

SCELEDRVS

Licet: 535

Pulehre ádmonuisti. iám ego ad te exhibó foras.

PERIPLECOMENVS

Numquam édepol hominem quémquam ludificárier

Magís facete uídí et magís mirís modís.

Sed éccum egreditur.

SCELEDRVS

Périplicomene, te óbsecro

Per deós atque homines pérquē stultitiám meam 540

Perqué tua genua . .

PERIPLECOMENVS

Quíd obsecras me?

SCELEDRVS

Inscítiae

Meae ét stultitiae ignóscas. nunc demúm scio

Me fuisse excordem caécum incogitáblem:

Nam Philocomasium eecam íntus.

PERIPLECOMENVS

Quid nunc, fúrcifer?

Vidístin ambas?

541 sq. QUIDOBSECRAS ME ¶ INSCITIAE ¶ MEAEETSTULTITIAE A φ, nisi quod obsecrať φ, sc. (sire spatium in C) post me BC et suprascr. D, post obsecras FZ; tum mee post stultitiae repetit B

SCELEDRVS

Vídi.

PERIPLECOMENVS

Erum exhibeás uolo. 545

SCELEDRVS

Meruisse equidem me máximum fateór malum
 Et tuae fecisse me hóspitae aio iniúriam.
 Sed méam esse erilem cóncubinam cénsui,
 Quoi mé custodem erus áddidit milés meus.
 Nam ex úno puteo símilior numquám potis 550
 Aqua aéque sumi, quam haéc est atque ista hóspita.
 Et mé despexe ad té per inpluuíum tuom
 Fateór.

PERIPLECOMENVS

Quid ni fateáre id, ego quod uíderim?

SCELEDRVS

Et ibi ósculantem uídi cum istae hóspitem.

PERIPLECOMENVS

Vidísti?

SCELEDRVS

Vidi: cúr negem quod uíderim? 555

Sed Phílocomasium mé uidisse cénsui.

PERIPLECOMENVS

Ratun és, dic, me hominem esse ómnium minumí preti,
 Si ego mé sciente páterer uicinó meo
 Eam fíeri apud me tam ínsignite iniúriam?

SCELEDRVS

Nunc démum a me insipiénter factum esse árbitror, 560

546. EQUIDEMME A te quideme CDa te quidem et (erasa et) B

551. AQUAAAEQ.^{UAE} (h. e. AQUAAEQ. corr. in AQUAAAQUAE) A atquam
 aeque Ba At quã aque (aquae C) CDa Aqua aque φ 552. me] MEO
 (i. e. med) A 553. QUIDNUNC A fateare id Muellerus pros. 33
 FATEAREET A fatear et BCDa fateare Db 554. uidi . . . hospitem
 ? ? ?

dubitanter proposuít. ME·MTUU·U·CUMISTAHOSPITA A, in quo solo et hic
 et sequens versus servati sunt. Sed dubia permulta scrutanti Loewio
 restiterunt; capere spatia visa sunt has fere litteras: post ME duas τ,
 ante U tertiam M, post eandem I vel E vel T vel S, in fine nec post A
 nec supra eam apparuit M aut vice eius lineola. me apud te hanc
 vidisse hospitam Ritschelius. 557. ratun R, ítem Bentleius. RATUSNE
 A φ es, dic, me R ISTICME A me ístic φ

Quom rém cognosco. at nóu malitiosé tamen
Feci.

PERIPLECOMENVS

Ímmo indigne: nám hominem seruóm suos
Domitós habere opórtet oculos ét manus
Orátionemque.

SCELEDRVS

Égone si post húnec diem
Mutúero, etiam quód egomet certó sciam, 565
Dato éxerucian dum me: égomet me dedám tibi.
Nunc hóc mi ignosce quaéso.

PERIPLECOMENVS

Vincam animúm meum,
Ne málitiose fáctum id esse abs te árbitrer.
Ignóscam tibi istuc.

SCELEDRVS

Át tibi di faciánt bene.

PERIPLECOMENVS

Ne tu hérele, si te dí ament, linguam cónprimes 570
Posthác: etiam illud, quód scies, ne sciúeris
Nec uíderis quod uíderis.

SCELEDRVS

Bene mé mones:

Ita fácere certumst. séd satin oratú's?

PERIPLECOMENVS

Abi.

SCELEDRVS

Numquíd nunc aliud mé uis?

PERIPLECOMENVS

Ne me nóueris.

SCELEDRVS

Dedit híc mihi uerba. quám benigne grátiam 575
Fecít, ne iratus ésset! scio quam rém gerat:
Ut míles quom extemplo á foro adueniát domum,
Domi cómprehendar. úna hic et Palaéstrio
Me habént uenalem: sénsi et iam dudúm scio.

Numquam hèrele ex ista nássa ego hodie escám petam. 580
 Nam iam áliquo aufugiam et me óccultabo aliquót dies,
 Dum haec cónsilescunt túrbæ atque iræ léniunt.
 Nam núnc satis pipulo ímprobo meruí mali.

PERIPLECOMENVS

Illie hínc abscessit. sát edepol certó scio 585
 Occísam saepe sápere plus multó suem:
 Cuin íd adimatur ne íd quod uidit uíderit.
 Nam illíus oculi atque aúres atque opínio
 Transfúgere ad nos. úsque adhuc actúnst próbe:
 Nimiúm festiuam múlier operam praéhíbuít. 590
 Redeo ín senatum rúsum. nam Palaéstrio
 Domí nunc apud mest, Scéledrus nunc autémst foris:
 Frequéns senatus póterít nunc habérier.
 Ibo íntro: ne, dum absun, últimus sortí fuam.

Verúm tamen, de me quídquid est, ibo hínc domum. 584

582. hae *CD*, fort. melius, sed HAEC etiam *A* habet: cf. quae Studemundus in *annal. philol.* 1876 p. 61 sq. collegit. 583. nunc φ UNI *A* IMPIO *A* φ : tamen Ritschelií emendationem improbo veram esse arbitror. 584 *vix* potest ab eodem additus esse qui superiora scripsit. 587. cuin íd adimatur *R* QUINIDADIMATUR *A* quod . . adimatur *Ba* qđ inadimatur *D* qđ inadmitatⁱ *C* quod ei adimatur. *Bb* 594. ultimus sorti suam dubitanter proposui. multi (multif *Bc*) sortito (fortita *D*) fuã (fuã *D*) *BCD* MULTAESORTITAEFIA (vel FIM) in *A* legere sibi visus est Ritschelius; ultima Loewius probabilius FIAT quam FIAM legi, sed incerta post *F* omnia adnotavit.

ACTVS III

PALAESTRIO. PLEVSICLES. PERIPLECOMENVS

PALAESTRIO

Cōhibete intra līmen etiam uós parumper, Pleúsicles. 595
 Sínite me prius próspectare, ne úspiam insidiaé sient
 Cónsilium quod habére uolumus. nam ópus est nunc tutó loco,
 Vnde inimicus néquis nostri spólia capiat cónsili.
 Nám bene consultum ínconsultumst, sí inimicis úsuist. 599
 Quíppe sei rescúerint inimíci consiliúm tuom, 603
 Tuópte tibi consílio ocludunt línguam et constringúnt manus,
 Átque eadem, quae illís uoluisti fácere, illi faciúnt tibi. 605
 Séd specular, néquis aut hinc aút ab laeua aut dextera
 Nóstro consilió uenator ádsit cum aurítis plagis.
 Stérilis hinc prospéctus usque ad últimam est plateám probe:
 Éuocabo. heus, Péríplecomene et Pleúsicles, progrédimini.

Néque potest quin, si íd inimicis úsuist, obsít mihi. 600
 Nám bene consultúm consilium súrripitur saepíssume,
 Sí minus cum cura aút cautela lócus loquendi léctus est.

597. UOLIMUS A nunc *om.* A 598. NEQUI A 599—602 *hoc*
ordine in A φ secuntur, quem restitui. 599. SI A fi id Ba fi fit CD fi
 fit Bc 600: *amplificata sententia ab interpolatoe videtur.*
 QUIN SI ID A, *Camerarius.* qui nífi CD qui nífi B 601 *sq.: variatur*
his v. 599 602. aut cautela locus *Ritscheli* AUTCATELLALOCUS A
 aut catalagof (*ferasa*) B aut cata l^ogo C aut cata logo D LECTUSEST A,
Lipsius lectum est (ú e *corr. post ras.* Ba) φ 603. RESCIUERINT A,
Camerarius. Foramen post quippe duas líteras quíles si capere potuit.
 feire finire BCD 605. ILLI A, *Guietus, om.* φ 606. AUTABLAEUA A
 autalena B a (e Da) lena CD DEXTERA AB a dextera (dextra C)
 CD 608. ADULTIMAMESTPLATEAM A ad ultimam (. . tuultu . . cum ras.
 Ba, . . . ultumã Bc) plateamst (platea ft, *sed p corr. e ft Be*) BCD

PERIPLECOMENVS

Écece nos tibi oboédientis.

PALAESTRIO

Fácil est imperium ín bonos. 610

Séd uolo scire, eodém consilio, quód intus meditatí sumus,
Núm geremus rem.

PERIPLECOMENVS

Immo magis esse ád rem utibile nón potest.

PALAESTRIO

Quíd tibi, Pleusiclés?

PLEVSICLES

Quod uobis pláceat, displiceát mihi?

Quís homo *míhi* sit mágis meus quam tu's?

PERIPLECOMENVS

Lóquere lepidè et cómmode.

PALAESTRIO

Pól ita decet hunc fácere.

PLEVSICLES

At hoc me fácínus miserum mácerat 615

Meúmque cor corpúsque cruciat.

PERIPLECOMENVS

Quíd id est quod cruciát? cedo.

PLEVSICLES

Mé tibi istuc aetátis homini fácínora puerília

Óbícere ac neque té decora néque tuis uirtútibus

Á te expetere: ex ópibus summis meí *te* honoris grátia

Míhique amanti ire ópitulatum atque éa te facere fácínora,

Quae ístaec aetas fúgere facta mágis quam sectarí solet. 621

Eám pudet me tibi in senecta óbícere sollicitúdinem.

*Inde a v. 611 turbae incipiunt variis variarum recensio-
nentis ortae, e quibus genuinus textus integritati restitui iam non potest.
num e. c. 611—613 quamvis aduersentur versibus 597 sq., tum arte tamen
cum sequentibus coaluerunt, ut simpliciter removeri nequeant. 612. num
geremus Beckerus Stud. I 142 Gerimuf BCD Si gerimuf FZ*

613. Immo quid tibi pleuficief? Palaestrióni adscripta ω . In margine
adpositum immo, quod e superiore versu excúlerat, in sequentis initium
irrepsit. quod R quodue (nec C) ω 614. míhi om. ω : debilitatem
numerorum sentiens Ritschelíus quis homo sit magis meus quam tute's
seripsit. 618. ac neque R atque Ba neque φ et neque Ritschelíus.

PALAESTRIO

Nóuo modo tu homo amás. siquidem te quícquam quod faxís pudet,
Níhil amas, umbrá's amantum mágis quam amator, Pleúsicles.

PLEVSICLES

Háncine aetatem éxercere meí me amoris grátia! 625

PERIPLECOMENVS

Quíd ais tu? tam tíbi ego uideor óppido Acherúnticus?
Tám capularis? támne tibi diu uideor uitam uíuere?
Nam équidem haud sum annos nátus praeter quínquaginta
et quáttuor:
Cláre oculis uideó, sum pernix, mánibus pedibus móbilis.

PALAESTRIO

Si álbicapillus híc uidetur, ne útiquam ab ingenió senet: 630
Ínest in hoc emússitata síua sibi ingenua índoles.

PLEVSICLES

Pól id quidem experiór ita esse, ut praédicas, Palaéstrio:
Nám benignitás quidem huius óppido adulescéntulist.

PERIPLECOMENVS

Ímmo, hospes, magis quóm periculum fácies, magis noscés meam
Cómítatem ergú te amantem.

PLEVSICLES

Quíd opust nota nóscere? 635

PERIPLECOMENVS

* * * * *
Vt apud ted exémplum experiundo hábeas, ne quaerás foris.
Nám nisi qui ipse amáuit, aegre amántis ingenium ínspicit.

623 sq. Palaestrioni dat B, Periplecomeno φ 624. amantis Niemeyer.

627. tamine CDFZ tamme B: tamine formam, quam olim in scholis enarrari, postea Kochius mus. Rhen. XXV 618 commendavit.

629. pernix pedibus, manibus mobilis Sophus Bugge Philol. XXX 642

630. ab ingenio senet Kochius ab ingenio est senex Scioppius ab ingenio senes Nonii p. 456, 34 exemplaria ibi (om. Ba) ingenio senex BCD ibi (ubi Z) ingenium senif FZ 631. emussitata (cf. Paulus Festi p. 76 s. v.) Nonius p. 9 (emussiaetas eiusdem ex., nisi quod ememus si aetas Bamb. p. 457, 1): cf. Loewius Prodróm. 284 emulitata ω

636—670. hoc ordine, qui in libris traditur, seruari, sed ut Plauti esse credam tantum v. 637—640. 643—650. 656. Ante v. 637 auctore Ritschelio talia fere excidisse putanda sunt:

ípsum amasse opórtet, si amanti íre opitulatúm uoles.

637. ted Bothius te supruer. Be, om. φ experiundo R experiundi ω
ne quaeras Luchs negaf cum ras. Ba negif CDA

Ét ego amoris áliquantum habeo umórisque etiam in córpore
 Néquedum exarui éx amoenis rébus et uoluptáriis. 640
 Incommoditate ábstinere me ápuđ conuiuas cómmođo 643
 Cómmemini, et meae orátionis iústam partem pésequi
 Ét meam partem itidém tacere, quom álienast orátio. 645
 Mínime sputatór screator sum, ítidem minime múccidus:
 Póst, Ephesi sum nátus, noenum in Ápulis, noenum Áminulae.

PALAESTRIO

Lépidum seneciónem, si quas mémorat uirtutís habet,
 Átque equidem plane éducatum in nútricatu Vénerio!

PERIPLECOMENVS

Plús dabo quam praedicabo ex mé uenustatís tibi. 650

PLEVSICLES

Tuí quidem edepol ómnes mores áđ uenustatém uigent. 656
 Át tibi tanto súmptui esse míhi molestumst.

Vél cauillatór facetus uél conuiua cómmođus 641
 Ítem ero: neque ego sum óbloctor álteri in conuúio. 642

Néque ego cumquam aliénum scortum súbigito in conuúio, 651
 Néque praeripio púlpamentum néque praeuorto póculum,
 Néque per nínum unquam éx me exoritur díscidium in conuúio:
 Síquis íbist odiósus, abeo dómum, sermonem ségrego.
 Vénerem, amorem amoénitatemque áccubans exérceo. 655

PALAESTRIO

Cédo tris mi homines aúrichalco cóntra cum istis móribus. 657
 At quidem illuc aetátis qui sit, nón inuenies álterum
 Lépidiorem ad omnis res nec qui amícus sit amicó magis.

PERIPLECOMENVS

Túte me ut fateáre faciam esse ádulescentem móribus: 660

639. Et ω , quod restitui. 641 sq. ex altera recensione huc inlati videntur. 647. in margine inter v. 646 et 648 additus in B, post 646 in φ noenum bis et ipse olim et Buechelerus: non (ñ C) enim ω priore non sum ω altero loco, etiam Philurgyrius in georg. II 134
 648 sq. Palaestroni cum libris reddidi. senecionem R femifemue CD femine B 649. equidem ω 650 huc ex libris revocari. praedicabo: scilicet re magis quam verbis morum venustatem ostendam.
 651—655 novo pauno interpolator morum descriptionem auxit; ac fortasse vel huius duplex auctor fuit, alter ut v. 651 sq., alter 653—655 adpinxerit. 656. tui Camerarius tu ω uigent R nicet C necet Du negit Db uacet B tu . . . veges Brixius. 657.—670 ad alteram vel tertiam ulco recensionem pertinere videntur. 659. qui amicus sit amico R qd (q Bb) amicnf amicof (amico Bb) fit ω

PERIPLECOMENVS

Mórus es. 671

Nam ín mala nxore átque inimico síquid sumas, sump̄tus est:
 Ín bono hospite átque amico quaéstus est quod sūmitur.

Deúm nirtute est te únde hospitio accípiam apud me có-
 miter: 675

És bibe, animo obséquere mecum atque ónera te hilaritúdine.

Líberae sunt aédes, liberum égomet me uolo uiuere.

Nám mihi deum uirtúte dicam própter diuitiás meas

Lícuit uxorém dotatam génere summo dícere:

Séd nolo mi oblátratricem in aédis intro mittere. 680

PLEVSICLES

Quór non uis? nam prócreare líberos lepidúmst opus.

PERIPLECOMENVS

Hércle uero líberum esse méd id multo lépidiust. 682

Íta ego ad omnis cómparebo tibi res benefactís frequens. 661

Ópusne erit tibi áduocato trísti, iracundo? écce me.

Ópusne leni? léniorem díces quam mutúmst mare,

Líquidiusculúsque ero quam uéntus est fauónius.

Vél hilarissumúm conuiuam hinc índidem expromám tibi 665

Vél primariúm parasitum atque óbsonatorem óptimum.

Tum ád saltandum nón cinaedus málacus aequest átque ego.

PALAESTRIO

Quíd ad ollas artís optassis, si óptio eueniát tibi?

PLEVSICLES

Huíc pro meritis út referrei páriter possit grátia

Tíbique, quibus nunc mé esse experio sūmmae sollicitúdini. 670

Ét quod in diuinís rebus sump̄tumst sapientí lucrost. 674

PALAESTRIO

Tú homo et alterí sapienter pótis es consulere ét tibi. 683

668. ad ollas *R* attollat *Ba* attillat *CDa* ad illat φ 669. referre] referet *BaCDa* referri φ 670. experio *BaCDa* 674. quem ólim obelo noturi nunc rideo *Brixium* quoque uncis inclusisse. 675. accipiem *BCD*; cf. *Bergkiius ind. Hal.* 1858,9 p. V. Sed *Catoniana* illa dicem faciem recipie ostende attinge futura fuisse intellexit *R. Schoellius XII tab. rel. p. 87*, atque futurum est etiam ipsum illud accipiem quod in *Pseudulo* r. 946 *B praebet*. 677. liberum *Ritschelius* liber sum ω

egomet me *R* autem ego metuo *Ba* autem egomet *Bc* autem (aut *C*) ego me tu *CD* autem ego me uti *FZ*. Duplex scriptura videtur fuisse: autem ego me et egomet me uiuere *Hauptius* bibere *Bc* in marg. libere φ 682. med id *R ME* (sive 1) 10 *A* id *Bc* it *C* ut *Ba* at *Du* LEPIDUSEST *A* est lepidiust φ 683 hic in libris praeter *A* se-

Nám bona uxor lúdu durust, sí sit usquam géntium, 684
 Vbi ea possit ínueniri. uérum egone eam ducám domum,
 Quae mihi numquam hoc dícat: 'eme, mi uír, lanam, unde
 pállium

Málacum et calidum cónficiatur túnicaeque hibernaé bonae,
 Ne álgeas hac híeme'? hoc numquam uérbum ex uxore aúdias;
 Vérum prius quam gállí cantent, quae me e somno súscitet,
 Dícat: 'da mihi, uír, kalendis meám qui matrem moénerem;
 Dá qui faciam cóndimenta; dá quod dem quinquátribus 691
 Praeáncrici, cóniectrici, áriolae atque arúspicae;
 Tím plicatricém clementer nón potest quin múnerem;
 Iám pridem, quia níhil abstulerit, súscenset torária;
 Tum ópstetrix expóstulauit mécum, parum missúm sibi; 695
 Quíd? nutrici nón missuru's quiequam, quae uernás alit?
 Flágitiumst si níl mittetur, quae supercilió spicit.'
 Haec atque horum símilia alia dámna multa múlierum
 Méd uxore próhibent, mihi quae huius símilis sermonés serant.

PALAESTRIO

Dí tibi propitií sunt: nam hercle si ístam semel amíseris 700
 Líbertatem, haud fáctle eundem rúsum restitués locum.

PLEVSICLES

Át illa laus est, mágno in genere et ín diuitiis máxumis
 Líberos hominem éducare, géneri monimentum ét sibi.

PERIPLECOMENVS

Quándo habeo multós cognatos, quíd opus mihi sit líberis?

quitur Palaestrionis nota in BC praefixa: Pleusiclis verbis at illa laus

est (702) *praemisit Ritschelius.* 684. LUDUSDURUSTSISITUSQUAM A

fua deductuſt ſituf quam CD fua deducta ē quā Ba ſi deducta ſit uſ-
 quā Be 685. EA POSSIT INUENIRI ADeZ ea poſſi inueniri CDa

eam poſſim inueniri (inuenire c) B 686. MI Aφ UNDE A, *Bothius*

unde tibi φ 688. ex om. B DE A 689. E A, *Fleckeisenus, om. φ*

690. MUNEREM A, *Ritschelius* uenerit BCF, unde moenerem

Loewius. uenerit D ueneriunt Z 692. PRAECANTRICI A, *Scaliger*

precatrici B precatatrici CD precantatrici F 694. toraria *Sal-*

masius ceraria BCD CERARIA A 697. huc transposuit *Bothius,* post

692 Aφ QUAE A, *Festus* p. 330 q' (i. e. que) CD, om. B quo FZ

699. med *Ritschelius* nor. exc. *Plaut.* 43 ME Aφ SERANT Aφ, nisi quod

ſerjant C 700. PROPITINAMHERCLESISTAMSEMEL A propitii ſunt

hercle nam ſi iſta (iſtam FZ) ſemel φ 701. RESTITUIS A

703. MONIMENTUM AFZ monumentum φ 704. OPUS MIHI (ceteris

Núnc bene uiuo et fórtunate atque ít uolo atque animo ít
lubet. 705

Bóna mea in mortí cognatis dícam, inter eos pártiam,
Sí apud me aderunt, mé curabunt, uísent quid agam, ecquíd uelim.
Príus quam lucet ádsunt, rogítant nóctu ut somnum céperim.
Sácrificant: dant índe partem míhi maiorem quám sibi, 710
Ábducunt ad éxta, me ad se ad prándium, ad cenám uocant;
Ílle miserrumúm se retur, mínimum qui misít mihi.
Ílli inter se cértant donis, égomet necum míssito:
'Bóna mea inhiant; mé certatim nútricant et múnerant.'

PALAESTRIO

Nímis bona ratióne nimiumque ád te et tuam uitám uales, 715
Ét tibi sunt gemini ét trigemini, sí te bene habes, fílii.

PERIPLECOMENVS

Pól si habuíssem, sátis cepíssem míseriarum e líberis.

* * * * *

Cóntinuo exeruciárer animi: sí forte ei fuissét febris,
Cénserem emorí: cecidissetue ébrius aut de equo úspiam,
Métuerem ne ibi díffregisset crúra aut ceruicés sibi. 720

Eós pro liberís habebo, quí mihi mittunt múnera. 709

omissis) A opuf fit (fit FZ) mihi φ 706. bona mea in morti *Bothius*
MEA BONA MEA MORTE A φ (*nisi quod* Meam priore loco Ba) DICAM
A φ 707. si R III ABb Li φ *Cetera ut in A, nisi quod hic QUID pro*
nostro eequid praebet. apud (apud B) me (te B) ederunt (edernt B) me
curabunt nifant (uifam B) quid agam (agant B) hic quid (*quod* eequid
recte interpretati sunt FZ) uelint (uelit CD uelí De) φ 709. *inter-*
polumentum agnorit Ritschelius: adscriptum ad amplificandum v. 707 falso
postea loco in textum inlatum est. 711. ADEXTAME (*non praemisso ME*)
A, *Camerarius* at (ad c) ex tra me Ba at exta me CD 714. ME A,
Bugge, om. φ 715. ADTEETTUANUITAM A at (a Ba ad Bb) te et tua
multam (multa B) φ nales R U-ABES A, post U ut spatium I vel E
vel T litterae vacet, B incerta etiam D legi possit. uidel φ: an uiges ut
656? 716. *Palaestrionis notam huic demum versui, non antecedenti*
praemittunt BCD, ut videatur dubitari posse, num forte v. 715 Pleusicli
tribuendus sit. Post v. 717 *excidisse versiculum unum vidit Ritschelius,*
quem hoc exemplo supplevit:

sí mihi filiús reuorti fórté cessassét domum.

Eudem lacuna hausit in φ praeter A etiam v. 718 718. si forte ei R SI
EI (ut vid.) FORTE A 719. ue *Ritschelius* NE A φ AUTDEEQUO USPIAM
A DbZ aut de equo (de quo CDa) fufspiam (fufspia B quispiam F) φ
720. *diffregisset R DE(sire I)FREGISSET A defregiffet CD defregiffet B*

PALAESTRÍO

Ó lepidum caput! ita me di deaque ament, aequom fuit 723
 Deos parauisse, uno exemplo ne omnes uitam uiuerent.
 Sicut merci pretium statuit quist probus agoranomus, 725
 Quae probast *et pretio digna*, pro uirtute ut ueneat,
 Quae improbast, pro merces uitio dominum pretio pauperet:
 fidem diuos dispertisse uitam humanam aequom fuit:
 Qui lepide ingeniatus esset, uitam ei longinquam darent,
 Qui improbi essent et scelesti, is adimerent animam cito. 730
 Si hoc parauissent, et homines essent minus multi mali
 Et minus audacter scelesti facerent facta; et postea,
 Qui homines probi essent, esset is annona uilior.

PERIPLECOMENVS

Qui deorum consilia culpet, stultus incitusque sit.
 Nunc uolo obsonare ut, hospes, tua te ex uirtute et mea 736
 Meae domi accipiam benigne, lepide et lepidis uictibus.

PLEVSICLES

Nil me paenitet iam quantum sumptuum fuerit tibi.
 Nam hospes nullus tam in amici hospitium deuortit potest,
 Quin, ubi triduum continuom fuerit, iam odiosus siet; 740
 Verum ubi dies decem continuos sit, east odiorum Ilias:
 Tam etsi dominus non inuitus patitur, serui murmurant.

Huc homini dignumst diuitias esse et diu uitam darei, 721
 Qui et rem seruat et se bene habet suisque amicis usist.

Quique eos uituperet. nunc istis rebus desisti decet. 735

721 sq. carent *Pulastrionis* nota in *BCD*, responsi post v. 714 ditto-
 graphia videtur esse. 721. darei] *DARI A*, *Camerarius* dare φ

722. *USUIEST A*, *Ritscheli* uult (uule *D*) φ 723 sqq. *Palaestrioni*
 tribui, *Pleusicli* adscribuntur in *BCD*, omissa personae nota in *FZ*.

726. *turbatis* vario modo inter se hemistichii post probast exedisse
 quaedam vidit *Ritscheli*, quae supplicimus. 735 apertum glossema,
 quod primus expulit *Ritscheli*. quique eos uituperet etiam in *A* (ubi
UITUPERET) extat, ubi numeris eodem modo ut uoluit *Guietus* curatum
 est: nam simplex *NUNC* ibi legit *Loewius*, non nunc iam (s. nuntiam),
 ut ceteri habent libri. Illius in locum *Ritscheli* tale quid proposuit:
 sed dies it. Sed vereor ne totus versiculus interpolatus sit, si quidem
 in v. 736 initio *Nunc omnes libri praebent*, non nam, ut mutauit *Bothius*.

738. *QUANTUM SUMPTUM FUERIMIHIBI A* quanto sumptum (sumtu *Bu*)
 fuerim tibi φ

PERIPLECOMENVS

Séruiendae séruituti ego séruos instruí mihi,
 Hóspes, non qui mi ímperarent quíbusue ego essem obnóxius.
 Si íllis aegrest míli id quod uolup est, meó remigio rém
 gerunt: 745

Támen id quod odióst faciundumst eúm malo atque ingrátiiis.
 Núnc quod ocepi óbsonatum pérgam.

PLEVSICLES

Si certúmst tibi,
 Cómmodulum obsoná, ne magno súmptu: mihi quiduís sat est.

PERIPLECOMENVS

Quín tu istane orátionem hinc uéterem atque antiquam ámoues?
 Próletarió sermone núnc quidem, hospes, útere. 750
 Nam í solent, quando áccubuere, ubi cóna adpositast, dícere:
 ‘Quíd opus fuit ístoc sumptu tánto nostra grátia?
 Ínsaniuisti hérele: nam idem hoc hómínibus sat erát decem.’

PALAESTRIO

Fít pol illuc ad íllud exemplum: ut dócte et perspecté sapit. 755

PERIPLECOMENVS

Séd eidem homines númquam dicunt, quámquam adpositumst
 ámpliter:

‘Íube illud demi, tólle hanc patinam, rémoue pernam, níl moror;
 Aúfer illam offám porcínam; próbus hic conger frígíduis;
 Rémue, abi aufer’: néminem eorum haec ádseuerare aúdias,
 Séd procellunt sése in mensam dímidíati, dum áppetunt. 760
 Quód eorum causa óbsonatumst, culpant et comedúnt tamen. 754

PALAESTRIO

Bónus bene ut malós descripsit móres.

743. SERUIENDAE SERUITUTI A Seruienti (Seruientif DZ) feruitute (feruitutem Z) φ introuxi C introduxi BDFZ: ergo instrouxi scriptum fuerat. 745. id] EO síre ID A incit C incit B mett D, om. FZ: repetitum mi post mihi fuit. MEO REMIGIO RÉ GERUNT A me horem (mebrem D) remigio rem gero φ, ut certe duplex scriptura meo remigio rem et meo rem remigio fuisse videatur, et praepiacet fere altera haec.

746. ODIOSE (vel T) A (odio est Gruterus) odiose (odiofae C) φ 750. Nam quod in ω praeuittitur, librarii oculos ad sequentem versum decessasse manifestum est: ergo nil praeterea mutandum. 754 cum Bothio post v. 760 transposui, quocum ipsa structura cohaeret.

PERIPLECOMENVS

Haud centésimumam 761

Partem dixi atque, otium mihi si sit, possum exprimere.

PALAESTRIO

Igitur id quod agitur huic rei primum praeuerti decet.
 Nunc hoc animum aduertite ambo. mihi opus est operam tua,
 Periplecomene: nam ego inueni lepidam sucphantiam, 765
 Qui admittetur miles usque caesariatus, atque uti
 Huic amanti ad Philocomasium hanc efficiamus copiam,
 Ut eam hinc abducat habeatque.

PERIPLECOMENVS

Dari istanc rationem uolo.

PALAESTRIO

At ego mi anulum dari istanc tuam uolo.

PERIPLECOMENVS

Quam ad rem uisist?

PALAESTRIO

Quando habebis, igitur rationem mearum fabricarum dabo. 770

PERIPLECOMENVS

Vtere, accipe.

PALAESTRIO

Accipe a me rursus rationem doli,

Quam institi.

PERIPLECOMENVS

Perpurgatis damus tibi ambo operam auribus.

PALAESTRIO

Erus meus ita magnus moechus mulierumst, ut neminem
 Fuisse aeque neque futurum credam.

PERIPLECOMENVS

Credo istuc item.

PALAESTRIO

Atque Alexandri praestare praedicat formam suam: 775
 Itaque omnis se ultrò sectari in Epheso memorat mulieres.

763 sqq. aptius quam hic ad v. 610 adiunguntur ceteris quae intercedunt
 omissis. 767. ad philocomasium FZ ac philocomasium (ũ B) BCD

768. eam hinc R hic eam o hinc eam Pius: cf. 472 774. fuisse aeque
 'prisca exemplaria' Pii. fuisse acque Dc fuisse atque FZ fuisset atque
 BCDa

PERIPLECOMENVS

Édepol qui te dé isto multi cúpiunt nunc mentírier:
Séd ego ita esse ut dícis teneo púlcre. proiu, Palaéstrio,
Quám potis tam uérba confer máxume ad compéndium.

PALAESTRIO

Éequam tu potís reperire fórma lepida múlierem, 780
Quoí facetiárum cor corpúsque sit plenum ét doli?

PERIPLECOMENVS

Íngenuamne an líbertinam?

PALAESTRIO

Aequi ístuc facio, dúm modo
Eám des quae sit quaéstuosa, quae alat corpus córpore
Quoique sapiat pectus: nam cor nón potest, quod núlla habet.

PERIPLECOMENVS

Laútam uis an nóndum quae sit laúta?

PALAESTRIO

Sic consúcidam, 785

Quám lepidissumám potis quamque ádulescentem máxume.

PERIPLECOMENVS

Hábeo eccillam meám clientam, méretricem adulescéntulam.
Séd quid ea usus ést?

PALAESTRIO

Vt ad ted eám iam deducás domum
Ítaque eam huc ornátam adducas: éx matronarúm modo
Cápite compto crínis nittasque hábeat adsimulétque se 790
Túam esse uxorem; ita praécipiundumst.

PLEVSICLES

Érro quam insistás uiam.

PALAESTRIO

Át scietis póst: eae ecqua ancíllast?

782. facio, dummodo *Camerarius* faciom dummodo *CD* (cf. ad v. 236) facimdu modo *B* 785. quae (que *BD*) nondum fit lauta (lautā *BCD*) ω nondum lauta quae sit *Bothius*. sic confucidam (confuodam *C*) ω: cf. *Fronlo* p. 144 *N*. siccam sucidam *Pius*. 789. EX MATRONARUM MODO *A* matronarum modo φ ut m. m. *Ritschelius*. 791. *Pleusicli* tribui quae *Periplecomeno* plerumque assignantur, et habet *PL C*.

792. ATSCIETIS POSTEAECQUA *A* At scietif set (scietif sed *DFZ* setiffet *B*) haecque (hecque *D* ecque *F* ecquae *Z*) φ

PERIPLECOMENVS

Est primé cata.

PALAESTRIO

Eá quoque opus est. ita praecipito mulieri atque ancillulae,
 Vt simulet se tuam esse uxorem et deperire hunc militem,
 Quasique hunc anulum suae faueae dederit, ea porro mihi, 795
 Militi ut darém; quasique ego *ei* rei sim interpres.

PERIPLECOMENVS

Aúdio:

Né me surdum uerberans fac auris.

PALAESTRIO

Ego rectis meis

Ei dabo: *a* tuá mi uxore dicam delatum et datum,
 Vt sese ad eum conciliarem. ille eius domi cupiet miser,
 Qui nisi adulterio studiosus rei nulli aliaest improbus. 800

PERIPLECOMENVS

Nón potuit reperire, si ipsi Sólí quaerundás dares,
 Lépidiores duás ad hanc rem quam ego *habeo*: habe ani-
 múm bonum.

PALAESTRIO

Ergo adcura, sed propere opus est. nunc tu ausculta, Pleúsicles.

PLEVSICLES

Tíbi sum oboediéns.

PALAESTRIO

Hoc facito: miles domum ubi aduenerit,
 Mémineris ne Phílocomasium nómines.

PLEVSICLES

Quem nóminem? 805

797—800 *Palaestrioni in libris tribuuntur*, ne . . . auris *Periplecomeno*
cum B reddidit Ritschélius. 797. ne me surdum uerberans fac auris

[?] *R* NE(*sive* D)ME(*sive* I)SURI — (*incerta praeter x omnia*) \downarrow Ne me surdum
 uerberauit (uerberauit D uerberat nit C) si audis (d *corr. fort. ex u C*) φ
 rectis meis C recte meis φ *Inter 797 et 798 hoc initium versus*
in A legit Locuius: AURI(sive E)SUE(sive T) 798. ei dabo] . . DABO A

Dabo φ 799. UTSESEAD — A Vt fedeat mecum B, *quae* sed ad eum
interpreteris. Vt fese at (aut C ad FZ) eum φ ille eius domi *Rit-*
schélius ille eius modi est ω 802. habeo *om.* ω (*in A haec versus pars*
legi nequit): *addi iussit etiam Muellerus Add. 145: cf. v. 236.*

803 *sqq. Mandata, quibus Pleusiclem Palaestrio in hac ultima scaenae*
parte instruit, ab oeconomia fabulae abhorreere olim monui. 804. — MUM

ADUENERIT A 805. QUEM A quē B quam φ

Glycéram.

PALAESTRIO

PLEVSICLES

Nempe eandém quae dudum cóstitutast.

PALAESTRIO

Páx, abi.

PLEVSICLES

Méminero: sed quíd meminisse id réfert, rogo ego té tamen.

PALAESTRIO

Égo enim dicam túm, quando usus póscet. intereá tace:
 Át tum quom rem hic áget acetutum pártis defendás tuas.

PLEVSICLES

Éo ego intro igitur.

PALAESTRIO

Eí, praecepta sóbrie adcurés face. 810

PALAESTRIO. LVRCIO

PALAESTRIO

Quantás res turbo, quántas mouco máchinas!
 Erípíam ego hodie cóncubinam míliti,
 Si cénturiati béne sunt manuplarés mei.
 Sed illúm uocabo. heus Sceledre, nisi negótiumst,
 Progrédere ante aedis: té uoco Palaéstrio. 815

LVRCIO

Non óperaest Sceledro.

PALAESTRIO

Quíd iam?

LVRCIO

Sorbet dórmiens.

PALAESTRIO

Quid, sórbet?

LVRCIO

Illud, stértit uolui dícere.

Sed quía consimilest, quóm stertas, quasi sórbeas

818

809. at *R* Vt ω tum quom *Ritschelus* nunc *B* cum φ rem *R*
 etiam ω 815. uoco *CD* uoca *B* uocat *FZ* 818 olim *obelo* notari,
 quamquam legitur saltem initium eius SED — etiam in *A*. *Supplevit*

PALAESTRIO

Eho an dórmit Sceledrus íntus?

LVRCIO

Non nasó quidem: 819

Nam eo mágnum clamat.

PALAESTRIO

Tétigit calicem clánculum?

Deprómpsit nardini ámphoram cellárius?

Eho tú, sceleste, qui ílli suppressí!

LVRCIO

Eho!

Quid uís?

PALAESTRIO

Quid lubitumst ílli condormíscere?

LVRCIO

Oculís, opinor.

PALAESTRIO

Nón te istuc rogitó, scelus.

Procéde huc: iam periísti, nisi uerúm seio.

825

Prompsísti tu illi uínum?

LVRCIO

Non prompsí.

PALAESTRIO

Negas?

LVRCIO

Nego hércle uero: nam ille me uotuit dícere.

Neque équidem heminas ócto exprompsi in úrceum,

Neque ille calidum hinc éxhibit in prándium.

PALAESTRIO

Neque tú bibisti?

LVRCIO

Dí me perdant sí bibi,

830

Si bíbere potui.

PALAESTRIO

Quíd iam?

apodosin Ritschelius, sed eam fortasse Palaestrionis sermone abscindi voluerat auctor. Certe ne in A quidem inter v. 818 et 819 quidquam extat. 819 etiam in A incipit EH— 820 sq. interrogandi signa posui. 822. eho in extremo versu Lurcioni ascripsi, qui Palaestrionem imitando deludit. 823. QUID instrumentalis ante lubitumst Aφ 829. hinc R hic ω

LVRGIO

Quia enim obsórbui:

Nam nímis caleuit, ámburebat gútturem.

PALAESTRIO

Bonó suppromó et prómo cellam créditoam. 834

LVRGIO

Alii ébrii sunt, álii poseam pótitant: 833

Tu hercle ítidem faceres, sí tibi esset créditoa. 835

Quoniam aémulari nón licet, nunc ínuides.

PALAESTRIO

Eho, an úmquam prompsit ántehac? respondé, seelus.

Atque út tu scire póssies, dicó tibi:

Si fálsa dices, Lúrcio, exeruciábere.

LVRGIO

Itan uéro? ut tu ipse mé dixisse délices, 840

Post é sagina ego éiciar cellária,

Ut tibi si prompsis, álium suppromúm pares.

PALAESTRIO

Non édepol faciam: age éloquere audactér mihi.

LVRGIO

Numquam édepol uidi prómere: uerum hóc erat:

Mihi ímperabat, égo promebam póstea. 845

PALAESTRIO

Sic ílli crebro cápíte sistebánt cadi?

LVRGIO

Non hérele tam istoc uálide cassabánt cadi.

Sed in célla paulum lóculi erat nimis lúbriici;

832. caleuit CD caluit B calebat Nonii p. 207 exemplaria CALEB— A

831. 833. ita transposui, ut inter utramque personam distribuerem: et omittitur ad v. 833 Palaestriónis in ω , Lurciónis nota ad v. 835 in BCD835. hercle ítidem etiam Muellerus Add. 133 hercle idem FZ hercle (erle D) diem BCD HERCLEI (sive D)— A 838. possies R possit ω dico (dice Da) ω edico Camerarius: sed diversa est v. 159 condicio. ego dico Pylades. 842. si prompsis R si pmtif B si proptif CD qui prompseris Pylades secundum FZ843. eloquere Pareus te (te CD, om. FZ) loquere ω Aut 846 aut 847, sed illum probabilius om. A 846. sic R hic ω illi CD ille B 848. LOCULI (sed hoc dubium) LUBRICI in extremo versu etiam A cum ϕ . Verborum ordinem qualis in libris traditur deleto nimis post paulum sic seruare possis: sed in célla erat pauxillum loculi lúbriici. Minus placet quod

Ibi erát bilibris aúla sic proptér cados;
 Ea saépe deciens cómplebatur *ín* die: 850
 Vbi bácchabatur aúla, cassabánt eadi. 852

PALAESTRIO

Abi abi íntro. Iam uos *ín* cella uinária
 Baccháual facitis: iam hérele ego erum adducam á foro.

LVRGIO

Perii: éxeruciabit mé erus, domum si uénerit, 855
 Quóm haec fácta scibit, quía sibi non díxerim.
 Fugiam hérele aliquo atque hoc *ín* diem extollám malum.
 Ne díxeritis óbsecro huic uostrám fidem.

PALAESTRIO

Quo té agis?

LVRGIO

MISSUS sum áliquo: iam huc reuénero.

PALAESTRIO

Quis mísit?

LVRGIO

Philocomásium.

PALAESTRIO

Abi: actutúm redi. 860

LVRGIO

Quaesó tamen, tu meám partem, infortúnium
 Si dúidetur, me ábsente accipitó tamen.

PALAESTRIO

Modo íntellexi quám rem mulier gésserit:
 Quia Scéledrus dormit, húnec subcustodém suom
 Foras áblegauit, dum áb se huc transirét. placet. 865
 Sed Périplecomenus quam eí mandauí múlíerem

Eam uídi inanem plénam fieri máxume 851

proposuit Seyffertus Philol. XXIX 398: sed in cella erat paulum nimio
 l. l. 851. EA — — MPLENAMFIERIMAXIM. *A lectione valde dubia.* Ea
 (Eea C) plenam atque inanem fieri plena (plenā CD)maxuma (axuma C)
 BCD et v. 852 initio Vidi pro ubi B. *Dittographiam v. 850 esse arbitror,*
ut mera glossemata reiecit Ritschelius. 853. —AMUOSINCELLAUINARIA
 ctiam A. *Accentus meliores sic fiunt: iam adeo in cella uos uinaria.*
 859. aliquo *Hauptius* alio ω

Nimis lépida forma dúcit. di hercle hanc rem ádiuuant.
 Quam dígne ornata incédit, haut meretrície!
 Lepide hóc succedit súb manus negótium.

PERIPLECOMENVS. ACROTELEVTIVM. MILPHIDIPPA.
 PALAESTRIO

PERIPLECOMENVS

Rem omném tibi, Acroteleútium, tibi que úna, Milphidíppa, 870
 Domi démonstrauí iam órđine. hanc fabricúm fallaciásque
 Minus sí tenetis, dénuo uolo pércipiatis pláne;
 Satis si íntellegitis, áliud est quod pótius fabulémur.

ACROTELEVTIVM

Stultítia atque insipiéntia *atque* insúlſa *malitia* haéc sit,
 Me ire ín opus alienum aut tibi meam óperam pollicitári, 875
 Si in ea ópificina nésciam aut mala éſſe aut fraudulénta.

PERIPLECOMENVS

At méliust *te* monérier.

ACROTELEVTIVM

Meretrícem commonéri

Quam sáne magni réferat, me clámst. quin ego uel últro,
 Postquam ádbibere aurés meae tuae óram oratiónis,
 Tibi díxi miles quem ádmodum potíſſet deasciári. 880

PERIPLECOMENVS

At némo solus sátis sapit: nam ego múltoſ saepe uídi
 Regiónem fugere cónsili prius quám repertam habérent.

ACROTELEVTIVM

Si quíd faciundumst múlteri male átque malitióſe,
 Eae ibi ínmortalis mémoriast meminíſſe et sempitérna:

874. insipientia atque insulsa malitia *R* insipientiã fallã *B* infipientiã (insipientiã *D*) fallã *CD* 876. in ea opificina *admisit Ritschelius*. eam opificinam ω ea in officina *Camerarius* 878. me *R* nihil ω , *merum glossema*, ut *sentio*, *verborum* quam s. magni quin ego uel ultro *R* quin ego infultro *B* quin ego infultro *C*. *Ex D nil inuenio adnotatum*. quin egomet ultro *Acidalius* 879. tuae oram *Gulielmus* tuam (& tuam *C*) moram *BCD* 884. eae ibi *R* Ea tibi *BD* Eae tibi *C*

Sin béne quid aut fidéliter faciúndumst, eueníbit 885
 Oblúiosae extémplo uti fiánt, meminisse néqueant.

PERIPLECOMENVS

Ergo ístuc metuo quóm uenit uobís faciundum utrúmque:
 Nam id próderit mihi, míliti male quód facietis ámbae.

ACROTELEVTVM

Dum né scientes quíd bonum faciámus, ne formída.

PERIPLECOMENVS

Mala múlier mers est.

ACROTELEVTVM

Né paue, haut peióres conueníbunt. 890

Vbi fácta erit conlátio nostrárum malitiárum, 937
 Haut uéreor ne nos súbdola perfídia peruincámur.

* * * * *

ACROTELEVTVM

Nam, mí patrone, hoc cógitato: ubi próbus est architéctus, 910

Bene líneatam sí semel carínam conlocóauit,

Facile ésse nauem fácere, ubi *fabri óperi adsunt períti.*

Nunc haéc carina sátis probe fundáta et bene statútast:

Adsúnt fabri architéctoni probó ád eam haut inperíti:

Si nón nos materiárius remorátur, quod opust quí det, 915

Noui índolem nostri íngeni, cito erít parata náuis.

PERIPLECOMENVS

Ita uós deet. conséquimini.

PÁLAESTRIO

Cesso égo illis obuiam íre? 891

885. euenibit *R* eadem (eade *C*) ueniunt ω : eadem ab interprete videtur additum esse. 887. metuo quom uenit *R* (cf. *Muellerus Add.* 34) metuo (metu *CD*) quo uenit *BCD* mecum conuenit *FZ* 890 inter *Periplecomenum* et *Acroteleutium* distribuunt libri. ne paue, haut *R* ne pauet *BCD* ne paue *FZ* peiores conuenibunt *R* peioribus conueniunt (conueniunt *C*) ω : an his conuenient? Post hunc v. transposui 937 sq. Deinde lacuna interposita 910—916 sequi debent: huc enim respicit *Periplecomenus* v. 896, post v. autem 909, ubi vulgo leguntur, perperam adiungi prodit nam particula. 912. fabri operi adsunt periti] sic suppleri hemistichium. fundata (fundamenta *C*) constitutast ω , quae ex proximo versu huc irrepserunt. 914. fabri *De* eabri *CDA* muliebria *B*: legebatur igitur in archetypo capitalibus litteris scripto: MULTIFABRI architectoni probó *R* architectique ω ad eam haut *R* a te ama ut *D* ate amea ut *C* ate amant *B* a te amant ut *F* ad rem hand *Pylales* ad eam rem hant *Ritschelius*.

PERIPLECOMENVS

Bene ópportuneque óbuiam es, Palaéstrio. em tibi ádsunt
Quas mé iussisti addúcere et quo ornátu.

PALAESTRIO

Eu, noster ésto:

Veníre saluom gaúdeo. lepido hérele ornatu incédit.
Palaéstrio Acroteleútium salútat.

ACROTELEVTIVM

Quis hic amábost, 895

Qui tám pro nota nóminat me?

PERIPLECOMENVS

Hic nóster architétust.

ACROTELEVTIVM

Salue, árchitecte.

PALAESTRIO

Sálua sis. sed díe míhi: ecquíd híc te
Oneráuit praeceptís?

PERIPLECOMENVS

Probe meditátam utramque dúco.

PALAESTRIO

Audíre cupio quem ádmodum: ne quíd peccetis páueo.

PERIPLECOMENVS

Ad túa praecepta dé meo nil hís nouom adposúui. 900

ACROTELEVTIVM

Nempe lúdificari mílitem tuom erúm uis?

PALAESTRIO

Exlocúta's.

ACROTELEVTIVM

Lepide ét sapienter, cómmodé et facéte res parátast.

PALAESTRIO

Atque huís uxorem tú uolo *ted* ádsimulassis.

ACROTELEVTIVM

Fíet.

PALAESTRIO

Quasi míliti animum adíceris simulábis.

894. lepido herele ornatu incedit *Camerarius*. lepide herele ornatu incedit ω 903. huif *CDA* huinf φ : cf. 955. 995 tu *BCDA* te φ
ted *om.* ω adsimulassis *R* adsimulari ω 904. simulabis *R*
simulare (*bis C*) ω : simulabi *scriptum fuerat*.

ACROTELEVTIVM

Sic futúrumst.

PALAESTRIO

Quasiq̄uē éa res per me intérpretem et tuam ancillam
ei coerétur. 905

ACROTELEVTIVM

Bonus uátes poteras ésse: nam quae sún̄t futura dícis.

PALAESTRIO

Quasiq̄uē ánulum hunc ancéllula tua abs té detulerit ád me,
Quem dárem ego porro míliti tuis uérbis.

ACROTELEVTIVM

Vera dícis.

PERIPLECOMENVS

Quid istís nunc memoratís opust, quae cómmemínere?

PALAESTRIO

Méliust.

Nempe tú nouisti mílitem, meum erúm?

ACROTELEVTIVM

Rogare mírumst: 917

Populi ódium quidni nóuerim, magnídicum, cincinnátum,
Moechum únguentatum?

PALAESTRIO

Núm ille te nam nóuit?

ACROTELEVTIVM

Numquam uídit:

Qui nóuerit me quis ego sim?

PALAESTRIO

Nimis lépide fabuláre: 920

Eo pótis erit rem lépidius pol fíci.

ACROTELEVTIVM

Potin ut hóminem

905. ei coeretur *R* eieceretur *B* ceretur *CD* curetur *FZ*: coeretur *Hauptius Herm.* II 215. 908. quem darem ego porro militi *Ad. Kiesslingius ind. Gryphisw.* 1878 p. 10 Quarē (Quem *B*) ego militi darem *ω* Quem porro ego militi darem *Ritschélius* 909. meliust *Palaestrioni tribui, Acroteleutio libri adsignant: sed antecedentia Palaestrionis sunt in codicibus praeter B, ubi Periplecomeni nota praecedit.*

921. potis erit rem *R* potiuerim *BCD* poterit uerum *FZ*

Mihi dés, quiescas cétera? ni lúdicaro lépide,
Culpam ómnem in med inpónito.

PALAESTRIO

Age ígitur intro abíte:

Insístite hoc negótium sapiénter.

ACROTELEVTIVM

Alia cúra.

PALAESTRIO

Age, Périplecomene, has núnce iam due íntro. ego *eo* ad
forum, illum 925

Connúeniam atque illi hunc ánulum dabo átque praedicábo

A tuád uxore míhi datum esse eamque illum deperíre.

Hanc ad nos, quom extemplo á foro ueniémus, mittitóte,

Quasi clínculum ad *eum* míssa sit.

PERIPLECOMENVS

Faciémus: alia cúra.

PALAESTRIO

Vos módo curate: ego illúm probe iam onerátum ductitábo. 930

PERIPLECOMENVS

Bene ámbula, bene rém gere. at egone hóc si efficiam pláne,

Vt cóncubinam mílitis meus hósptes habeat hódie

Atque hínc Athenas áuchat: *si* hodie hínc dolum dolámus,

Quid tíbi ego mittam múnemis? * * * * *

ACROTELEVTIVM

* * * * * dat nunc ab se mulier óperam. 935

PERIPLECOMENVS

Lepidíssume et comptíssume confído confutúrum.

922. ludificaro lepide *R* ludificata lepide | Ero (Pro *D*) *BCD*, *Nonius* p. 476, *ubi lemma mutilatum est*: 'ludificata ero hominem pro . . .' *Ceterum per totam hanc fabulam* (488. 495. 537. 1161) *acturum verbum* ludificare *usurpatur*. 926. atque enim praedicabo *Brixius ad Trin.*³ v. 824

930. oneratum ductitabo *R* oneratur hunc acibo *BC* oneratum hunc aciebo *D* oneratum huc aciebo (acciebo *Z*) *FZ* 931. egone (ego nec *CD* ego *FZ*) hoc fi (si *om.* *FZ*) ω : cf. 309 934 sq. duo hemistichia excidisse vidit *Ritschelius*. 936 *Periplecomeno reddidi cum libris, Palaestrióni adscribatur ante Ritschelium, qui Acroteleutio dedit.*

PALAESTRIO

Abeámus ergo intro, haéc uti meditémur cogitáte, 939
 Vt ádeurate et cómmode hoc quod agúndumst exsequámur:
 Ne quíd, ubi miles uénerit, titubétur.

ACROTELEVTIVM

Tu moráre.

937 sq. post 890 posui. 939 sqq. quae vulgo *Periplecomeni* sunt, *Palaestriionis* personae accommodata esse arbitror: omittitur hic *Periplecomeni* nota in *FZ*, addita demum post *meditemur*.

ACTVS IV

PYRGOPOLINICES. PALAESTRIO

PYRGOPOLINICES

Vólup est quod agas si íd procedit lépide atque ex senténtia.
 Nam égo hodie ad Seleúcum regem mísi parasitúm meum,
 Vt latrones quós conduxí hinc ad Seleucum dúceret,
 Qui éius regnum tútarentur, míhi dum fieret ótium. 945

PALAESTRIO

Quín tu tuam rem cúra potius quám Seleuci. quae tibi
 Cónditio noua lúculenta fértur per me intépretem!

PYRGOPOLINICES

Ímmo omnis res pósterioris póno atque operam dó tibi.
 Lóquere: auris meás profecto dédo in ditioném tuam.

PALAESTRIO

Circumspicedum, néquis nostro hic aúceps sermoní siet: 950
 Nam hóc negoti clándestino ut ágerem mandatúmst míhi.

PYRGOPOLINICES

Némo adest.

PALAESTRIO

Hunc árrabonem amóris prímu a me áccipe.

PYRGOPOLINICES

Quíd hic? undest?

PALAESTRIO

A lúculentast ac festiua fémina,
 Quae te amat tuamque éxpétessit púleram pulcritúdinem.
 Éís nunc mi anulum ad te ancilla pórró ut deferrém dedit.

PYRGOPOLINICES

Quíd? ea ingenuan án festuca fácta e serua líberast? 956

953. a lúculentast ac *Klotzius ann. philol.* 1859 p. 707. a (*om. B*)
 lúculenta atque (*ac F*) ω 955. Eí^u D Eí^o C Eíuf φ: *cf. huius* 963. 995

PALAESTRIO

Vah,

Égone ut ad te ab líbertina esse aúderem internúntius,
Qui íngenuis satis rêsponsare néqueas, quae cupiúnt tui?

PYRGOPOLINICES

Núptanest an uídua?

PALAESTRIO

Et nupta et uídua.

PYRGOPOLINICES

Quid pactó potis 960

Núpta et uidua esse éadem?

PALAESTRIO

Quia aduléscens nuptast cúm sene.

PYRGOPOLINICES

Eúge.

PALAESTRIO

Lepida et líberali fórmast.

PYRGOPOLINICES

Caue mendácium.

PALAESTRIO

Ád tuam formam illa úna dignast.

PYRGOPOLINICES

Hérele pulcram praédicas.

Séd quis east?

PALAESTRIO

Senis húius uxor Périplecomenist.

PYRGOPOLINICES

Próxuma?

PALAESTRIO

Éa: demoritur te átque ab illo huc cúpit abire, odít senem.
Núnc te orare atque óbsecrare iússit ut eam cópíam 966
Síbi potestatémque facias.

958. *Delevit colorem sententiae A. Luchs in actis sem. Erlang. II 358 audeam coniciens.* 960. *quid (instrumentalis est) CDa qui / B qui De quo FZ* 964. *Periplecomenist R periplectomeni C periplectomfi B periplectomēfi D periplectomenif Z perippomeñ F Pyrgopolinices et Palaestriionis personas ex librorum auctoritate distinxi.* *Pirg. proxumo? F PY. (PI. B PV. C) proxumo φ* 965. *Palaestriionis notum praemittunt ω huc cupit R incipit BD cupit C cepit F coepit Z hinc cupit Acidalios*

PYRGOPOLINICES

Cúpio herele equidem, si illa uolt.

PALAESTRIO

Quaén cupit!

PYRGOPOLINICES

Quid illá faciemus cóncubina, quae domist?

PALAESTRIO

Quín tu illam iube ábs te abire quód lubet, sicút soror
Éíus huc gemina uénit Ephesum et máter arcessúntque eam.

PYRGOPOLINICES

Ého tu, aduenit Éphesum mater éíus?

PALAESTRIO

Aiunt quí sciunt. 971

PYRGOPOLINICES

Hérele occasiónem lepidam, ut múlierem excludám foras.

PALAESTRIO

Ímmo uin tu lépide facere?

PYRGOPOLINICES

Lóquere et consiliúm cedo.

PALAESTRIO

Vín tu illam actutum ámouere, a te út abeat per grátiam?

PYRGOPOLINICES

Cúpio.

PALAESTRIO

Tum te hoc fácere oportet: tibi diuitiarum ádfatimst. 975
Íube sibi aurum atque órnamenta quae ílli instruxti múlieri
Dóno habere auferre et abs te *abíre* quod lubeát sibi.

PYRGOPOLINICES

Plácet ut dicis. séd ne et istam amíttam et haec mutét fidem,
Vide modo.

PALAESTRIO

Vah delicatú's: quae te tamquam oculós amet.

PYRGOPOLINICES

Vénus me amat.

968. cupit ω 969. quod (*i. e.* quo) *BC* qu \bar{d} *D* quo *FZ*: *item* 977 quod
lubeat (*inbeat* *C*) *CDFZ*, 988 *ecquid* *leuiter corruptum* *B* 972. ex-
cludam ω , *quod* *qu \bar{d}* *in* *extrudam* (*cf.* 1119) *mutari* *uoluerunt* *lepidam*
non senserunt inuersionem, qua miles quasi puellae, haec amantis uicibus
fungitur. 977. auferre et *R* auferet *BCD* auferre *FZ* abire *om.* ω

978. ne et *Brixius quoque.* ne ω

PALAESTRIO

St táce, aperitur fóris: concede huc cláueculum. 980
Haéc celox illúst quae hinc egréditur internúntia.

PYRGOPOLINICES

Quaé celox?

PALAESTRIO

Aneíllulast illíus quae egreditúr foras;
Quae ánulum ístunc áttulit, quem tíbi dedi.

PYRGOPOLINICES

Béllulast. Edepol haéc quidem

PALAESTRIO

Pithéecium haec est praé illa et spinturnícium.
Víden tu illam oculis uénaturam fácere atque aucupium
aúribus? 985

MILPHIDIPPA. PYRGOPOLINICES. PALAESTRIO

MILPHIDIPPA

Pátet ante aedis círcus, ubi sunt lúdi faciendí mihi.
Díssimulabo hos quási non uideam néque esse hic etiam-
dúm sciam.

PYRGOPOLINICES

Táce: subauseultémus, ecquid dé me fiat méntio.

MILPHIDIPPA

Númqui hic prope adest, quí rem alienam pótius curet quam
suam?

Qui aúcupet me quíd agam? qui de uésperi uinát suo? 990
Eós nunc homines métno ne obsint míhi neue obstent úspiam,
Dómo silenta dum húc transibit quae húius cupiens córporist,
Quae ámat hunc hominem nímium lepidum et nímia pul-
critúdiue,

Mílitem Pyrgópolinice.

982. quae haec ω (haec e versu antecedenti irrepit) ancillula illius est (illius est bis D, est om. B) ω quae hic ω : cf. 981. 986. patet R MILPHIDIPPA. Tam (am C) est CD Mil. Tam est B Mi. Iam est FZ. In A nil praeter I dubiam versus initio apparuit. 992. domo silenta R Domofibitac BD Domuf ibit ac C Domo si ibit ac FZ. In A nil praeter D initiale litteram ac ne cam quidem certam dispexit Loewius. Certe sedes corruptelae est in litteris fibitac, in quibus nomen aut substantivum aut uicictivum aliquod latere suspicor, quo subiectum significetur.

PYRGOPOLINICES

Sátin haec quoque me déperit?

Vt meam laudat spéciem!

PALAESTRIO

Edepol sérmō huius cinerem haut quaéritat. 995

PYRGOPOLINICES

Quo árgumento?

PALAESTRIO

Quía enim loquitur laúte et minime sórdide.
Tum aútem illa ipsast nímium lepida nímisque nitida
fémīna. 998

PYRGOPOLINICES

Hércle uero iam ádlubescit prímulum, Palaéstriō.

PALAESTRIO

Príusne quam illam oculís uidisti?

PYRGOPOLINICES

Vídeo id, quod credó tibi: 1000

Tum haéc celocula illa absente súbigit me ut amem.

PALAESTRIO

Hércle hánc quidem

Níl tu amassis: mi haéc desponsast. tibi si illa hodie núpserit,
Égo hanc continuo uxórem ducam.

PYRGOPOLINICES

Quíd ait istaec?

PALAESTRIO

Dé te loquitur: níhil attréctat sórdidi. 997

995. ut om. A φ sermo huius R huius fermonis (fermones FZ) ω: adscripta consueti huius forma fuerat: cf. 903 haut (haud DFZ aut B) cinerem (emerē B) ω, quae eum Bothio transposui. 997. om. Z, habet praeter ω etiam A, ubi errore librarii v. 996 et 997 sic traduntur:

QUO ARGUMENTO # QUIA ENIM LOQU —
TAT SORD —
QU · · ISTAECQUAEDETEQLOQUITURN —

Aberravit igitur post LOQUITUR v. 996 ad alterum sequentis versus hemistichium, quem deinde integrum posuit. Ceterum initio versus 997 Quid ait ista haec B Quid ad ista haec (haec DF) CDF Quidquid istaec Bothius. Continuavit libri versus 997 neglectum a Camerario aliisque, inclusum a Ritschelio Pyrgopoliniae, Palaestriani tribuit Bothius. Mihi dittographum antecedentis versus videtur. 998. Palaestriani continuavit Ritscheli, nec nomen in B praefixum. 999. PY. praemittunt BCD,

om. FZ 1000. uidisti Reizius tuis ω credo tibi] —REDO TIBI etiam A
Non inepte responderet miles: uideo tuis, credo tibi.

PYRGOPOLINICES

Quíd ergo hanc dubitas cónloqui?

PALAESTRIO

Séquere hac me ergo.

PYRGOPOLINICES

Pédisequos tibi sum.

MILPHIDIPPA

Útinam, quocius causa *ánxia*
Fóras sum egressa, cónueniundi míhi potestas éuenat! 1005

PALAESTRIO

Erit ét tibi exoptatum óbtinget: bonum habe ánimum, ne
formída.

Homo quídámst, qui scit quód quaeris ubi sít.

MILPHIDIPPA

Quem ego hic audíui?

PALAESTRIO

Sociúm tuorum consíliorum et partícipem celatórum.

MILPHIDIPPA

Tum pól ego id quod celo haú celo.

PALAESTRIO

Immo étiam: sed male célas.

MILPHIDIPPA

Quo argúmento?

PALAESTRIO

Infidós celas: ego súm tibi firme fídus. 1010

MILPHIDIPPA

Cedo sígnum, harunc si Bácecharum es.

PALAESTRIO

Amat múlter quaedam quéndam.

MILPHIDIPPA

Pol istúe quídem multae.

PALAESTRIO

At nón multae de dígitó donum míttunt.

1004. *ánxia om. ω: initio v.* 1005 Foras *ω* 1008. *Ritschelium secutus sum; nam celatorum flagitant sequentiā: confiliarium ω*
1009. HAU A hand BZ haut φ immo etiam confirmantis est ut Itulorum anzi, ut suppleri hic nil aliud possit nisi celas. sed CD Γ B sic probabilius quam SED A male R NON Δφ, quod seruari possit, si scribas: at me (sive sic) non celas. 1011. harunc si Studemundus *ann. philol.* 1876 p. 60 fi harunc *ω*

MILPHIDIPPA

Enim eógnoui nunc: fécisti modo mi éx procliuo plánum.
Sed hic núnquis adest?

PALAESTRIO

Vel adést uel non.

MILPHIDIPPA

Cedo té mihi solae sólum.

PALAESTRIO

Breuin án longinquo sérmoni?

MILPHIDIPPA

Tribus uérbis.

PALAESTRIO

Iam ad te rédeo. 1015

= PYRGOPOLINICES

Quid ego? ástabo hic tantisper cum hac forma ét factis sic
frústra?

PALAESTRIO

Patere átque asta: tibi ego hánc do operam.

PYRGOPOLINICES

Properádum: stando excrúciór.

PALAESTRIO

Pedetémptim tu hau scis tráctari solitás esse huius modi mércis.

PYRGOPOLINICES

Age age, út tibi maxume cóncinnumst.

PALAESTRIO

Nullúmst hoc stolidius sáxum.

Redeo ád te. quid me uóluisti?

MILPHIDIPPA

Quo pácto hoc ábs te accépi, 1020

Videsís, refero ad te cónsilium.

PALAESTRIO

Hunc quasi dépercat.

1017. properadum: stando *R* properando ω : properadum *Coluius*, stando *Siberus praecivít.* 1018. tu hancscis *Hauptius* tu hec (hęc *CD*)

scif (scief *Z*) ω hec scif *interpretor*: nec scis. 1020. RED— *A* Redeo φ
hoc abs te accépi *R* hoccilium (hoc confilium *De*) accépi (eccc *e* corr.

m. eiusdem apeli *CDa* apēli *De*) ω . *Fuit in archetypo*: hoc consilium
aps te accépi. 1021. uidesís refero *R* Velif (*Vtliif ante corr.*) ut fero *Ba*
Vaelifit fero *CD*. *Etiam in A incipit versus sic*: UELIS — quasi hunc
(huc *BCD*) depercat *in BCD Palaestrióni*, teneo istuc *Milphidippae*,

MILPHIDIPPA

Teneo istuc.

PALAESTRIO

Conlaúdato formam ét faciem et uirtútis commemoráto.

MILPHIDIPPA

Ad eám rem habeo omnem aciém, tibi uti dudúm iam
demonstráui.

Tu cétera cura et cóntempla et de meis nenator uérbis.

PYRGOPOLINICES

Aliquám mihi partem hodie óperae des deníque tandem:
ilico adésto. 1025

PALAESTRIO

Adsum: ímpera, siquid uís.

PYRGOPOLINICES

Quid illacc narrát tibi?

PALAESTRIO

Lamentári

Ait íllam miseram, crúciari et lacrumántem se adfictáre,
Quia tís egeat, quia té careat: ob eám rem huc ad te míssast.

PYRGOPOLINICES

Iube adíre.

PALAESTRIO

At scin quid tú facias? fáce té fastidi plénum,
Quasi nóh lubeat: me inclámato, quia síc te uolgo uólgem.

PYRGOPOLINICES

Memini ét praeceptis párebo.

PALAESTRIO

Vocon érgo hanc, quae te quaérit? 1031

PYRGOPOLINICES

Adeát, siquid uolt.

PALAESTRIO

Síquid uis, adi, múlier.

MILPHIDIPPA

Pulcer, sálue.

PYRGOPOLINICES

Meum cógnomentum cómmemorat. di tibi dent quaecumque
óptes.v. 1022 *Palaestrioni tribuuntur in libris: hos secutus sum.* 1024. Tucetera] TUC — ^{??} *etiam* A caura Da, quod possis coura interpretari.1025. DENIQ. TANDEM A denique iam tandem φ ilico adesto R
adef (adē B) ilico ω 1033. commemorauit (cōmerauit B) ω, corr.

MILPHIDIPPA

Tecum aétatem exigere út liceat.

PYRGOPOLINICES

Nimium óptas.

MILPHIDIPPA

Non me díco,

Sed erám meam, quae te démoritur.

PYRGOPOLINICES

Aliaé multae idem istuc cúpiunt, 1035

Quibus cópia non est.

MILPHIDIPPA

Écastor haud mírumst, si te habes cárum,
Hominém tam pulerum et praéclarum uirtúte et forma et fáctis.
Deus dígnior fuit quisquam hómo qui esset?

PALAESTRIO

Non hércle humanust érgo:

Nam uólturio plus húmani credóst.

PYRGOPOLINICES

Magnum me fáciam

Nunc, quóm illaec me sic cónlaudat.

PALAESTRIO

Viden tu ígnauom, ut sese ínfert? 1040

Quin tu huíc responde: haec illaec est ab illác, quam
dudum *díxi*.

PYRGOPOLINICES

Quanam áb illarum? nam ita me ócursant multaé: meminisse
haut póssum.

MILPHIDIPPA

Ab illá, quae digitos déspoliat suos ét tuos digitos décorat:
Nam hunc ánulum ab *illa* tís cupienti huíc détuli, hic *ad te*
pórro.

PYRGOPOLINICES

Quid núnc tibi uis, muliér, memora.

Hermannus. An commemoravt pronuntiandum? ut TRIUMPHAVT MILITAVT PEDICAVD legitur in titulis: cf. Trin. 169 Asin. 501
1038. ergo Camerarius ergeo ω: an corgo? 1044. ab illa tís cupienti R ab tui cupientif (cupientif C) CD ab tui cupiente FZ cupientif (om. ab tui) B ab illa tui cupienti Bugge.

MILPHIDIPPA

Vt quae té cupit eam ne spérnas, 1045
Quae pér tuam nunc uitám uiuit: sit néene sit, spes in te únost.

PYRGOPOLINICES

Quid núnc uolt?

MILPHIDIPPA

Te compéllare et complécti et contrectáre.
Nam nési tu illi fers súppetias, iam illa ánimum despondébit.
Age, mi Áchiles, fiat quód te oro: serua íllam pulcram pulcer.

PALAESTRIO

Expróme benignum ex te íngenium, murícepe, occisor régum.

PYRGOPOLINICES

Heu, 1051
Herele ódiosas res! quótiens hoc tibi, uérbero, ego interdíxi,
Meam né sic uolgo póllicitares óperam?

PALAESTRIO

Audin tu, múlier?

Dixi hóc tibi dudum et núnc dico: ni huic uérri aduehitur
mérces,

Non híc suo seminió quemquam porclénam inpertitúrúst. 1055

MILPHIDIPPA

Dabitúr quantum ipus pretí poscet.

PALAESTRIO

Talentúm Philippum huic opus aúrist:
Minus áb nemine accipiét.

MILPHIDIPPA

Heu ecastór, nimis uilest tándem.

1047. contractare *B* contráctare *C* 1049. Achilles *simplici* l *scripsi*:
cf. 1284 1050 *Palaestrioni cum libris reddidi.* muricape *R* ubi
cape *B* iniuirbicaepe *CD* mi uir cape *FZ* 1051. Eu *D* Bu *C*, *quod*
fortasse verius est. 1053. pollicitarere *sive* pollicitares *Muellerus*
pros. 630 pollicitares *Dc* polliciteres *CDa* pollicitare *B* polliciteris *Z*
polliciteris *F* 1054. uerri aduehitur *R* uerreant ut tu *B* uerri ad-
fertur *Prisciani p.* 645 *ex.*, *Z* uerriant fertur *CD* uerna fertur *F*
1055. porculenam *Prisciani exemplaria* (*nisi quod* proculenam *Reg.*),
Z proculē *B* proculēm *CD* proculēum *F* 1057. nemine *bisyllabum*
nescio an melius ne hemine scribatur. *Aliter poterat nullo substitui.*
Rotundiores effici numeri velut hoc exemplo poterant: minus áb n. accipit.
— heú castor (*cf.* 1061) nimis ó, nimis (*vel istúe nimis*) uilest tandem;
sed stupor ancillae simulatus hiatum excusat.

PYRGOPOLINICES

Non mihi auaritia unquam innatast: satis habeo diuitiarum.
Plus mi auri millest mediminum Philippí.

PALAESTRIO.

Praeter thensauros:

Tum argenti montis, non massas habet: Aetina non aequé
altast. 1060

MILPHIDIPPA

Heu castor periurum!

PALAESTRIO

Ut ludo?

MILPHIDIPPA

Quid ego? ut sublecto?

PALAESTRIO

Scite.

MILPHIDIPPA

Sed amabo mittite me actutum.

PALAESTRIO

Quin tu huic respondes aliquid,
Aut facturum aut non facturum? quid illam miseram animi
excrucias,

Quae numquam male de te meritast?

PYRGOPOLINICES

Iube eamipse exire huc ad nos:

Dic me omnia quae uolt facturum.

MILPHIDIPPA

Facis nunc ut te facere aequomst, 1065

Quom quae te uolt eandem tu uis.

PYRGOPOLINICES

Non insulsum huic ingeniumst.

MILPHIDIPPA

Quom me oratricem hau spreuisti sistique exorare ex te.

Quid est, ut ludo?

1059. mediminum *R* mofidiu *B* modiorum φ . Postea uidi ex simili corruptela in *Stichi* v. 587 medinum clicuisse *Muellerum* *Add. pros.* 144, atque ibi quoque modium olim substitutum est. 1060. Aetina c

glossariis *Loewius anal. Plaut.* 215 ethna (ethna *C*) monf φ , om. *B*

1061. castor *B* ecastor φ 1062. mittite me *C* mitte me φ

1066. alterum hemistichium *Pyrgopolinici* tribuunt *BCD*, *Palaestrioni*

FZ 1067. Qm me *B* Cumque (*Cun*que *F* Quumque *Z*) me φ

ex te frustra uidentur in suspitionem rocauisse *Brix* et *Luchs* in *actis*

PALAESTRIO

Nequeo hércle equidem risu ádmoderariér.

MILPHIDIPPA

Érgo

Ob eám causam huc abs te áuorti.

PYRGOPOLINICES

Non édepol tu scis, múlier,
Quantum égo honorem nunc ílli habeo.

MILPHIDIPPA

O scío et istuc illi dícam. 1070

PALAESTRIO

Contra aúro alii hanc uendére potuit operám.

MILPHIDIPPA

Pol istuc tibi crédo.

PALAESTRIO

Meri béllatores gígnuntur, quas híc praegnatis fécit,
Et púeri annos octíngentos uiuónt.

MILPHIDIPPA

Vae tibi, nugátor!

PYRGOPOLINICES

Quin mílle annorum pérpétuo uiuónt ab saeclo ad saéclum.

PALAESTRIO

Eo mínus dixi, ne haec cénseret me aduórsum se mentíri. 1075

MILPHIDIPPA

Períí, quot hic ipse annós uiuet, quouis fílii tam diu súperant?

PYRGOPOLINICES

Postríduo natus sum égo, mulier, quam Iúppiter ex Ope nátust.

PALAESTRIO

Si hic prídie natus forét quam illest, hic habéret regnum
in caélo.

MILPHIDIPPA

Iam iám sat amabost: sínite abeam, si póssum, uiua a uóbis.

PALAESTRIO

Quin érgo abis, quando répsonsumst?

sem. Erl. II 404 1070. o om. ω 1076. cui B cui C: fuitne quois? item
v. 1073 et *Muellerus* corrigi ei voluit eumque pro genitivo interpretatus
est *Luchs de gen. pron. lat.* 28 superant R sunt B uiuunt φ
1080. abis] abeif B

MILPHIDIPPA

Ibo átque illam huc addúcam, 1080
Proptér quam operast mihi. númquid uis?

PYRGOPOLINICES

Ne mágis sim pulcer quámsum:
Ita mé mea forma habet sóllicitum.

PALAESTRIO

Quid hic núnc stas? quin abis?

MILPHIDIPPA

Ábeo.

PALAESTRIO

Atque ádeo, audin? dicíto docte et cordáte.

MILPHIDIPPA

Cor ut ei sáliat.

PALAESTRIO

Philocómasio dic, si ést hic, *hinc* domum ut tránseat: hunc
hic ésse.

MILPHIDIPPA

Hic cúm erast: clam nostrum húnc *furtim* sermónem suble-
gérunt. 1085

PALAESTRIO

Lepidé factumst: iam ex sermone hoc gubernábunt doctius
pórro.

MILPHIDIPPA

Remoráre: abeo.

PALAESTRIO

Neque té remoro neque té tago neque te — táceo.

PYRGOPOLINICES

Iube máturare illam éxire huc: iam istíc rei praeuortémur.

Quid núnc mi's auctor út faciam, Palaéstrio,
De cóncubina? nám nullo pacto potest 1090
Prius haéc in aedis récipi, quam illam abmíserim.

PALAESTRIO

Quid mé consultas quíd agas? dixi equidém tibi,
Quo pacto id fieri póssit clementíssume.

Aurum átque uestem míliebrem omnem habeát sibi,

1083. cor ut ei saliat *R* curat aluit *B* ut cor ei saliat φ 1084. *fi*
(*om. B*) est hic ω *hinc om.* ω 1085. cum era est *CD* cum fera
 \bar{e} *B* cum hera est *FZ* *furtim om.* ω 1087. remoro (*om. te in C*)
CD moro *B* remoror *FZ* 1088. *istic* ω *isti Pylades* 1091. ob-
miserit *BCD* omiserim *FZ* amiserim *Scaliger*

Quae illi ínstruxisti: súmer habeat aúferat; 1095
 Dicásque tempus máxume esse ut cáat domum:
 Sorórem geminam adésse et matrem díeito,
 Quibus cóncomitata récte deueniát domum.

PYRGOPOLINICES

Qui tú scis eas adésse?

PALAESTRIO

Quia oculís meis

Vidí sororem hic eíus.

PYRGOPOLINICES

Conuenistíne eam? 1100

PALAESTRIO

Conuéní.

PYRGOPOLINICES

Tibi ecquid fórtis uisast?

PALAESTRIO

Ómnia

Vis óptinere.

PYRGOPOLINICES

Vbi mátre[m] esse aiebát soror?

PALAESTRIO

Cubáre in nauí líppam atque oculis túrgidis

Nauclérus dixit, quí illas aduexít, mihi.

Is ad hós nauclerus hóspitio deuórtitur. 1105

PYRGOPOLINICES

Quid is, écqui fortist?

PALAESTRIO

Ábi sis hinc: nam tú quidem

Ad equás fuisti scítus admissáriu[s],

Qui cónsectare quá maris qua féminas.

Hoc áge nunc.

PYRGOPOLINICES

Istuc quód das consiliúm mihi,

Te eúm illa uerba fácere de ista ré uolo: 1110

Nam eúm illa sane cóngruost sermó tibi.

1095. habeat ω abeat *Acidalius* 1101. conueni tibi] conuenit ω
 conueni *Ritschelius* ecquid *CDFZ* et quid *B*, *Nonii* p. 306 *ex*.

1103. turgredif *B*: in archetypo igitur turgedis fuit. 1107. fuisscs *Dousa*

PALAESTRIO

Qui pótius quam tute ádeas, tuam rem túte agas?
Dicás necessus tíbi esse uxorem dúcere:
Cognátos persuadére, amicos cógere.

PYRGOPOLINICES

Itán tu censes?

PALAESTRIO

Quíd ego ni ita cénseam? 1115

PYRGOPOLINICES

Ibo ígitur intro. tu híc ante aedis ínterim
Speculáre, ut ubi illaec pródeat me próuoces.

PALAESTRIO

Tu módo istuc cura, quód agis.

PYRGOPOLINICES

Curatum íd quidemst.

Quin sí uoluntate nólet, ui extrudám foras.

PALAESTRIO

Istúc caue faxis. quín potius per grátiam 1120
Bonam ábeat abs te: atque íllaec, quae dixi, eí dato.

PYRGOPOLINICES

Cupio hércle.

PALAESTRIO

Credo fáciie te impetrássere. 1123

Sed abi íntro: noli stáre.

PYRGOPOLINICES

Tibi sum oboédiens.

PALAESTRIO

Numquíd uidetur démutare? aeque átque uti 1125
Dixi ésse nobis dúdum hunc moechum mílitem.
Nunc ad me ut ueniat úsust Acroteleútium,
Ancíllula eius ac Pleúsicles. pro Iúppiter,

Aurum órnameta quae illi instruxistí ferat. 1122

1113. necefful *CDa* neceffum φ 1119. QUI *A*, fortasse recte, ut lenius
in v. 1118 extremo interpungendum sit. 1122 quem expulit Osannus
habet etiam *A*: fictus est ex v. 976 sq. et 1094 sq. cf. 1143 sq.
1125. aeque atque uti *R* aut utique ω 1128. AUT (non AC, ut scripsit
Ritschelius) cum *BCD* etiam *A*

Satin út commoditas úsquequaque me ádinuat!
 Nam quós uidere me éxoptabam máxume, 1130
 Vna éxeuntis uideo iam hinc e próxumo.

ACROTELEVTIVM. MILPHIDIPPA. PLEVSICLES.
 PALAESTRIO

ACROTELEVTIVM

Séquimini: simul éircumspicite néquis adsit árbitet.

MILPHIDIPPA

Néminem uideó nisi hunc, quem uólumus conuentum.

PALAESTRIO

Ét ego uos.

MILPHIDIPPA

Quíd agis, noster árchitecte?

PALAESTRIO

Egone árchitectus? uáh.

MILPHIDIPPA

Quid est?

PALAESTRIO

Quía enim non sum dígnus prae te, ut figam palum in
 párietem. 1135

ACROTELEVTIVM

Heía uero!

PALAESTRIO

Nímis facete nímisque facundé malast:

Út lepide derúncinait mílitem!

MILPHIDIPPA

At etiám parum.

PALAESTRIO

Bóno animo es: negótium omne iám succedit súb manus.
 Vós modo porro, ut óceepistis, dáte operam adiutábilem.
 Nám ipse miles cóncubinam intro ábiit oratúm suam, 1140
 Áb se ut abeat cúm sorore et mátre Athenas.

PLEVSICLES

Eú, probe.

1130. EXOPTABAM (*om. me*) A 1131. HINCE (*om. iam*) A
 propxumo C: num fuit propisumo? 1133. pol, quod post neminem
 in φ inseritur, *om. A* 1137. parum] ROGAS A, quod verum esse nullo
 modo potest.

PALAESTRIO

Quín etiam aurum atque órnamenta, quae ípse instruxit
múlieri,

Ómnia dat dono, á se ut abeat: íta ego consiliúm dedi.

PLEVSICLES

Fácile istuc quidémst, si et illa nólt et ille autém cupit.

PALAESTRIO

Nón tu scis, quom ex álto puteo súrsum ad summum
escénderis, 1145

Máximum perículum inde esse ab súmmo ne rursúm cadas?
Núnc haec res apud súmum puteum géritur: si praeséuserit
Míles, nihil ecférri poterit húius. nunc quom máxume
Ópust dolis.

PLEVSICLES

Domi ésse ad eam rem uídeo siluái satis:

Múlieres tres, quártus tute's, quíntus ego, sextús senex. 1150
Quód apud nos falláciarum séx situmst, certó scio,
Óppidum quoduís uidetur pósse expugnareí.

PALAESTRIO

Dolis

Dáte modo operam.

ACROTELEVIVM

Id *núnc* nos ad te, síquid uelles, uénimus.

PALAESTRIO

Lépide facitis. núnc tibi hanc ego ímpero prouínciam.

ACROTELEVIVM

Ímpetrabis, ímperator, quód ego potero quód uoles. 1155

PALAESTRIO

Mílitem lepide ét facete, laúte ludificárier
Vólo.

ACROTELEVIVM

Voluptatém mecastor mi ímperas.

1143. dono a se ut abeat *De* DONASEITABEAT *A* dono se ut habeat
B Da donof eut habeat *C* 1147. HAECRES *A* hanc ref (rem *B*) *BCD*

1149. Opust dolif *CD* OPUS EST DOLIS *AFZ* Opul dolif *B* ESSE ADEAM
A De effat at eam *BC* SILVAE (sive *i*) *A* filue *CD* falue *B*

1150. QUINTUS EGO SEXTUS *Aφ* 1151 sq. continuari eum *Bergkio*
Pleusicli quae vulgo *Palaestriani* tribuuntur: in *BCD* personae signum
nullum. 1152. expugnare *ω* expugnari *Pylades*. 1153. nunc *om. Aφ*

1156. et post facete quod inseruit *Camerarius om. Aφ* 1157. VOLO
autē personae notam *Aφ*: iniuria *inper* expulsum est *mi*] *mih* *ω*

PALAESTRIO

Scim quem ádmodom?

ACROTELEVTIVM

Némpe ut adsimulém me amore istíus differri.

PALAESTRIO

Eú, tenes.

ACROTELEVTIVM

Quásique istius caúsa amoris éx hoc matrimónio
Ábierim cupiéns istius núptiarum.

PALAESTRIO

Omne órđine, 1160

Nísi modo unum hoc: hásee esse aedis dícas dotalís tuas,
Hínc senem abs te abísse, postquam féceris diuórtium;
Né ille mox uereátur introd íre in alienám domum.

ACROTELEVTIVM

Béne mones.

PALAESTRIO

Sed úbi ille exierit íntus, istinc té procul
Íta nolo adsimuláre, prae illius fórma quasi spernás tuam
Quásique *tu* eius opuléntitatem réuerearis: ét simul 1166
Fórmam amoenitátem illius, fáciem pulcritúdinem
Cónlaudato. sátin praeceptumst?

ACROTELEVTIVM

Téneo. satinest, sí tibi
Méum opus ita dabo éxpolitum, ut ínprobare nón queas?

PALAESTRIO

Sát habeo. nunc tíbi uicissim quae ímperabo díscito. 1170
Quom éxtemplo hoc erit fáctum, ut intro haec ábierit, ibi
tu ílicoFácito uti ueniás *ornatu* ornátus huc nauclérico.Caúsiam *portés in capite*, scútulam ob oculos láneam;1160. ordine *Bothius*, sed ordinif ω , etiam in *A* per nebulas apparere
visum est —is: num forte ordinest scribendum? 1163. introd ire*Ritschelius* nov. exc. Pl. 81 introire *A* φ 1164. ISTINC *A* ístic φ 1165. ILLIUS *A* φ 1166. tu om. *A* φ illius bisyllabum *Luchs de*
genetivis pronominum lat. p. 34 1167. FORMAM AMOENITATEM *A*Formam amoenitatif (bonitatif *B*) *B Dc F Z* Forma moenitatif *C Da*
FACIEM *A* φ 1173. portes in capite (*sive mavis*: Macedoniam habeas)
supplevi. habeat ferrugenaf (ferrugenef *C Da F* ferruginef *Dc* furru-genef *Z*) ω — ^{??}AMSCUTULAM *A*, ut et ante scutulam ne in *A* quidem legatur

Pálliolum habeas férrugineum (nam ís colos thalássienst),
Íd conexum in úmero laeuo, exfáfillato bráccchio 1175

* * * * *
Praécinetis aliqui ádsimulato quási gubernatór sies.
Átque apud hunc senem ómnia haec sunt: nam ís piscatorés
habet.

PLEVSICLES

Quíd? ubi ero exornátus, quin tu dícis quíd factúrus sim?

PALAESTRIO

Híc uenito et mátris uerbis Phílocomasium arcéssito,
Vt, si itura síet Athenas, eát tecum ad portúm cito, 1180
Átque ut iubeat férrí in nauem síquid inponí uelit;
Nísi eat, te solúturum esse náuem: uentum operám dare.

PLEVSICLES

Sátis placet fictúra: perge.

PALAESTRIO

Ille éxtemplo illam hortábitur,
Vt eat propere, né morae sit mátri.

PLEVSICLES

Multimodís sapis.

PALAESTRIO

Égo illi dicam ut me ádiutorem, qui ónus feram, ad portúm
roget; 1185
Ílle iubebit me íre cum illa ad pórtum: ego adeo, ut tú scias,
Prórsum Athenas prótinam abibo técum.

PLEVSICLES

Atque ubi illo uéneris,
Tríduom seruíre numquam té quin liber sís sinam.

PALAESTRIO

Ábi cito atque orná te.

PLEVSICLES

Numquid áliud?

PALAESTRIO

Haec ut mémineris.

1175. exfáfillato *BC*, *Buechelerus progr. Bonn. 1878 p. 27.* exfáfillata *D* expapillato *Festus p. 79, Nonius p. 549, gloss.* EXP-LLATO *A*, ut inter *p* et *l* spatium quattuor rel quinque litterarum sit. Versiculi, quem excidisse vidit *Ritschelus*, exitus probabilis hic ab eo propositus: lumbis subligaculo 1180. SIET *A*, *Bothius* síā *D* síā *C* est t *B* est *FZ*

1181. NAUEM *AB* (item 1182, ubi in *A* etiam *NAUIM* legi potest) nauim φ

PLEVSICLES

Ábeo.

PALAESTRIO

Et uos abíte hinc intro actútum: nam illum huc sát scio
Iam éxiturum esse íntus.

ACROTELEVTIVM

Celebrest ápuđ nos imperiúm tuom. 1191

PALAESTRIO

Ágite abscedite érgo. ecce autem cómmodum aperitúr foris.
Hílarus exit: ímpetrauit. ínhíat quod nusquámst miser.

PYRGOPOLINICES. PALAESTRIO

PYRGOPOLINICES

Quód uolui, ut uolui, ímpetraui pér amicitiam et grátiam
Á Philocomasio.

PALAESTRIO

Á! quid te íntus fuísse dicam *tám* diu? 1195

PYRGOPOLINICES

Númquam ego me tam sénsi amari quám nunc ab illa múliere.

PALAESTRIO

Quíd iam?

PYRGOPOLINICES

Vt multa uérba feci, ut lénta materiés fuit!

Vérum postremo ímpetraui ut uólui: donauí dedi

Quae uoluit, quae póstulauit; té quoque ei donó dedi.

PALAESTRIO

Étiam me? quo módo ego uiuam síne ted?

PYRGOPOLINICES

Age, animó bono es: 1200

Ítidem illim ego te líberabo. nám si possem ulló modo

Ímpetrare ut abíret nec te abdúceret, operám dedi:

Vérum oppressit.

1190. huc *Luchs Herm.* XIII 504 hinc ω 1195. a om. ω , *excidit*
post PA. quid *Bricius* quidnam ω te *Lambinus* tam ω fuisse
CDZ fuisset et *B* tam om. ω 1198. dedi *R* dere *BCD*, om. *FZ*

1201. itidem illim *R* et illē (idē *corr. m. ead.*) *B* et idem (idē *C*)
CD idem *FZ*

PALAESTRIO

Deós sperabo téque. postremó tamen,
Étsi istuc mihi acérbumst quia ero té carendumst óptumo,
Sáltem id uolup est, quom éx uirtute et fórmad euenít tibi 1205
Méa opera super hác uicina, quam égo nunc concilió tibi.

PYRGOPOLINICES

Quíd opust uerbis? líbertatem tibi ego et diuitiás dabo,
Si ímpetras.

PALAESTRIO

Reddam ímpetratum.

PYRGOPOLINICES

At géstio.

PALAESTRIO

At modicé decet:
Móderare animo; né sis cupidus. séd eecam ípsam, egreditúr
foras.

ACROTELEVTIVM. MILPHIDIPPA. PYRGOPOLINICES.
PALAESTRIO

MILPHIDIPPA

Era, éccum praesto mílitem.

ACROTELEVTIVM

Vbíst?

MILPHIDIPPA

Ad laeuam.

ACROTELEVTIVM

Haud uideo. 1210

MILPHIDIPPA

Aspícito limis, né ille nos se séntiat uidére.

ACROTELEVTIVM

Video. édepol nunc nos témpus est malás peioris féri.

MILPHIDIPPA

Tuómst príncipium.

ACROTELEVTIVM

Óbsecro, tute ípsum conuenísti?

Ne páree nocem ut aúdiat.

1205. et formad euenit *R* formae (forme *BDF*) uenit ω formae euenit *Camerarius*. 1210. *ACR.* haud uideo *R* *ACR.* uideo ω 1212. peiorif *BCD* fieri *B* 1214 uocem *testatur Seruius Aen.* X 532 uoci ω ,

MILPHIDIPPA

Cum ipsó pol sum locúta

Placide ípsa, dum lubitúmst mihi, otióse meo arbitrátu. 1215

PYRGOPOLINICES

Audín quae loquitur?

PALAESTRIO

Aúdio. quam laétast, quia ad ted ádiit!

ACROTELEVTIVM

O fórtunata múlter es!

PYRGOPOLINICES

Vt amári uideor!

PALAESTRIO

Dígnu's.

ACROTELEVTIVM

Permírum ecastor praédicas, te adísse atque exorásse:
Per epístulam aut per núnium quasi régem adiri eum áiunt.

MILPHIDIPPA

Namque édepol uix fuit cópia *mi* adeúndi atque impetrándi. 1220

PALAESTRIO

Vt tu ínclutu's apud múlteres.

PYRGOPOLINICES

Patiár, quando ita Venís uolt.

ACROTELEVTIVM

Venerí pol habeo grátiam, eandémque et oro et quaéso,
Vt éius mihi sit cópia, quem amó quemque expetéssó,
Benígnusque erga me út siet: quod cúpiam ne grauétur.

MILPHIDIPPA

Spero íta futurum. quámquam illum multaé sibi expetéssunt,
Ille illas spernit ségregat a se ómnis extra te únám. 1226

ACROTELEVTIVM

Ergo íste metus me mácerat, quod illést fastidiósus,
Oculi éius ne senténtiam mutént, ubi uiderít me,
Atque éius elegántia meam extémplo speciem spérnat.

*nisi quod pro uoci ut B habet uictu, quasi rictu librarius legisset.*1215. ipsa FZ ipse BCD dum BCD ut FZ meo arbitrato R
me arbitrii ut uolui B meo arbitrato ut uolui φ 1216. ad ted R
ad te B te φ ted Bothius. adit Z, om. B adit φ 1220. mi
om. ω 1226. ab fe FZ haec CD hec B 1227. ille est fastidiosus]
ille fastidiosus B ille fastidiosus CDFZ

MILPHIDIPPA

Non fáciat: habe animúm bonum.

PYRGOPOLINICES

Vide ut ípsa se contémnit. 1230

ACROTELEVTIVM

Metuó ne praedicátio tua núnc meam formam exsúperet.

MILPHIDIPPA

Istúe curavi ut opínione illús pulcriór sis.

ACROTELEVTIVM

Si ecástor nolet dúcere me uxórem, genua ampléctar
Atque óbsecrabo. alió modo, si nón quibo impetráre,
Conscíscam letum: úuere sine illó scio me non pósse. 1235

PYRGOPOLINICES

Prohibéndam mortem múlieri uideó: *iam* adíbon?

PALAESTRIO

Mínime.

Nam tú te uilem féceris, si te últro largiére:
Sine últro ueniat quaéritet desíderet expéctet.
Nisi pérdere istam glóriam uis, quám habes, caue sis fáxis.
Nam núllo mortalí scio obtigísse hoc nisi duóbus, 1240
Tibi ét Phaoni Lésbio, tam mórtífice ut amarétur.

ACROTELEVTIVM

Eon íntro an tu illum huc éuocas forás, mea Milphidíppe?

MILPHIDIPPA

Immo ópperiamur, dum éxeat aliquís.

ACROTELEVTIVM

Durare néqueo

Quin eam íntro.

MILPHIDIPPA

Occlusae súnt fores.

1230. uide *om.* ω , *haustum ni f. transposito* habe, *nam* bonum animum habe ω 1233. si ecastor nolet ducere me *R* fi pol me nolet (*om.* *D* ualet *B* uolet *Z* nollet *F'*) ducere ω 1236. iam *om.* ω , *haustum ut uid. repetito* mulieri post uideo, *unde* mulierem in *CD F' Z* ortum. 1241. mortífice *R* inuete *CD* úuere *B* nimie *F' Z*: an molliter? amaret *BCD* amarentur *F' Z* 1242. eon intro an tu illum euocas *probabile non esse adnotavit Ritschclius.* eo intro an tu illum (illum *F' Z*) euocat' (euocatú *CD F' Z*) ω 1244. eam intro *Saraccenus* etiam intro ω occlusae (occluse *B*) sunt forel' (forif *BCD*) ω

ACROTELEVTVM

Exfríngam.

MILPHIDIPPA

Sana nón es.

ACROTELEVTVM

Si amáuit umquam aut sí parem sapiéntiam habet ac fórmam,
Per amórem siquid féceró, cleménti *mi* animo ignóscet. 1246

PALAESTRIO

Vt quaéso amore pérditast haec mísera.

PYRGOPOLINICES

Mutuóm fit.

PALAESTRIO

Tace, ne aúdiat.

MILPHIDIPPA

Quid ástitisti obstúpida? cur non púltas?

ACROTELEVTVM

Quia nón est intus quem égo uolo.

MILPHIDIPPA

Qui scís?

ACROTELEVTVM

Scio edepol cérto:

Nam odóre nasum séntiat, si intús sit.

PYRGOPOLINICES

Ariolátur. 1250

Quia mé amat, proptereá Venus fecít eam ut diuináret.

ACROTELEVTVM

Nescío ubi hic prope adest quem éxpeto uidére: olet profécto.

PALAESTRIO

Nasó pol iam haec quidem plús uidet quam oculís.

PYRGOPOLINICES

Caeca *hercle* amórest.

ACROTELEVTVM

Tene me, óbsecro.

MILPHIDIPPA

Cur?

ACROTELEVTVM

Né cadam.

1246. *mi* Bentleyus ad Hor. carm. III 15, 9, om. ω 1249. qui scis
Mílyphidippae reddidi, Palaestrioni vulgo tribuebatur. certo R, glossemate
olfacio oblitteratum, nam olfacio FZ facio (haustis duabus litteris pri-
oribus antecedenti edepol) C fatio D scio B: ut facile Bothii funda-
mento careat. 1253. Palaestrionis et Pyrgopolinices personas commutavi.

MILPHIDIPPA

Quid itá?

ACROTELEVTIVM

Quia stare néqueo:

Ita ánimus per oculós meus *mihí* défit.

MILPHIDIPPA

Militém pol 1255

Tu aspéxisti.

ACROTELEVTIVM

Ita.

MILPHIDIPPA

Non uídeo: ubist?

ACROTELEVTIVM

Vidéres pol, si amáres.

MILPHIDIPPA

Non édepol tu illum mágis amas quam ego amém, si per te
híceat.

PALAESTRIO

Omnés profecto múlieres te amánt, ut quaeque aspéxit.

PYRGOPOLINICES

Nescío num ex me hoc audíueris an nóu: nepos sum Vénéris.

ACROTELEVTIVM

Mea Mílphidippa, adi óbsecro et congrédere.

PYRGOPOLINICES

Vt me uerétur! 1260

PALAESTRIO

Illa ád nos pergit.

MILPHIDIPPA

Vós holo.

PYRGOPOLINICES

Et nós ted.

MILPHIDIPPA

Vt iussísti,

Erám meam eduxí foras.

PYRGOPOLINICES

Videó.

MILPHIDIPPA

Iube ergo adíre.

1259. num ex me R tu me ex ω tu ex me Hermannus 1261. et nos te Pyrgopolinici cum libris et Brivio reddidi, quae Palaestriani tribuit Ritschélius.

PYRGOPOLINICES

Indúxi in animum ne óderim item ut álias, quando orásti.

MILPHIDIPPA

Verbum édepol facere nón potis, si accésserit prope ad te:
Dum te óbtuetur, ínterim linguam óculi praeceidérunt. 1265

PYRGOPOLINICES

Leuándum morbum mülieri uideó.

MILPHIDIPPA

Iubén tu adire?

PYRGOPOLINICES

Adeát.

MILPHIDIPPA

Adeas. non potis erit: uiden út tremít atque extímuit,
Postquám te aspexit?

PALAESTRIO

Ármati uirí quoque idem istuc faciunt:

Ne tú mirere mülierem.

PYRGOPOLINICES

Sed quíd uolt me facere ísta?

MILPHIDIPPA

Ad séd eas: tecum uíuere uolt átque aetatem exígere. 1270

PYRGOPOLINICES

Egone ad illam eam, quae núpta sit? uir eíus me comprehéndat.

1266 sq. uideo M iubent adirẽ atq' Extimuit B uideo. MI. uiden ut tremít atque extímuit φ . In A extremo versu apparuit — MUTT

Practereu v. 1268 extremo (vel novo, cum sequentibus coniuncta, in C) addunt iube (Tabe C) domum ire ω (cf. 1273). His turbis sermonumque rationibus motus duorum versuum exitus suspicor conflatos, posterioris autem versiculi initium expulsus esse; neque enim obloquentis Brixii rationibus magis quam ipsa sermonum probabilitate moveor. 1268. armati uiri quoque R uiri quoque armati ω Palaestrioni tribui quae in libris militis sunt. 1269. ne . . mulierem quod libri, etiam B, Milphidippae adsignant, fortasse ad sequentis v. initium aberrarit archetypi librarius.

PYRG. ante sed ω , cum vulgo antecedentia quoque militi continuentur.

me facere ista R me tacerit B metagere CD me agere FZ, quamquam me uolt practulerim tradito in codicibus uolt me ordini: ceterum meliuf quod ante mulierem traditur nil aliud est quam corrupta ditto-graphiu mulierel. 1270. sed B, Gulielmus se ut φ . Probantem sed Ritschelium nov. exc. Plaut. I 33 frustra refutare conatur Muellerus Add.

pros. 113, quasi neque in epistula ad Teuranos neque in lege Bantina SED forma legeretur, sed mera arriolatione codicum e mendis eruenda esset.

1271. uir eius me comprehendat R (deprehendat Loewius): cf. 579.

??

— SME — DAT A uirum (uirũ C) eiuf metuere henda ft CD uir eiuf

MILPHIDIPPA

Quin tuú causa exegít uirum ab se.

PYRGOPOLINICES

Quíd? qui id facere pótuit?

MILPHIDIPPA

Aedés dotales húius sunt.

PYRGOPOLINICES

Itane?

MILPHIDIPPA

Íta pol.

PYRGOPOLINICES

Iube domum íre:

Iam ego ílli ero.

MILPHIDIPPA

Vide né sies in éxpectatióne:

1274

Ne illam ánimi exercies.

PYRGOPOLINICES

Nón ero profécto. abite.

MILPHIDIPPA

Abímus.

PYRGOPOLINICES

Sed quíd ego uideo?

PALAESTRIO

Quíd uides?

PYRGOPOLINICES

Nescío quis eccum incédit,

Ornátu quidem thalássico. num nós uolt?

PALAESTRIO

Te profécto:

Naoclérus hic quidemst.

PYRGOPOLINICES

Videlicet arcéssit hanc.

PALAESTRIO

Ita crédo.

metuendus e' B uirum eius metuere equum est FZ 1273. q— *initio versus A* Quia *q*, *del. Reizius*. 1277. num nos uolt? *militi continuari: om. personae notam CD, vacuum spatium relinquit B, PA. habent FZ. Ceterum iam non uult te B iam nos uult e' D iam n̄ uult e' C iam nos uult. Est F' if nos uolt. Est Z*

PLEVSICLES. PALAESTRIO. PYRGOPOLINICES

PLEVSICLES

Alium álio pacto própter amorem neí sciam	
Fecísse multa néquiter, vereár magis	1280
Me amóris causad hóc ornatu incédere.	
Sed eccúm Palaestriónem: stat cum mílite.	1285
Orátio alio míhi demutandást mea.	
Muliér profecto nátaſt ex ipsá mora:	
Nam quaéuis alia quaé morast aequé mora	
Minor éa uidetur quám quae propter múlieremſt.	1289
Iam ego hánc arcesso Phílocomasium. séd foris	1291
Pultábo. heus, ecquis híc est?	

PALAESTRIO

Adulescéns, quid est?

Quid ueís? quid pultas?

PLEVSICLES

Phílocomasium quaérito:

A mátre illius uénio. si iturást, eat.	
Omnís moratur: náuem cupimus sóluere.	1295

PYRGOPOLINICES

Iandúdum res parátast. i, Palaéstrio:	
Duc ádiutores técum ad nauem quí ferant	1298
Aurum, órnameta, uéstem pretiosam: ómnia	1297
Compósita iam sunt, quaé donauí ut aúferat.	

Verúm quom multos múlta admiſſe accéperim	1282
Inhonéſta propter amórem atque aliena á bonis:	
* * * * *	
Mittó iam ut occidi Áchiles ciuis páſſus est.	

Hoc ádeo fieri crédo conſuetúdiſe.	1290
------------------------------------	------

1279. neſciam *B* ne ſcium *D* neſcium φ ni ſciam *Gruterus*.1281. causad *Ritscheliuſ* nov. exc. *Plaut.* 73 cauſa ω . *Poſſis etiam tranſponendis verbis hiatum explere: amoris cauſa me hoc*1282—1284 non videntur in *A* fuiſſe, ſiquidem recte *Loeuſ* computando adſecutus eſt in pag. 427^A ſuprema r. 1279 extitiſſe; tertiae lineae initium ídem agnorit *M* — i. e. 1281, quartae SEDECCU — i. e. r. 1285.1284. iam ω *Achilles Bothiuſ* *Achilleſ* ω 1290 ſecluí, quamquam extat etiam in *A* 1291. iam *R* NAM ABCD Nunc *FZ*1293. ueiſ] tu aif *B* tu ef *CDF* uis *Ritscheliuſ*. 1296. IAND — *A* (item 1393 IANDUDUM *A*) Iam dudum φ 1298 1297 tranſpoſui cum *Acidalió: inſeruo ordine etiam in A exſtant.* 1297. pretioſam: omnia

Eó. PALAESTRIO

PLEVSICLES

Quaeso herele própéra.

PYRGOPOLINICES

Non morábitur. 1300

Quid istúe est, quaeso? quíd oculo factúmst tuo?

PLEVSICLES

Habeo équidem herele oculum.

PYRGOPOLINICES

At laeuom dico.

PLEVSICLES

Éloquar.

Marís causa herele hoc égo oculo utor mínus bene:

Nam si ábstinuissem amáre, eo tamquam hoc úterer.

Sed nímis morantur mé diu.

PYRGOPOLINICES

Eccos éxeunt. 1305

PALAESTRIO. PHILOCOMASIVM. PLEVSICLES.

PYRGOPOLINICES. (SERVI.)

PALAESTRIO

Quíd modi flendó quaeso hodie fácies?

PHILOCOMASIVM

Quid ego ní fleam?

Vbi pulcerrume égi aetatem, hinc ábeo.

R. In *A* extrema versus — rŭ visa sunt, sed valde incerta. preciosum (preciosae *B*) omne ut ferat ω pretiosa omnia *Bothius*. 1299. Omnia composita sunt quae (que *F* q' *B*) donauit ut ferat (donauit auferat *B*) ω . Etiam *A* initium versus hoc praebet: OMNIACOMPOSITA, tum versus

finem: — NAUUAU — 1303. Maris *Z* MAR— *A* moris φ hoc ego *FZ* hoc ago *CD* hoc *B* minus bene *Muellerus* pros. 483 minē *B* minem *CD* minime *FZ* 1304. amare vel continua scriptura tam infiniturum quam praepositionem cum ablativo expressit, quoniam solebat praepositio cum nomine suo coniungi etiam in *Plautinis* libris: e. c. amilite 160 abeo 96 ábste 200 ádtnas 12 ádforum 72 ádillam 105 áderum 116. 119 admortem 163 inindia 25 interra 56 intabellis 73 integulis 156 inuiam 161 inanimum 197 1306. NI(sive *E*) *A* ne φ 1307. hinc om. ω inde *Ritschelius* abeo. *PA*. em uide hominem *R* abeo (habeo

PALAESTRIO

Em uide hominém tibi,

Qui á matre et soróre uenit.

PHILOCOMASIVM

Vídeo.

PYRGOPOLINICES

Audistin?

PALAESTRIO

Aúdio:

Quíd uis?

PYRGOPOLINICES

Quin tu intús iubes ecferrí ómnia isti quae dedi?

PLEVSICLES

Philocomasium, sálue.

PHILOCOMASIVM

Et tu saluétó.

PLEVSICLES

Materque ét soror 1310

Tíbi salutem mé iusserunt dícere.

PHILOCOMASIVM

Saluaé sient.

PLEVSICLES

Órant te ut eas: uéntus operam dúm dat, ut uelum éxplicent.
Nám matri oculi sí ualerent, mécum uenissét simul.

PHILOCOMASIVM

Íbo quamquam inuíta.

PLEVSICLES

Scio.

Da F) PA. muni (mum *Da* uiden *F*) *BDF* uideo PA ab eo homine *B*
Longe diuersa A exhibuisse uidetur, unde extrema versus haec —
 MEIST ut certa enotauit Loewius. 1308. audistin (audistif in *B*) ω

Non personae nota, sed integris litteris palestrio ω (—LA— A),
quem uocativum interpretari solent, nam audio om. ω ; sed v. 1309 initio
PA om. C. Reuoat autem miles in memoriam mandatum quod iam v.
1296 sqq. dederat. Mirum uero quod ne sic quidem parere uidetur Pa-
laestrio: nam nec respondet quidquam post v. 1309 nec scaenam relinquit,
ut iussum exsequatur, quod tertium adeo infra v. 1333 a milite repetitur.
Ergo fortasse post v. 1309 aliquid excidit. 1309. quin tu intus iubes
R quin tu iubet CDFZ qui intus iubet B: cf. 1333 omnia quae
(q' B) isti ω 1310. salueto Muellerus pros. 652 salue ω 1311. Facile
a interiectio in Philocomasii responso excidere poterat. 1314. PL. scio.
 PH. enim pietas sic hortat *R* omni pietas scio PLEV chant *B* omni (omni C')

PHILOCOMASIVM

Enim piétas sic hortát.

PLEVSICLES

Sapis.

PYRGOPOLINICES

SÍ non mecum aetátem egisset, hódie stulta úíueret. 1315

PHILOCOMASIVM

Ístue crucior, á uiro me táli abalienárier:

Nám tu quemuis pótis es facere utí fluat facétiis,
 Ét quia tecum erám, propterea nímio eram facétior.
 Eám nobilitatem ámittundam uideo.

PYRGOPOLINICES

A nec fle.

PHILOCOMASIVM

Nón queo, 1319

Quóm te uideo.

PYRGOPOLINICES

Hábe bonum animum.

PHILOCOMASIVM

Scío ego quid doleát mihi.

PALAESTRIO

Nám nil miror, sí lubenter, Philocomasium, istíc eras, 1321

Quóm ego seruos, quándo aspicio hunc, lácrumo quia diuín-
 gimur. 1323

Fórma huius, morés, uirtutes ánimum attinuere híc tuom. 1322

pietas sit eo chant *CDI'* omnia. pietas sic cohibet *Z*. *Non satis recte de enim uocula disseruisse uidetur Langenus p. 269: quae non tam adfirmantis est quam confirmantis confirmandoque explicantis plane ad nostrae particulae 'halt' rationem. Nec de uetio hortant (cf. idem p. 63) dubitare simunt Asin. 512, Claudius Quadrigarius fr. 54 P., Varro apud Priscianum p. 793, ipsius denique grammatici p. 797 testimonium.*

1317. quemuis *Nonii* p. 305 *ex.* quamuis ω UTIFLUAT *A*, *Camerarius* ut fluat σ , *Nonii ex.* 1318. propterea nimio *Mercerus* p. animo *Nonii ex.*, *FZ* propter animum *B* propterea animum (^{an}num *Da* animi *Dc*) *CD* facietior *R* fortior *B* ferotior *CD* farocior *Z* ferocior *Nonius hoc lemmate: 'ferox significat cordatus vel facetus', ut antiquam esse appareat corruptelam, quid autem re uera expectetur glossator sensisse uideatur.*

1319. uide omnia hec flet *B* uide omnia hec (hec *D*) fle *CD* uide omnia. *PY* ne fle *FZ* uideo. *PY.* a ne fle *Seyffertus Philol.* XXIX 400: *seripsi nec ut r. 164* non queo *CDFZ* nequeo *B* 1321. istic *R* hic ω 1322, quem post 1323 collocavit *Acidalius*, *ditlographia eius uidetur esse.* formá huius morem uirtutis hic animum attinere hic tuum ω , sed morem uirtutis (*om.* hic) *FZ* 1323. lacrumum ω , in quo non

PHILOCOMASIVM

Óbsecro, licet complecti prius quam proficiscó?

PYRGOPOLINICES

Licet.

PHILOCOMASIVM

Ó mei-oculi, ó mi-anime!

PALAESTRIO

Óbsecro, tene mulierem, 1325

Ne affligatur.

PYRGOPOLINICES

Quid istuc, quaesost?

PALAESTRIO

Quom abs te abit, animo male

Factumst huic repente miserae.

PYRGOPOLINICES

Currito intro, efero aquam.

PALAESTRIO

Nihil aquam moror: ipse abi.

PYRGOPOLINICES

Quor?

PALAESTRIO

Malo: ne interueneris,

Quaeso, dum respicit.

PYRGOPOLINICES

Capita inter se nimis nexa hisce habent:

Non placet. labra ab labellis aufer, nauta: caue malum! 1330

Quid istuc est negoti?

PLEVSICLES

Animus hanc modo hic reliquerat: 1343^a

Temptabam spiraret an non.

PYRGOPOLINICES

Aurem adnotam oportuit. 1331

PLEVSICLES

Si magis uis, eam omittam.

magis coniunctivus latet quam in incipissom v. 237 ut dicom 231 aut faciom 782 ut uideom 1319 multisque aliis exemplis similibus: cf. ad v. 236 et Corssen de pronunt. et vocal. I 267 adn. 1328. ipse abi om. ω PY. quor? Z quot CD quod B quiescat malo Luchs l. l. 401 Palaestrionis notam addit Z Post 1330 posui 1343^a, Pleusicli autem tribui quae in BCD Palaestrionis sunt.

PYRGOPOLINICES

Nolo: rétime.

PLEVSICLES

Em adflat míserula.

PYRGOPOLINICES

Éxite atque ecférte huc intus ómnia isti quae dedi.

PALAESTRIO

Étiam nunc salúto te, *Iar* fámiliaris, príus quam eo.

Cónserui conséruaeque omnes, béne ualete et uíuite: 1335

Béne quaeso inter uós dicatis ét amice absentí tamen.

PYRGOPOLINICES

Áge, Palaestrió, bono animo es.

PALAESTRIO

Heú *heu*, nequeo quím fleam,

Quom ábs te abeam.

PYRGOPOLINICES

Fer aéquod animo.

PALAESTRIO

Scío ego quid doleát mihi.

PHILOCOMASIVM

St' quid hoc? quae rés? quid nideo? ó lux salue!

PLEVSICLES

*Sálua sis.*Iám resipisti, *Philocomasium*?

PHILOCOMASIVM

Óbsecro, quem ampléxa sum 1340

Hóminem? perii. súmne ego apud me?

PLEVSICLES

Né time, uoluptás mea.

* * * * *

PYRGOPOLINICES

Quíd istuc est negóti?

PALAESTRIO

* * * * * 1343^b

Métuoque et timeó, ne hoc tandem própalam fiát nimis.

1332. retine. PL. em adflat miserula *R* retineat flo miser *BCD* retineat flet miser *F* retineat. PLE. flet misera *Z* 1338. aequod *ante Ritschelium* *nov. exc. Plaut. 64 scripseram. In sequentibus versibus librorum*

memoriam vindicavi. 1339. st *R* Set *C* Sed φ PL. salua sis om. ω

1340. Philocomasium om. ω *ante eiusdem personae notam.*

Post 1341 talem fere Palaestriónis versiculum excidisse suspicor: óbsecro,

PYRGOPOLINICES

Quíd id est?

PALAESTRIO

Nos secúndum ferri núnc per urbem haec ómnia, 1345
Néquis tibi istuc uítio uortat.

PYRGOPOLINICES

Méa, non illorúm dedi:

Páruí ego alios fácio. age, ite cúm dis beneuoléntibus.

PALAESTRIO

Túa ego hoc causa díco.

PYRGOPOLINICES

Credo.

PALAESTRIO

Iám uale.

PYRGOPOLINICES

Et tu béne uale.

PALAESTRIO

Íte cito, iam ego ádsequar uos: cúm ero pauca uólo loqui.
Quámquam alios fidélioris sémper habuístí tibi 1350
Quám me, tam tibi hábeo magnam grátiam rerum ómniúm:
Ét ita si senténtia esset, tibi seruire máuelim
Múlto quam alíí libertus ésse.

PYRGOPOLINICES

Habeto animúm bonum.

PALAESTRIO

Heú me, quom uenít mi in mentem, ut móres mutandí sient,
Múliebres morés discendí, oblíscendi stratióticí! 1355

PYRGOPOLINICES

Fác sis frugi.

PALAESTRIO

Iám non possum: amísi omnem lubídinem.

PYRGOPOLINICES

Í, sequere illos: né morere.

animum atténda. non sumus sóli: ne fiát palam. *Deinde sequentis
versus 1343^b initium idem fuisse conicio quod est versus 1343^a (post 1330),
qui errore librarii huc delatus est. Reliqua exempli causa sic expleri
velim, ut Palaestrio respondeat: dicam: hoc animo misere maceror.*

1346. istuc *Lucretius Herm.* XIII 504 hoc ω 1352. ita si *Lachmannus
Lucret.* 249 si ita ω 1354. heu me *Hauptius* haeum *BCD* hacum
F ah Z 1355. obliuiscendi ω

PALAESTRIO

Béne uale.

PYRGOPOLINICES

Et tu béne uale.

PALAESTRIO

Quaéso ut meminerís. si forte líber fieri occéperim,
Míttam nuntium ad te: ne me déseras.

PYRGOPOLINICES

Non ést meum.

PALAESTRIO

Cógitato idéntidem, tibi quám fidelis fúerim. 1360
Si íd facies, tum démum scibis, tíbi qui bonus sit, quí malus.

PYRGOPOLINICES

Scío et perspexi saépe, uerum quom ántehac tum hodie
máxume.

PALAESTRIO

Seís? immo hodie uerum factum fáxo post dicés magis.

PYRGOPOLINICES

Víx reprimor quin té manere iúbeam.

PALAESTRIO

Caue istuc féceris.

Dícant te mendácem nec uerum ésse, fide nulla ésse te. 1365
Nám si honeste cénseam te fácere posse, suádeam. 1367
Vérum non potést: caue faxis.

PYRGOPOLINICES

Ábi: iam patiar, quídquid est.

PALAESTRIO

Béne uale igitur.

PYRGOPOLINICES

Íre meliust strémue.

PALAESTRIO

Etiam núnc uale.

PYRGOPOLINICES

Ánte hoc factum hunc sum árbitratus sémper seruom
péssimum: 1370

Dícant seruorúm praeter ued ésse fidelem néminem. 1366

1362. et ω , *deleuit Ritschlius.* 1365. Dícant ω Dícant *Ritschlius.*
1366 *antecedentis versus uidetur ditlographia.*

Eúm fidelem míhi esse inuenio. quom égomet mecum eógito,
Stúlte feci, qui húnc amisi. at íbo hinc intro núnc iam
Ad amores meos. sét quis exit? sónitum hinc fecerúnt fores.

PVER. PYRGOPOLINICES

PVER

Ne mé moneatis: mémini ego officiúm meum.
Ego íam conueniam illum *alicubi*, ubi ubist géntium;
Inuéstigauero: óperae non pareám meae. 1376

PYRGOPOLINICES

Me quaérit: ilico íbo *ultro* huic puero óbuiam.

PVER

Ehém, te quaero: sálue, uir lepidíssume,
Cumuláte commoditáte, praeter céteros
Duo dí quem curant.

PYRGOPOLINICES

Quí duo?

PVER

Mars ét Venus. 1380

PYRGOPOLINICES

Facétum puerum.

PVER

Era íntro te ut eas óbsecrat:

Te uólt, te quaerit, téd expectat déperit.
Amánti fer opem. quíd stas? quim intro ís?

PYRGOPOLINICES

Eo.

PVER

Ipsús sese illic iam ípediuit ín plagas.

1372. amisi. at *R* amifit *BCD* amifi *FZ* 1373. set quis exit? *R*
et fenfit *BCD* quif exit *FZ* sonitum hinc *R* hinc sonitum ω
1375. iam *R* nam ω alicubi *om.* ω 1376. inuestigauero *Muellerus*
pros. 685 inuestigabo ω 1377. ilico íbo ultro *R* ilico *B* illic íbo φ
1381. era *Muellerus pros.* 658, *om.* ω 1382. ted *R* te *B* teque φ
exspectat *B* expectant φ te perit *Loewius* 1384. ipusus sese
illic *Lorenzius* ipful (ipful *Ca*) illic fe (efe *B*) ω ipusus illic sese *Pyllades*.

Parátæ insidiae sũnt: in statu stát senex,	1385
Vt ádoriatur moéchum, qui formást ferox,	
Qui omnís se amare crédit, quaeque aspéxerit.	1387
Nunc ín tumultum ibo: íntus clamorem aúdio.	1389

Mulieres eum oderunt qua uiri qua mulieres.	1388
---	------

1385. in statu stat (instatuf ad *B*) ω stat in statu *Pareus*. 1388 *ne numeris quidem satis adstrictum expuli. Quietus demum initio correxit: quem omnes oderunt.*

ACTVS V

PERIPLECOMENVS. PYRGOPOLINICES. CARIO.
LORARI. SCELEDRVS

PERIPLECOMENVS

Dúcite istum: sí non sequitur, rápite sublimén foras. 1390
Fácite inter terram átque caelum utí siet: disténdite.

PYRGOPOLINICES

Óbsecro hercle, Périplecomene, té.

PERIPLECOMENVS

Nequiquam hercle óbsecras.
Víde ut istie tibi sít acutus, Cário, cultér probe.

CARIO

Quín iandudum géstit moecho tótum abdomen ádimere.
Vín faciam ut quasi púero in collo péndeat erepúndia? 1395

PYRGOPOLINICES

Périi.

PERIPLECOMENVS

Haud etiam: número hoc dicis.

CARIO

Iám nunc in hominem ínuolo?

PERIPLECOMENVS

Ímmo etiam prius uérberetur fústibus.

CARIO

Multúm quidem.

Ágite * * * * *

1390. sublimen *F*, *Ritscheli* opusc. II 464 sublim *B* sublimè *C* sublimem φ 1391. distendite *Scaliger* descendite *B* descendite (u corr.

in i) *C* descendite φ 1394. gestit] — ^{???}TIT *A* totum *R* hoc ω

1395. nún faciam *Seyffertus Philol.* XXVII 452 Ut faciam *A* φ

1396. iam nunc *R* iam ne ω 1398. inítium servavit solus *A*, ubi praeter *AG* cetera incerta, om. φ

PERIPLECOMENVS

Cír es ausus súbigitare álienam uxorem, ípudens?

PYRGOPOLINICES

Íta me di ament, últro uentumst ád me.

PERIPLECOMENVS

Mentitúr: feri. 1400

PYRGOPOLINICES

Máne dum narro.

PERIPLECOMENVS

Quíd cessatis?

PYRGOPOLINICES

Nón licet mihi dícere?

PERIPLECOMENVS

Díc.

PYRGOPOLINICES

Oratus sum ád eam ut írem.

PERIPLECOMENVS

Quáre's ausus? ém tibi.

PYRGOPOLINICES

Oíei, satis sum uérberatus: óbsecro.

CARIO

Quam móx seco?

PERIPLECOMENVS

Vbi lubet: dispénnite hominem díuorsum et disténnite.

PYRGOPOLINICES

Óbsecro herele té, mea uerba ut aúdias prius quám secat. 1405

PERIPLECOMENVS

Lóquere, dum non níhili factu's.

PYRGOPOLINICES

Víduam *illam* esse eénsui;

Ítaque ancilla, cónciliatrix quae erat, dicebát mihi.

PERIPLECOMENVS

Íura te nocitúrum non esse hómimi de hac re némini,

Quód tu's hodie hic uérberatus aút quod uerberábere,

Sí te saluom hinc ámittemus Vénerium nepótulum. 1410

PYRGOPOLINICES

Íuro per Iouem ét Mauortem mé nociturum némini,

In codem v. 1398 personae mutatio significatur: lorarium respondisse suspicor. 1402. om. A ad eum ut irem R ad te uenire B ad te amittire C Dc ad te huc uenire FZ 1409. tu's R tu o

Quód ego hic hodie uápopularim; iúreque id factum árbitror;
Ét si hinc non abeo íntestatus, béne agitur pro nóxia.

PERIPLECOMENVS

Quíd, si id non faxís?

PYRGOPOLINICES

Vt uiuam sémper íntestábilis.

CARIO

Vérberetur étiam: postibi ámittendum cénseo. 1415

PYRGOPOLINICES

Dí tibi bene fáciant sémper, quom áduocatus míhi bonu's.

CARIO

Érgo des minam aúri nobis.

PYRGOPOLINICES

Quam óbrem?

CARIO

Saluis téstibus

Vt ted hodie hinc ámittamus Vénerium nepótulum.

Áliter hinc non eíbis: ne sis frástra.

PYRGOPOLINICES

Dabitur.

CARIO

Mágis sapis.

Dé tunica et chlamyde ét machaera néquíd speres: nóñ feres.

LORARIVS

Vérberon etiam án iam mittis?

PYRGOPOLINICES

Mítis sum equidem fústibus: 1421

Óbsecro uos.

PERIPLECOMENVS

Sóluite istunc.

PYRGOPOLINICES

Grátias habeó tibi.

PERIPLECOMENVS

Sí posthac prehéndero ego te hic, cito carebis téstibus.

PYRGOPOLINICES

Caúsam hau dico.

??

1416. mihi bonu's *R* MIHIDDNEST *A* mihi bene adē *B* mihi bene
et *Z* bene mihi et *CDF* 1419. EIBIS *A* a nobis *B* ibis *Ritschelus*.

1422. gratias *Guictus* GRATIAM *A* et gratiam hercle *Muellerus*
Adl. 122: cf. *Langen Beitr.* 12 sqq. 1423. cito *om.* *A* et

PERIPLECOMENVS

Eámus intro, Cário.

PYRGOPOLINICES

Seruós meos

Éccos uideo. Phílocomasium iám profectast? díe mihi. 1425

SCELEDRVS

Iám dudum.

PYRGOPOLINICES

Ei mihi.

SCELEDRVS

Mágis *id* dicas, sí scias quod égo scio:
Nám illic qui ob oculum *únun* habebat lánam nauta nón erat.

PYRGOPOLINICES

Quís erat igitur?

SCELEDRVS

Phílocomasio amátor.

PYRGOPOLINICES

Qui tu scís?

SCELEDRVS

Scio:

Nám postquam porta éxierunt, níl cessarunt ílico
Ósculari atque ámplexari intér se.

PYRGOPOLINICES

Vae miseró mihi: 1430

Vérba mihi data ésse uideo. scélus uiri Palaéstrio,
Ís me in hanc inléxit fraudem.

SCELEDRVS

Íúre factum iúdíco:

Seí sic aliis moéchis fiat, mínus hie moechorúm siet;
Mágis metuant, minus hás res studeant.

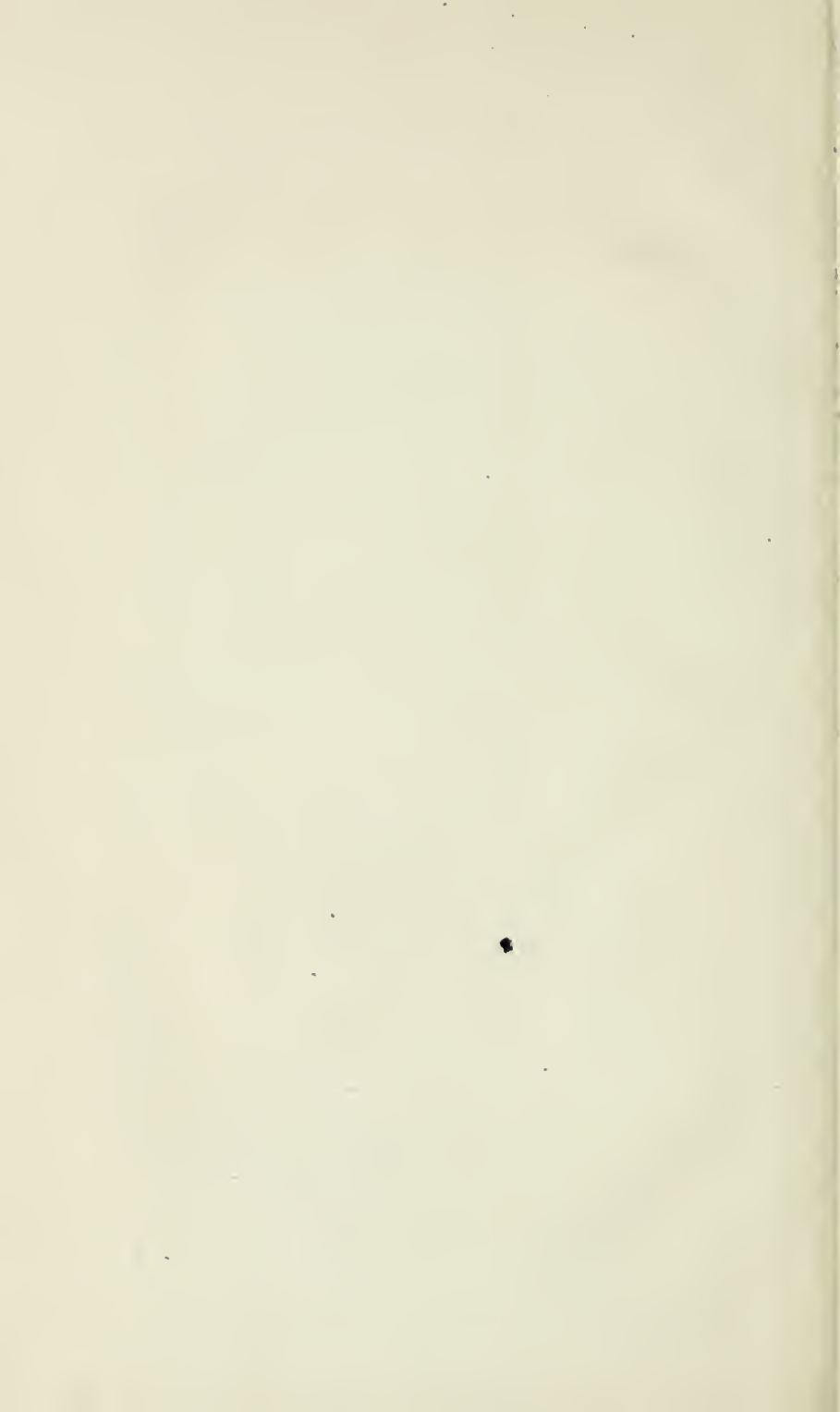
PYRGOPOLINICES

Eámus ad me.

CANTOR

Plaúдите.

1427. NAM ILLIC A Nam ille φ qui ob oculum unum habebat lanam
R QUIBOCULUMHABEBATLANAM A qui lanam ob oculum habebat φ
1433. Sei] Sic BCD si A φ

181107

Cl.
P7217m1R

Author **Plautus, Titus Maccius**

Title **Miles Gloriosus; ed. by Ribbeck.**

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

Acme Library Card Pocket
Under Pat. "Ref. Index File"
Made by LIBRARY BUREAU

